

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ВЫДАЕЦЦА 3 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

15 чэрвеня 2011 г.

СЕРАДА

№ 110 (26974)

Кошт 750 рублёў

Фота БЕЛТА.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ДАРУЧЫЎ У БЛІЖЭЙШЫ ЧАС РАСПРАЦАВАЦЬ СТРАТЭГІЮ ЗМЯНЕННЯ СЕВАЗВАРОТУ Ў ПАЎДНЁВЫХ РЕГІЁНАХ КРАІНЫ

У бліжэйшы час павінна быць распрацавана стратэгія змянення севазвароту ў паўднёвых рэгіёнах краіны ў сувязі са змяненнямі ў клімаце Беларусі. Такую задачу паставіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 14 чэрвеня, наведваючы сельгаспрадпрыемства «Азярыцкі-Агра» ў Смалявіцкім раёне Мінскай вобласці, паведамліў БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

Практыка апошніх гадоў паказвае, што асабліва ў Брэсцкай і Гомельскай абласцях неабходна пераарыентаваць сельскую гаспадарку на вырошчванне больш паўднёвых культур. У прыватнасці, добра зарэкамендавала сябе кукуруза, якая значна лепш у параўнанні з іншымі кармавымі культурамі пераносіць засушлівыя і гарачыя перыяды. «Нам структуру трэба мяняць, асабліва на поўдні краіны. Ужо сёння трэба пра гэта думаць. Трэба прыставацца да надвор'я і сур'ёзна займацца пытаннямі севазвароту, вырошчваннем іншых культур», — сказаў Прэзідэнт.

Ён таксама даручыў у поўнай меры забяспечыць гаспадаркі кармамі яшчэ восенню, каб не дапускаць іх перакідвання вясной. «Трэба ўжо цяпер спланаваць перакідванне ў тыя раёны, дзе не будзе хапаць кармоў. Ні ў якім выпадку не павінна быць перакідвання кармоў вясной», — запатрабаваў кіраўнік дзяржавы.

«Трэба на месцы заняцца стратэгіяй, дзе што будзем сеяць і як будзем забяспечваць праблемныя рэгіёны кармамі», — даручыў Аляксандр Лукашэнка ўраду.

Кіраўнік дзяржавы пазітыўна ацаніў убачанае ў гаспадарцы. Так, наведваючы ферму, ён падкрэсліў: «Тут паўсюль парадак. Гэта псіхалагічна важна для людзей і дае эканамічны эффект».

Прэзідэнт падкрэсліў, што для людзей важна мець добрыя ўмовы работы. «Трэба, каб у кожнай гаспадарцы была такая ферма, — тады людзі бачаць перспектыву», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў зрабіць таннейшым будаўніцтва ў вёсцы, больш выкарыстоўваць мясцовыя матэрыялы, перш за ўсё дрэва.

Паводле яго слоў, трэба знайсці аптымальныя варыянты, каб з мінімальнымі затратамі ўзводзіць неабходныя сельгасгаспадарчыя збудаванні.

СТАР.2

ДОЎГАЧАКАНЫЯ ДАЖДЖЫ І ЦЁПЛА

Гэтымі днямі на тэрыторыю Беларусі завітае ўмерана цёплае і вільготнае паветра з боку Атлантыкі. Разам з тым ападкаў будучы невялікія і непаўсюдныя, паведамліў рэдакцыі начальнік аддзела метэапрагнозаў Рэспубліканскага гідраметэацэнтра Людміла ПАРАШЧУК.

У чацвер ападкаў амаль не будзе. Тэмпература ўначы 7—14, удзень — ад 17 на поўначы да 26 на поўдні краіны.

Уначы на 17 чэрвеня істотна павялічыцца атмасферны ціск, знікне воблачнасць і крыху пахаладае — да 6—11 градусаў. Ужо ўдзень у пятніцу да заходняй мяжы Беларусі падыдзе чарговы атмасферны фронт. Таму ўдзень у Брэсцкай, Гродзенскай і па захадзе Мінскай і Віцебскай абласцей будучы ісці дажджы. Удзень 19—26, на паўднёвым захадзе да 27—29 цяпла. Уначы на суботу фронтальны раздзел прынясе нам чарговую порцыю дажджоў, аднак удзень ападкаў стане ўжо менш. Уначы будзе 9—16, удзень 20—27 градусаў.

У нядзелю невялікія дажджы завітаюць да нас з боку Заходняй Еўропы. Тэмпература ўначы 10—17, удзень ад 17 на захадзе да 27 градусаў па паўднёвым захадзе краіны.

Як паведамліў рэдакцыі ў аграрным аддзеле гідраметэацэнтра, ападкаў краіне цяпер вельмі патрэбныя. Сур'ёзна не хапае вільгаці ў глебе на ўсходзе Брэсцкай вобласці, напрыклад, у Лунінецкім і Столінскім раёнах. Назіраецца недахоп вільгаці ў Гомельскай вобласці (акрамя Гомельскага і Лельчыцкага раёнаў), амаль паўсюдна ў Магілёўскай і часткова ў Мінскай абласцях. Дажджы патрэбныя, чакаем дажджоў...

Сяргей КУРКАЧ.

ПРАКАВЕТНАЕ

Фота Анастасія КЛЕШЧУКА.

Які «Куст» без «радзюжкі»?!?

СТАР.3

Лясы па-ранейшаму ў небяспецы

Абвешчаныя мясцовымі выканаўчымі органамі забароны на наведванне лясоў не здымаюцца, паведамліў «Звяздзе» ў прэс-службе Мінлясгаса.

Больш за тое, учора такое рашэнне ў Магілёўскай вобласці прынятае і па Магілёўскім раёне. Такім чынам, па стане на 14 чэрвеня ў сувязі з высокай пажарнай небяспекай «зачыненыя» лясы: ва ўсіх раёнах Брэсцкай, Гомельскай і Мінскай абласцей (за выключэннем Мінскага раёна); у Віцебскай вобласці — у Полацкім, Шумілінскім і Віцебскім раёнах; у Магілёўскай вобласці — у Асіповіцкім, Клічаўскім, Бялыніцкім, Касцюковіцкім, Бабруйскім, Краснапольскім, Чарыкаўскім і, як ужо было сказана вышэй, Магілёўскім раёнах; у Гродзенскай вобласці — у Слоніцкім і Лідскім раёнах.

Сяргей РАСОЛЬКА.

БЕЛАРУСБАНК ЗНІЗІЎ ПРАЦЭНТНУЮ СТАЎКУ ПА ЖЫЛЛЁВЫХ КРЭДЫТАХ ДЛЯ ШМАТДЗЕТНЫХ СЕМ'ЯЎ

ААТ «ААБ Беларусбанк» знізіла працэнтную стаўку па жыллёвых крэдытах для шматдзетных сем'яў. Аб гэтым паведамліў БЕЛТА ў банку.

У мэтах абароны інтарэсаў крэдытаатрымальнікаў Беларусбанк устанавіў па крэдытах у беларускіх рублях на агульных падставах, прадастаўленых на будаўніцтва (рэканструкцыю) або набыццё жылля шматдзетным сем'ям, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў і выхоўваюць трое і больш непаўналетніх дзяцей, працэнтную стаўку ў памеры 14 працэнтаў гадавых. Раней гэтыя крэдыты прадастаўляліся пад стаўку рэфінансавання Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь (з 1 чэрвеня 2011 года стаўка рэфінансавання складае 16 працэнтаў гадавых).

У Беларусбанку адзначылі, што гэтыя змяненні распаўсюджаюцца як на раней выдадзеныя, так і на цяпер выдаваемыя крэдыты на агульных падставах. Пры гэтым на льготныя крэдыты пад стаўку 1 працэнт гадавых па-ранейшаму могуць прэтэндаваць шматдзетныя сем'і, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, а таксама грамадзяне, якія пражываюць, працуюць і будуюць жыллё ў населеных пунктах з колькасцю насельніцтва да 50 тыс. чалавек і ў гарадах Кобрын, Слуцк, Рэчыца і Светлагорск і ўключаны ў склад ЖБСК для поўнага яго фарміравання.

ДА ВЕДАМА ЧЛЕНАЎ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

17 чэрвеня 2011 года ў 10.00 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаармейская, 4) адбудзецца чарговае пасяджэнне шостага сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання.

АУКЦИОНЫ ПО ПРОДАЖЕ КОММЕРЧЕСКОЙ НЕДВИЖИМОСТИ

WWW.RLT.BY

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Борисовский завод «Автогидроусилитель» (продавец)

проводит повторный открытый аукцион по продаже одним лотом коровника, об. пл. 1870,2 кв.м; здания напольного склада, об. пл. 65,9 кв.м, расположенных по адресу: Минская обл., Борисовский р-н, Бродовский с/с, д. Плитченка.

Начальная цена с НДС (снижена на 50%) — 114 352 068 бел. руб.

Площадь земельного участка — 7,6364 га.

Задаток в сумме 20 000 000 бел. руб. перечисляется на р/с 3012108260016 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Банк», БИК 153001369 г. Минск, УНП 690324015, Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Подробное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 30.03.2011.

Аукцион состоится 23.06.2011 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 22.06.2011 до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34; 500 47 12.

У ТУРЦЫІ ПЕРАКУЛІЎСЯ АЎТОБУС З НАШЫМІ ТУРЫСТАМІ: КІРОЎЦА ЗАСНУЎ ЗА РУЛЁМ

Учора ў Турцыі перакуліўся аўтобус з беларускімі турыстамі. Паводле папярэдніх звестак, у ім знаходзіліся грамадзяне Беларусі, сядро якіх былі дзеці. Аўтобус накіроўваўся ў аэрапорт горада Бодрум, адкуль у 9 гадзін раніцы турысты павінны былі вылецець у Мінск. Па словах пацярпелых, кіроўца заснуў за рулём, і пасля рэзкага тармажэння аўтобус пачаў круціць на дарозе, а пасля ён двойчы перакуліўся.

Пасажыры атрымалі розныя пашкоджанні, у асноўным раны і ўдары. 15 з іх былі дастаўленыя ў бліжэйшы шпіталь. Консул Беларусі ў Турцыі Яўген Несцярэнка паведаміў, што цяжкіх параненых сядро турыстаў няма, усе пацярпелыя атрымалі неабходную медыцынскую дапамогу. Яны былі заселеныя ў пяцізоркавы гатэль, а сёння раніцай павінны вылецець з аэрапорта Ізміра ў Мінск.

Алена КРАВЕЦ.

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 15.06.2011 г. (для б/н разлікаў)		Курсы замежных валют для безвалютных разлікаў Цэнтрабанка РФ			
▲ 1 долар ЗША.....	4 978,00	1 чэшская крона.....	298,84	USD.....	27,8984
▲ 1 еўра.....	7 195,20	1 польскі злоты.....	1833,72	10 UAH.....	34,9385
▲ 1 латвійскі лат.....	10 158,15	▼ 1 расійскі рубель.....	178,43	1000 BYR.....	55,9872
1 літоўскі літ.....	2 085,20	украінская грыўня.....	623,07	EUR.....	40,2825

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ДАРУЧЫЎ У БЛІЖЭЙШЫ ЧАС РАСПРАЦАВАЦЬ СТРАТЭГІЮ ЗМЯНЕННЯ СЕВАЗВАРОТУ Ў ПАЎДНЁВЫХ РЭГІЁНАХ КРАІНЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Нам самае небяспечнае цяпер — гэта згарнуць будаўніцтва. Таму, можа, зрабіць упор на дрэва», — прапанаваў Аляксандр Лукашэнка адзін з варыянтаў патаннення кошту будаўніцтва ў сельскай гаспадарцы.

«Трэба выбраць аптымальны варыянт, каб гэты час перажыць і не спыніць будаўніцтва. Неабходна цяпер узводзіць у два разы танней гэтыя пабудовы, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Трэба цяпер уціснуцца, эканоміць. Але гэта не значыць, як нас тут свядомыя ў Мінску вучаць, што трэба зацягнуць паясы. Ніякія паясы не трэба зацягнуць. Нам трэба працаваць, як працавалі, але цяпер хаця б на 30-33 працэнты ўціснуцца і скараціць сабекошт. У сельскай гаспадарцы, вобразна кажучы, конь не валяўся. Гэта мы можам зрабіць».

«Мы ведаем, у якім напрамку трэба ісці ў сельскай гаспадарцы. Не трэба глядзець на валютныя курсы і спекуляцыю, а трэба спакойна рухацца ў выбраным напрамку», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Наведваючы сельгаспрадпрыемства «Азярыцкі-Агра», Прэзідэнт азнаёміўся з арганізацыяй і вядзеннем работ па нарыхтоўцы травяных кармоў. Як далажыў яму міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Міхаіл Русы, у цэлым сельгаспрадпрыемствы краіны забяспечаны неабходнай тэхнікай і палівам для таго, каб завяршыць першы ўкос траў ва ўсіх рэгіёнах на працягу чэрвеня.

Аляксандр Лукашэнка таксама азнаёміўся з прымяненнем энерга- і рэсурсазберагальных тэхналогій нарыхтоўкі травяных кармоў.

Прэзідэнт даручыў ужо ў бягучым годзе асвоіць у Беларусі тэхналогію вытворчасці спецыяльнай трохслаёвай плёнкай для абкручвання рулонаў травяных кармоў, якая дае магчымасць забяспечыць іх высокую захаванасць. «Гэта тэхналогія павінна быць. Гэта рэвалюцыя ў кормавытворчасці», — адзначыў ён.

Прэзідэнт звярнуў увагу і на развіццё турыстычнай інфраструктуры раёна. Так, у Смалявіцкім раёне ў бліжэйшыя тры гады плануецца пабудова шматфункцыянальных заградаўнага парка, дзе будзе

створана ўся неабходная інфраструктура для розных відаў адпачынку.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў цяперашняй сітуацыі трэба эфектыўна працаваць, зніжаючы сабекошт і вырабляючы канкурэнтаздольную на сусветным рынку прадукцыю, а забастоўкі і несанкцыянаваныя акцыі ў краіне недапушчальныя. «У нас свядомыя ў Мінску ў сацыяльных сетках, інтэрнеце заклікаюць да забастовак. Я воль будзі глядзець, назіраць, а потым як шарахну — не паспеюць за мяжу перабегчы», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Ён падкрэсліў: «Арганізуюць там забастоўкі, што мы ім не дазваляем за бяспэню вывозіць за мяжу паліва, цыгарэты, іншыя тавары. Раней такіх спекулянтамі называлі. Яны ж і ёсць спекулянтны. Гэта так званая рыначная эканоміка? Нідзе такога няма, а ў нас гэты рынак насаджваюць. Я што, на гэта глядзець буду?»

Прэзідэнт падкрэсліў, што галоўная задача сёння — спакойна і добрасумленна працаваць на вынік. Так, як робяць гэта ў «Азярыцкім-Агра».

ЗАТРЫМАНЫЯ НА НЕСАНКЦЫЯНАВАНЫМ ПІКЕЦЕ Ў «БРУЗГАХ» ЗАПЛАЦЯЦЬ ШТРАФ

У Гродне прайшлі суды над затрыманымі ў час несанкцыянаванага пікета на пагранічным пункце «Брузгі», паведаміў БЕЛТА старшы памочнік пракурора Гродзенскай вобласці Вячаслаў Ігнацік.

Усяго былі затрыманы 16 чалавек. На 15 актыўных удзельнікаў пікета, якія не падпарадкаваліся супрацоўнікам міліцыі, былі складзены адміністрацыйныя пратаколы па арт. 23.34 (парушэнне парадку арганізацыі або правядзення масавага мерапрыемства або пікетавання) і арт. 23.4 (непадпарадкаванне законнаму распараджэнню або патрабаванню службовай асобы пры выкананні ёю службовых паўнамоцтваў) КоАП Беларусі. Падсудным назначана адміністрацыйнае пакаранне ў выглядзе штрафу ў памеры ад 70 да 80 базавых велічынь (цяпер адна базавая велічыня складае Br35 тыс.). Аднаму з затрыманых было прадаўлена абвінавачанне толькі па арт. 23.34 і назначаны штраф у памеры 25 базавых велічынь.

У БЕЛАРУСІ ЎДЗЯЛЯЕЦА ВЯЛІКАЯ ЎВАГА БАРАЦЬБЕ З ТЭРАРЫЗМАМ

Аб гэтым учора на сустрэчы ветэранў дзеючых супрацоўнікаў беларускіх спецслужбаў, якая была прысвечана 15-годдзю з дня правядзення аперацыі па вызваленні заложнікаў у адным з дзіцячых садоў Мінска, заявіў памочнік Прэзідэнта Беларусі па нацыянальнай бяспецы Віктар Лукашэнка, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

«У нашай краіне, як вы ведаеце, удзяляецца вялікая ўвага барацьбе з тэрарызмам», — адзначыў памочнік Прэзідэнта. Ён нагадаў, што 15 гадоў таму ў адным з дзіцячых садоў Мінска больш за дзесяць дзяцей, а таксама дзве выхавальніцы былі захоплены ў заложнікі. Тэрарыст меў пры сабе самаробнае выбуховае ўстройствы. Тады дзякуючы зладжаным дзеянням супрацоўнікаў розных праваахоўных ведамстваў тэрарыст быў знішчаны і ніхто з заложнікаў не пацярпеў. Віктар Лукашэнка адзначыў, што аперацыя ў тыя гады прайшла паспяхова, нягледзячы на тое што тады не праводзілася адпаведных вучэнняў. Паводле яго слоў, усё завяршылася добра ў тым ліку і дзякуючы дзеянням выхавальнікаў.

У сваю чаргу былі намеснік міністра ўнутраных спраў Іван Юркін, які удзельнічаў у той

операцыі, у гутарцы з журналістамі адзначыў, што ўсё магло б скончыцца трагічна, калі б не зладжаныя дзеянні супрацоўнікаў МУС, КДБ, Службы бяспекі Прэзідэнта і МНС. Ён таксама дадаў, што тады ўпершыню быў прыменены тэхнічны сродак. У яго дапамогай былі ўзяты ўзоры паветра. Гэта дало магчымасць дакладна вызначыць, што ў тэрарыста знаходзілася выбуховае ўстройствы.

Марыя Баранюцкая, якая ў тыя гады была выхаванкай дзіцячага сада і стала адной з заложніц тэрарыста, расказала, што тады выхавальнікі зрабілі ўсё, каб дзеці адчувалі сябе добра. Яна дадала, што дзеці не зусім разумелі сутнасць таго, што адбываецца, але цяпер усведамляюць, наколькі зладжана спрацавалі супрацоўнікі спецслужбаў. «Калі б тады аперацыйна не спрацавалі, усё магло б скончыцца трагічна», — сказала яна, адзначыўшы, што такія выпадкі нехарактэрныя для Беларусі і з'яўляюцца выключэннямі.

Сустрэча ўдзельнікаў аперацыі была арганізавана учора БФСТ «Дынама». Арганізацыя перадала дзіцячаму саду спартыўны інвентар. Дзеючым і былым супрацоўнікам сілавых структур, якія вызвалілі дзяцей і выхавальніц, былі ўручаны памятныя сувеніры.

ЧЫНОЎНІКАМ НЕАБХОДНА БОЛЬШ СУСТРАКАЦА З ПРАЦОЎНЫМІ КАЛЕКТЫВАМІ І ВЫСТУПАЦЬ У СМІ

Чыноўнікам неабходна больш сустракацца з працоўнымі калектывамі і выступаць у прэсе. Такое меркаванне журналістам выказаў міністр інфармацыі Беларусі Алег Праляскоўскі пасля сустрэчы з рабочымі ў ААТ «КІМ» у Віцебску, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

На думку Алега Праляскоўскага, што сфарміравалася ў ходзе шматлікіх паездак па краіне і сустрэч з насельніцтвам, незалежнасць Беларусі людзі ставяць вышэй за ўсё. «Самае галоўнае — людзі разумеюць, што мы пабудавалі краіну. Яны гатовы зацягнуць паясы, але Беларусь будзе», — перакананы ён.

Разам з тым у час сустрэч гучыць спраўдлівая крытыка ў адрас кіраўнікоў прадпрыемстваў і чыноўнікаў аб несвоечасовым і недакладным выкананні даручэнняў кіраўніка дзяржавы. «Калі б мы ўсе дакладна і ў тэрмін выконвалі ўстаноўкі Прэзідэнта, нам цяпер было б

лягчэй», — канстатаваў Алег Праляскоўскі. Гэта датычыцца ў першую чаргу рэалізацыі праграм імпартазамышчэння, укаранення мясцовых відаў паліва.

«Людзі ведаюць, што ўлада пад кіраўніцтвам Прэзідэнта ўсё, што абяцае, выканае. Гэта ўлада павінна ісці і расказаць: са старонак газет, з экрану тэлевізараў, па радыё. Людзі павінны разумець сутнасць таго, што робіць дзяржава», — перакананы міністр інфармацыі. Нягледзячы на неабходнасць скарочэння дзяржаўных праграм, дзяржава як была сацыяльна арыентаванай, такой і застаецца. «У аснове яе як быў чалавек, так і будзе. Той лозунг, з якім выходзіў Прэзідэнт на выбары, «Мы разам», цяпер набывае дваіное значэнне. Толькі разам мы выйдзем з існуючай сітуацыі больш моцна і з'яднаныя», — падкрэсліў Алег Праляскоўскі.

Дзяржава прадоўжыць аказваць падтрымку СМІ. Паводле слоў Алега Праляскоўскага, урад

ідзе насустрач паліграфічнай галіне, дзе даволі высокі ўзровень імпартных закупаў. «Сур'ёзныя праблемы ў друкаваных СМІ няма», — запэўніў міністр. Своеасаблівай «падушкай бяспекі» для галіны стаў Шклоўскі завод друкаванай паперы. Цяпер Мінінфарм вядзе перагаворы аб прымальнай цане паперы, даступнай рэдакцыям газет і выгаднай заводу.

Паказчыкам эканамічнай стабільнасці газет Алег Праляскоўскі лічыць іх фінансаванне становішча. «Самыя вялікія рэспубліканскія выданні можна адпусціць у свабоднае плаванне — яны застаюцца самаакупнымі», — перакананы міністр. Сярод раённых выданняў 60 працэнтаў газет самаакупныя. «Аднак самаакупнасць не самамэта. Газета, тэлебачанне — гэта не крыніца атрымання прыбытку, гэта інфармацыйная крыніца, таму дзяржава дапамагала і будзе дапамагаць СМІ», — сказаў міністр інфармацыі.

ГЕНПРАКУРАТУРА РАІЦЬ НЕ ПАДДАВАЦА НА ПРАВАКАЦЫЙНЫЯ ЗАКЛІКІ ДА ЎДЗЕЛУ Ў НЕЗАКОННЫХ АКЦЫЯХ

Генеральная пракуратура звяртае ўвагу грамадзян на недапушчальнасць парушэння заканадаўства аб масавых мерапрыемствах, паведамліў карэспандэнту БЕЛТА ў прэс-службе ведамства.

У Генпракуратуры адзначаюць, што на розных сайтах у інтэрнеце распаўсюджана інфармацыя, якая змяшчае заклікі да ўдзелу ў несанкцыянаваных масавых мерапрыемствах. У ведамстве нагадалі, што пракуратура неаднаразова звяртала ўвагу грамадзян на неабходнасць няўхільнага выканання норм нацыянальнага заканадаўства аб масавых ме-

рапрыемствах, характэрных для любой прававой дзяржавы.

«Раім грамадзянам не паддавацца на правакацыйныя заклікі і ўстрымацца ад ўдзелу ў незаконных акцыях», — заявілі ў Генпракуратуры і дадалі, што вінаватыя ў арганізацыі або ўдзеле ў незаконных масавых мерапрыемствах могуць быць прыцягнуты да ўстаноўленай законам адказнасці.

У Генпракуратуры дадалі, што ведамствам ужо аб'яўлена афіцыйнае папярэджанне аб недапушчальнасці парушэння заканадаўства актывістам аднаго з грамадскіх аб'яднанняў.

Абзац

▲ Пераможца конкурсу на самае арыгінальнае ўпрыгожанне лоджыі і балконаў жылых дамоў у Навабеліцкім раёне Гомеля, які аб'явіла мясцовая адміністрацыя, атрымае грошы прыз у памеры Br1 млн. Другая прэмія складзе Br500 тыс., будуць і заахвочвальныя прызы. Аналагічнае ўзнагароджанне атрымаюць і аматары ландшафтнага дызайну ў намінацыі «Лепшае кветкавае афармленне прыдамай тэрыторыі ў сектары індывідуальнай забудовы».

▲ Беларуская чыгунка на час правядзення «Славянскага базару ў Віцебску» прызначыла хуткі цягнік Мінск—Віцебск. Першы рэйс адбудзецца 6 ліпеня, напярэдняй святковых мерапрыемстваў. З гэтага дня і па 16 ліпеня цягнік будзе курсіраваць штодзень з Мінска ў Віцебск і назад. На дарогу пойдзе ўсяго 3,5 гадзіны.

▲ Дэпутат сельскага Савета аплаціла курсы кіроўцаў, скараціў грошы працадаўцы. Пракуратура Салігорскага раёна завяла крымінальную справу за крадзеж шляхам злыжывання службовымі паўнамоцтвамі ў дачыненні галоўнага бухгалтара мясцовага ААТ. Жанчына з'яўляецца дэпутатам Чыжэвіцкага сельскага савета. Устаноўлена, што з лістапада мінулага па люты г.г. яна пералічыла 2 млн 300 тыс. руб., якія належалі прадпрыемству, на разліковы рахунак таварыства з дадатковай адказнасцю ў якасці аплаты асабістага навучання кіраванню аўтамабілем і гаруча-змазачных матэрыялаў. Матэрыялы ўрон кампенсаваны.

▲ У Красным сяле пад Санкт-Пецярбургам рабаўнікі зачынілі прадавачку кругласучатнай крамы ў халадзільніку. Пасля гэтага жанчына трапіла ў рэанімацыю ў перадынарфартным стане. Пагражаючы 25-гадовай прадавачцы пісталетам, двое злачынцаў прымусілі яе залезці ў халадзільную камеру і зачынілі. Затым яны ўскрылі сейф, забралі 150 тыс. расійскіх рублёў, а таксама скралі сервер-накапальнік камеры відэаназірання. Жанчыну вызвалілі праз 2 гадзіны калегі, якія ў 6 раніцы прыйшлі на працу. Заведзена справа.

Поўны абзац

▲ Спявачка з РФ правяла ўрок крыку для фанатаў клубу НХЛ. Выпускніца бостанскага Музычнага каледжа оперная спявачка Алена Зубарава правяла для заўзятараў мясцовай каманды «Бостан Бруінс» майстар-клас па правільным крыку. Алена вучыла іх, як падтрымаць любімы клуб і пры гэтым не сарваць голас. На кансультацыю прыйшло некалькі дзясяткаў чалавек. Зубарава не толькі давала карысныя парады, але і сама прадэманстравала ўменне крычаць словы падтрымкі на адрас хакеістаў. Спявачка парала фанатам пачынаць дзень з трэніроўкі звязак — яны павінны спяваць і прамаўляць гукі, што імітуюць гудзенне пчол. Акрамя таго, яна загадала ім выпіваць прынамсі 8 шклянак вады ў дзень. Да пераезду ў ЗША Алена Зубарава жыла ў Маскве.

Паводле паведамленняў карэспандэнта «Звязды» і інфармагенцтваў.

МІНЧАНІН ПЫРНУЎ НАЖОМ ЗАГАДЧЫЦУ КРАМЫ І РАСТЛУМАЧЫЎ, ШТО ЯМУ ЗАГАДАНА ЗАБІВАЦЬ ЖАНЧЫН

13 чэрвеня а 10-й гадзіне раніцы мужчына ў форменным адзенні прадпрыемства зайшоў у адміністрацыйны блок магазіна «Керамін» на вуліцы Сярова і спачатку зазірнуў у бухгалтэрыю. Пасля накіраваўся ў кабінет загадчыцы і ўсадзіў нож у шыю жанчыны. Пакінуўшы зброю ў ране, мужчына выйшаў на вуліцу і, злавіўшы аўтамабіль, паспрабаваў знікнуць. Кіроўцы ён паведаміў, што яму загадана забіваць жанчын. Жанчына, якая была за рулём, пасля такіх слоў высадыла спадарожніка і звярнулася ў міліцыю...

Мужчына затрыманы і змешчаны ў вартовае аддзяленне псіхіятрычнай бальніцы... Раненне ў шыю аказалася несмяротным.

Алена АУЧЫНІКАВА.

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ ОБ ОТКАЗЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ КОНКУРСА

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ ПО ИМУЩЕСТВУ сообщает об отказе от проведения объявленного на 15 июля 2011 г. конкурса по продаже принадлежащих Республике Беларусь 424 074 акций (26 % уставного фонда) открытого акционерного общества «Барановичская швейная фабрика».
Извещение о проведении указанного конкурса было опубликовано в газете «Звязда» от 10 июня 2011 г.

Извещение о проведении 18 июля 2011 года открытого аукциона по продаже недвижимого имущества ОАО «Белстройматериалы»:

Предмет торгов (наименование и характеристики продаваемого имущества)	Склад с гаражом общей площадью 236 кв.м, инвентарный номер 500/С-27888, литер В 1/к, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ
Сведения о земельном участке	Площадь – 0,0948 га
Местонахождение продаваемого имущества	г. Минск, пр-т Партизанский, д. 99а, корп. 1
Сведения о продавце	ОАО «Белстройматериалы», пр. Партизанский, 99а, 220021, г. Минск.
Сведения об организаторе аукциона	УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск
Начальная цена с учетом НДС	1 500 000 000 белорусских рублей
Сумма задатка	150 000 000 белорусских рублей
Наличие обременений	Аренда

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для физических лиц и индивидуальных предпринимателей); соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платёжного поручения о внесении задатка; а также иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Банк», г. Минск, код 153001369, получатель – УП «Минский городской центр недвижимости», УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемое имущество. Процедура проведения торгов

установлена порядком проведения аукциона. Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, осуществляется участником, выигравшим торги.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 3 рабочих дней с даты проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется в течение 10 рабочих дней с даты проведения аукциона.

Аукцион состоится **18 июля 2011 года в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются с **16.06.2011 по 15.07.2011 включительно** в рабочие дни с 9.00 до 18.00 (в пятницу – до 13.00) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 227 48 36, (017) 296 44 63.

«Неабходны шчупак, КАБ КАРАСІ НЕ ДРАМАЛІ»

ПРА набалелыя праблемы беларускіх фермераў і магчымыя шляхі іх вырашэння размаўляем з першым фермерам у Беларусі, старшынёй Савета Мінскай абласной асацыяцыі селянскіх (фермерскіх) гаспадарак Мікалаем СІЛІНЫМ.

«Падпісалі не праграму, а «куртатую паперку»

— Мікалай Васільевіч, як змянілася жыццё фермераў пасля прыняцця Дзяржаўнай праграмы развіцця і падтрымкі фермераў на 2011—2015 гады?

— Асабіста прымаў удзел у яе распрацоўцы. Праект праграмы цалкам адлюстроўваў інтарэсы фермераў. Але яго асеклі на корані — у выніку падпісалі «куртатую паперку». Яна праграмай, нават скарэктаванай, і не пахне. Так, сухія выліскі з Закона аб селянскіх (фермерскіх) гаспадарках. І пра абвязкі ні слова, адны рэкамендацыі.

— А можна больш канкрэтна?

— Калі ласка. Сёлета фермерам Мінскай вобласці павінны былі выдзеліць у лізінг 130 трактароў. Але мы, як звычайна, апынуліся за бортам. Вобласць закупіла нейкія сельгасмашыны ці яшчэ нешта — і грошай для фермераў практычна не засталася. У выніку з абяцаных 130 на нашу долю прыйшлося, згодна са спісам, толькі 20 трактароў. Ды і тыя пакуль невядома, калі атрымаем. Непадалёку ад мяне фермер узяў летась 48 гектараў зямлі. Да пачатку пасяўной разлічваў атрымаць трактар у лізінг. А яго дагтуль няма. Пасяець я яму яшчэ дапамог, а вось як ён будзе ўбіраць, калі трактара не дадуць, не ведаю.

«Падтрымка павінна быць рэальнай»

— Некаторыя фермеры скардзяцца на малыя аб'ёмы дзяржпадтрымкі...

Фермер Мікалай СІЛІН і яго жонка Святлана.

— Дзе яна тая дзяржпадтрымка? У чым яна выражаецца? У тым, што нам далі ўгнаенне ці паліва ў крэдыт? Дык якая ж гэта падтрымка, калі восенню мы павінны вярнуць тыя грошы з працэнтамі. Ды і атрымаць той крэдыт сёння, сам сутыкнуўся, праблема з праблем. Няма рэсурсаў у банку. Дык нашошта тады такі банк?.. Тэхніка ў лізінг? Гэта выдатна, але ж такой ільготай, я ўжо казаў, карыстаюцца адзінкі, ды і тое гады ў рады. Шмат кажуць пра ўдзел фермераў у рэалізацыі дзяржаўных галіновых праграм, якія дазваляюць скарыстацца льготным крэдытам. Але і да іх доступ абмежаваны з-за малага памеру пасяўных плошчаў. Калі мы яшчэ як-нік трымаемся, то навічку сёння стаць фермерам нерэальна.

— І што вы прапаноўваеце? Якую дапамогу хацелі б атрымліваць ад дзяржавы?

— Падтрымка павінна быць рэальнай. Грошы, як я бачу, павінны

выдзяляцца альбо ў залежнасці ад колькасці зямлі, якая ёсць у распараджэнні фермера на кожны гектар — канкрэтная сума), альбо ў залежнасці ад культуры, на якой ён спецыялізуецца. Акрамя таго, для таго, каб заахоціць фермераў, трэба выдзяляць ім, можа, не самыя лепшыя, але і не самыя горшыя, як зараз, землі.

— Ці ёсць праблемы з рэалізацыяй прадукцыі?

— Яшчэ якія! У гэтым плане таксама няма ніякай стабільнасці і планамернасці. Вырошчваем тую самую бульбу і да апошняга моманту не ведаем, каму будзем яе рэалізоўваць. Заключаны дагавор, як пазвае практыка, гэта яшчэ не гарантыя таго, што ў нас возьмуць прадукцыю. У апошні момант могуць сказаць, што ў іх склады запоўненыя. У нас няма аналізу. Вось наша асноўная праблема. І яшчэ: чаму мы, фермеры, пастаянна за ўсё робім перадаплату, а нам ніхто ніколі не плаціць за гадзю за прадукцыю? Больш за тое, мы адгружаем гародніну ў верасні, а грошы за яе атрымліваем у лепшым выпадку ў кастрычніку, а то і ў лістападзе. А банк гэта не хвалюе: крэдыт фермер павінен выплачваць, пачынаючы з верасня. Вось і круціся, як хочаш. Трэба наводзіць парадак.

— Што трэба зрабіць для пашырэння ў краіне фермерскага руху?

— У Міністэрстве сельскай гаспа-

даркі і харчавання пра нашы праблемы ведаюць. Практычна ўсе іх на рэспубліканскай нарадзе зімой агучыла першы намеснік міністра. Тым не менш, прайшоў ужо не адзін месяц, а яны так і засталіся нявырашанымі. Каб павялічылася колькасць фермераў у Беларусі, трэба іх вырашаць — перайсці ад слоў да рэальных спраў.

— Некаторыя фермеры, асабліва тыя, якія жывуць пад Мінскам, скардзяцца на зладзеяў...

— Гэтую праблему на рэспубліканскай нарадзе падымала фермер з Магілёўскай вобласці. Яна расказвала, што на яе ўчастку, як на сваім, незнаёмыя людзі нахабна капаюць рыдлёўкай бульбу. Паспрабавала падысці, дык пачула ў адказ: «Валі адсюль, а то не паздаровіцца». Фермеры ў гэтым плане таксама не абаронены. Неабходна неадкладна ўносіць у заканадаўства крымінальную адказнасць за такое злачынства. Віцэ-прэм'ер

заўсёды выслухоўвае, патлумачае. Вось, напрыклад, за мяжой фермера паважаюць, а ў нас... Спадзяюся, што і ў гэтым плане ўсё зменіцца да лепшага.

«Кааперацыя — гэта лебедзь, шчупак і рак»

— Як вы ставіцеся да кааперацыі фермерскіх гаспадарак?

— Я адназначна супраць. Кааперацыя — гэта лебедзь, рак і шчупак. Абавязкова нехта будзе цягнуць коўдру на сябе, уносіць сумбур, нервознасць. Толькі там, дзе адзін гаспадар, можа быць парадак і ўстойлівае развіццё.

— Наколькі неабходна сёння рэспубліканская арганізацыя, якая прадстаўляла б інтарэсы ўсіх фермераў краіны? Бо, колькі я разумею, Беларускае грамадскае аб'яднанне фермераў існуе толькі на паперы.

— У бліжэйшы час я павязу дакументы ў Міністэрства юстыцыі, каб зарэгістраваць новае грамадскае аб'яднанне — Саюз фермераў. Каб арганізацыя дзейнічала не толькі на паперы, а на справе — трэба выбраць добрага дырэктара. Гэта абавязкова

павінен быць наш чалавек, а не ў якім разе не прадстаўнік Мінсельгасарху. Ён будзе адстойваць нашы інтарэсы на вышэйшым узроўні, інфармаваць фермераў рэспублікі аб змяненнях у заканадаўстве. Калі казаць вобразна, то ў нашых шэрагах павінен быць шчупак, каб карасі не драмалі. Магчыма, калі б такога чалавека выбралі раней, то мы не ўпусцілі столькі тэхнікі ў лізінг...

Надзея ДРЫЛА, фота аўтара.

Сёлета фермерам Мінскай вобласці павінны былі выдзеліць у лізінг 130 трактароў. У выніку з абяцаных 130 на нашу долю прыйшлося, згодна са спісам, толькі 20 трактароў. Ды і тыя пакуль невядома, калі атрымаем.

Іваноў, дарэчы, тады паабяцаў разгледзець гэта пытанне...

— А як складаюцца адносіны ў фермераў вобласці з дзяржаўнымі органамі на мясцовым узроўні?

— Многія скардзяцца на тое, што ім даводзіцца па некалькі разоў абіваць парогі мясцовых чыноўнікаў, каб атрымаць адну даведку. Акрамя таго, некаторыя з іх сустракаюць вытворчупадаткаплацельшчыка нетактоўна, не

«Мы радзімо Куста
З зялёнага клёну.
Дай нам, пане,
Хоць на залатому...»

Пад спеў гэтай песні дзятлавіцкая настаўніца Галіна Брэзіна літаральна знікала пад убраннем з кляновага лісця, ператваралася ў непазнавальны, бадай міфалагічны вобраз. З галавы да пяту зялёным. На галаве кляновы вянок. Сёлета яна выконвала ролю чараўніцы, якая здольная перадаваць энергію добрыні і любові, такія неабходныя ў нашы дні. Менавіта так рабілі «кусты» сто, а мо і тысячу гадоў таму.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Які «Куст» без «радзюжкі»?!

Спачатку «куста» павялі па шырокай неасфальтаванай вуліцы, і, каб не сілуэты сучасных будынкаў Дома культуры і школы, я мог бы лёгка паверыць, што апынуўся ў пазамінулым стагоддзі. Першым на шляху «куста» быў двор Лідзіі Кацубы, якая не разгубілася і хуценька вынесла на ганак засланы стол з чарачкамі і прысмакамі. Усе хатнія таксама павысыпалі на двор вітаць зялёную гасцю і дзякаваць за спеў. Удзельніцы не прымуслі чакаць:

«... А ў нашага Куста
Невялічкі ножкі.
Да вэн не боіцца
Вялікай дарожкі...»

«Куст» падобны на Каляды тым, што за песні і пажадання гаспадары дзякуючы грашыма ці нечым смачным. Цяпер стала абавязкам класці

ў мех ці кош яшчэ і пляшку гарэлкі. А таксама ўдзельнікі абраду могуць перакрыць дарогу, і тады кіроўцы павінны «адкуплівацца». За гэта як абярэг атрымліваюць галінку клёну. Транспарту ў Дзятлавічах, па сучасных мерках, аж занадта. І «куст», які б зялёны ні быў, хутка агалецца. Вуліц і падворкаў, якія трэба абавязкова наведваць, яшчэ шмат. Як не завітаць да Ніны і Мікалая Канапацкіх, Вольгі Косач, Георгія Чарнавокага, Паўла Чарнавокага, Кацярыны Чарнавокай, Васіля і Кацярыны Молчанаў, Аляксандра і Наталлі Насковічаў, Аляксандры Кацубы... Яны ж такія паважаныя і шчырыя людзі!

Старэйшая жыхарка вёскі Харціна Кацуба пасцяліла перад ганкам ручнік, каб можна было, як раней — паставіць «куста» на ручнік. Галіна

Брэзіна скідвае басаножкі і асцярожна становіцца на бялюткі саматканны твор народнага мастацтва. Па просьбе гаспадыні пачынае спяваць «Падаляначку». Удзельніцы гурта «Світанак» падхопліваюць: «Да пасвіла Подоляночка вола, Да ехалі казакі з зялёнай дубравы. «Кідай, кідай, Подоляночка, вола дай поедэмо з намі...»

У жанчын-паляшчак, якія пражылі доўгае і нялёгкае жыццё, на вачах блішчаць слязінкі. Песня зноў кранула іхнія душы, нагадала пра малодасць. Яны цалуюць «куста» за імгненні шчасця.

Зусім блізка да ракі. «Куста» вядуць на бераг, каб кідаць у Цну вянікі. Алена і Мікалай Яскевічы — кіраўнікі дзятлавіцкага Цэнтра культуры — тлумачаць, што «кустом» можа быць шчаслівая ў шлюб і сям'я жанчына, добрая гаспадыня, выдатная маці. Галіна Брэзіна — шматдзетная маці і ўжо бабуля, роля «куста» — яе роля.

«Трэіца», як кажуць у Дзятлавічах, завяршаецца на «радзюжкі» — разасланай даматканай коўдры ці абрусе. Выстаўляюцца ўсе «кустовыя» пачастункі. А які абрус без песні?!

«... Да горэ тому жыці,
Хто жонкі не мае.
Выйдзеш за ворта —
Траўка зелянее.
Да за хоршым мужэм
Жонка молодзее.
А за нядобрым мужам
Лічанько марнее...»

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара. Лунінецкі раён.

Натура

ПРАЙГРАЕМ БЕЗ «БОЮ»?

Пра драўляныя шпаккі, мыльніцы, мухабойкі і іншыя «дробязі»

КОЖНЫ аўтамабіль павінен быць абавязкова чым аснашчаны? Правільна, вогнетушыцелем, знакам аварыйнага спынення і аптэчкай для аказання першай медыцынскай дапамогі. Цікава, дзе ж усё гэта вырабляецца?

Паколькі транспартныя сродкаў у нашай краіне з кожным годам становіцца на парадак больш, то лагічна ўявіць, што гэтая «ніша» даўно і трывала занятая беларускімі вытворцамі. А цяпер паглядзім, як на справе.

Што тычыцца вогнетушыцеляў, то яны сапраўды толькі беларускія, бо з іншымі тэхагляд не пройдзеш. А вось спроба купіць на гродзенскім рынку «Паўднёвы» знак аварыйнага спынення айчынай вытворчасці аказалася марнай. Паводле этыкеткі, гэтую не надта складаную рэч адна з мінскіх прыватных фірмаў, якая спецыялізуецца на аўтамабільных аксесуарах, імпартае... вядома ж, з Кітая.

Цяпер — пра транспартную аптэчку. Этыкетка і пашпарт вырабу сведчаць, што і сапраўды купляеш, як нас часта заклікаюць, выключна беларускае. Але гэта не зусім так. Аказваецца, вусем з пятнаццаці абавязковых лекавых сродкаў, што знаходзяцца ў аптэчцы — імпартаваны. Валідол выраблены ў Курску, два лейкапластыры, кроваспыняльны жгут — у Варонежы, нестэрыльны бінт — у Іванова, а стэрыльны — у Чаркасах (Украіна). Таксама з Украіны (г. Умань) на Міншчыну, дзе камплектавалася гэта аптэчка, дастаўлена нітрагліцэрына. А вось «вата медыцынская нестэрыльная» трапіла туды ажно з... Ташкента.

Невядома толькі, дзе зроблі для гэтай беларускай аптэчкі пальчаткі і нажніцы. Мо таксама за мяжой?

Спадзёючыся, што змесціва транспартнай аптэчкі — гэта прыкрае для айчынных вытворцаў, але ўсё ж выключэнне з правілаў, накіроўваюся ў гаспадарчыя крамы горада над Нёманам. Прычым знарок звяртаю ўвагу менавіта на так званую «драбязу».

Першы адрас — крама, якая так і называецца: «Тысяча дробязяў». Беларускія тавары тут прадстаўлены даволі някэпска, але шмат па якіх пазіцыях канкурэнцыі імарту малавата, а то і ўвогуле няма. У прыватнасці, вільгацэпаглынальныя сурвэткі — украінскія, формы для тартоў — італьянскія, розныя швабры, шчоткі і шублікі — польскія, каструлі для печуў СВЧ і пластмасавыя тэрмасы — бразільскія, ледбічкі — расійскія. Расіяне, а таксама ўкраінцы пастаўляюць нам і кашолкі для бязлізны. А кітайцы забяспечваюць беларусаў, напрыклад, пластмасавымі мяллкамі для нашага нацыянальнага прадукту — бульбы, а таксама драўлянымі шпаккамі для харчовых прадуктаў. Мы на падобныя дробязі, так бы мовіць, не разменьваемся (сыравіны не хапае ці жадання, прадпрымальніцкай жылкі?), а ім, бачыце, выгадна.

Працягваю «шопінг». У краме «Тавары для дому» па вуліцы Врублеўскага можна атаварыцца, напрыклад, імартнымі матэрыяламі для рамонту кватэры (профілі, раскладкі, столевыя плінтусы), а таксама нажоўкай, малатком і кіянкай, туалетным наборам. У магазіне «Тэхніка ў быцце» па вуліцы Дамброўскага — расійскай вокнамыйкай, кітайскай рашоткай для барбекю, а пра такі «складаны» сантэхнічны прыбор, як вантуз з драўлянай ручкай, паклапаціліся для нас, акрамя кітайцаў, яшчэ і палякі.

Знаёмства з прылаўкамі гаспадарчых тавараў завяршаю ў гандлёвым цэнтры «Фарты». Не штодзённа, але ўсё ж патрэбная многім гаспадыням на кухні алюмініевая фольга выраблена ў Украіне, пасля чаго яе спаткачу экспартавалі ў Расію, а адтуль — да нас, зразумела, з адпаведнай выгадай для кожнага пасрэднага паміж вытворцамі і пакупніком. На другім паверсе цэнтра звяртаю ўвагу на польскую шчотку для мыцця спіны (а нам слаба?), а таксама імартныя камплекты для прыбыральні, сметніцы, ёршыкі для мыцця бутэлек.

Але гэта яшчэ, як той казаў, «кветачкі». Адна з мінскіх фірмаў ашчаслівіла пакупнікоў кітайскімі драўлянымі вешалкамі па 11 тысяч 720 рублёў за штучку, а дзякуючы імпарцёру з Брэста гродзенцам прапануюцца расійскія мыльніцы і мухабойкі. Так бы мовіць, «прыпыліць»...

Можна запырачыць, што на спажывецкім рынку павінна прысутнічаць любая, у тым ліку і імартная прадукцыя, каб свае вытворцы не «драмалі», а ў пакупніка быў выбар па цане і якасці. Але ж у гэтым выпадку ідзе гаворка не пра нейкую складаную бытавую тэхніку, а пра элементарныя рэчы, наяўнасць альбо адсутнасць яны не патлумачыць нашым няўменнем альбо канкурэнтнай барацьбой тавараўтворцаў. Але няўжо прайграем без «бою» на рынку вышэйзгаданых «дробязяў»? Так, гэта не нафта ці газ, але таксама ўплывае на пакуль неспрыяльныя для нас суадносіны паміж экспартам і імпартам.

Магу толькі дапусціць, што адна з прычын — слабае развіццё малага і сярэдняга бізнэсу. Не фірмаў «купі-прадай», а менавіта вытворцаў, якія б чына рэагавалі на запты спажывецкага рынку. Ды і спецыялістам буйных прадпрыемстваў не пашкодзіла б часцей бываць у тых жа гаспадарчых крамах і, мажліва, таксама падключачца да вырабу гэтых «дробязяў». Не па загадзе «зверху», а знайшоўшы ўласную нішу і выгаду.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ЗАКАНАДАЎЦЫ рыхтуюць папраўкі ў працоўнае заканадаўства, якія пашыраюць выкарыстанне гібкіх формаў занятасці.

Рабіць грошы з паветра... у наш час не так ужо і нерэальна. Уласным розумам можна зарабляць, не пакідаючы ўтульнай канапы. Мільёны людзей у розных кропках зямнога шара жывуць за кошт віртуальнай прасторы. Ад самага прымітыўнага — клікаў і аптытаняў у інтэрнэце — да больш інтэлектуальнай дыстанцыйнай работы. Праграмісты, напрыклад, здольныя лёгкім націскам кlawіш запуская абсталяванне ў другім паўшар'і.

Фрыланс, аўтсорсінг, аўтстафінг... Разнастайнасць відаў і формаў працы ўражае, і ў Беларусі згаданыя словы многім знаёмыя. Некаторыя ўжо ацанілі выгоды нестандартнай работы. Эканомію часу (не трэба некуды ехаць, падняўся з ложка — вась і на працы) ды грошай (менш траціш на транспарт, адзенне, абутак і харчаванне). Але разам з новымі магчымасцямі такая праца нясе і дадатковыя рызыкі. Што я наштатная сітуацыя? Раптам дыстанцыйны наймальнік «кіне»? А пра сацпакет у такой сітуацыі дык наогул не ведаеш нават, што і запытацца... Няблабла было б абараніцца законам. А ён за імклівым развіццём рынку не паспявае. Змены ж так і просяцца. І ў профільным ведамстве гэта ўсведамляюць. Папраўкі ў працоўнае заканадаўства будуць пададзены на суд парламента, магчыма, ужо ўвосень. Заканадаўцы вырашылі паглыбіцца ў сітуацыю загадзя.

Прааналізаваць усе цяжкасці было вырашана на прадпрыемствах лёгкай прамысловасці. Парламентарыі профільнай камісіі Палаты прадстаўнікоў выправіліся ў Салігорск, дзе наведалі добра вядомыя не толькі беларусам, але і некаторым замежнікам «Калінку» і «Купалінку».

— Я разумею, якая сёння нялёгкая сітуацыя ў эканамічным кірунку. І ведаю, наколькі цяжка заўжды перажываюць падобныя перыяды такія прадпрыемствы лёгкай прамысловасці, — адзначае **старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па працы, сацыяльнай абароне, справах ветэранаў і інвалідаў Ганна ЛАУРУКЕВІЧ**, якая прадстаўляе ў парламенце салігорскую сельскую акругу. — Думаю, што менавіта тут, на такіх прадпрыемствах, больш праяўляюцца негатыўныя нюансы, якія хацелася б убачыць і прыняць у будучыні пэўныя рашэнні, якія палегчылі ці знялі б гэтыя пагрозы і складанасці. А таксама пачуць прапановы, якія мы маглі б улчыць пры разглядзе законапраекта аб унесенні змяненняў у некаторыя законы па пытаннях працоўнага заканадаўства.

Кіраўнікі ахвотна дзеляцца інфармацыяй, прычым не толькі наконт працоўных адносін. Час, здавалася б, патрабуе рабіць стаўку на эксперт, але...

— Каб заставацца на экспертным рынку, патрэбны імартны складальнік — тая сыравіна, якая будзе запатрабавана на знешнім рынку, — расказвае **Мікалай ЯФІМЧЫК, генеральны дырэктар ААТ «Купалінка»**, прадпрыемства, добра вядомага аматаркам беларускай бязлізны ў нашай краіне і нават некаторым замежнікам. Карацей, каб здабыць валюту, перш трэба яе ўкласці. Экспарт на «Купалінцы», дарэчы, складае каля 40% ад агульнага аб'ёму продажў, і абсалютная большасць яго (адсоткаў 90) ідзе расійскаму кліенту. Трымацца на рынку і нарошчваць продаж дапамагае штомесечнае абнаўленне прадукцыі, кажа кіраўнік прадпрыемства. Асартымент рэгулярна папаўняецца на 50 мадэляў. І нестандартная работа, па ўсім відаць, сябе апраўдвае. У адной з калекцый, прадэманстраваных парламентарыям, жаночыя сарочкі больш нагадваюць вачэрнія строі — захістаешся!

Эксперыментуюць не толькі з мадэлямі і колерамі, але і тканінамі. «Мы першымі пачалі працаваць з віскозай, лайкрай, поліэфірам», — акцэнтую гендырэктар. Пакрысе пачынаюць выкарыстоўвацца матэрыялы з новымі відам апрацоўкі, літаральна на малекулярным узроўні, з выкарыстаннем нанатэхналогіяў. Яны атрымліваюць уласцівасці, вельмі важныя найперш для дзіцячай бязлізны: такая тканіна вытрымлівае да 100 пранняў і не прапускае мікробаў. У далейшым такую тэхналогію апрацоўкі плануецца распаўсюдзіць на ўвесь бязлізнавы асартымент.

У любой вопратцы важныя, як мінімум, два складальнікі: знешняя прэзентабельнасць і якасць. Прычым удваіх, бо адно другое не замяніш. На жаль, айчыннае адзенне нярэдка гра-

шыць з першым. Сшыта ладна, але актуальнымі трэндамі там і не пахне. Але ж, як бачым, паціху бяруць вытворцы сабе на заметку сучасныя тэндэнцыі. За дыхтоўнасць, здаецца, звыкла трымаюцца. «Якчасць, гэта калі палоскі супадаюць на любым шве», — дзеліцца сакратам удалай рэчы гендырэктар «Калінкі» і наглядна дэманструе на ўласнай кашулі, дзе накладная кішэнька кожнай сваёй палоскай ідэальна ўпісваецца ў агульны малюнак.

Подыум і рады падлогаваых вешалак... Тут, у асартыментным кабінэце «Калінкі», становіцца відавочна, што іх канёк — школьная форма. Ці, як зараз прынята казаць, адзенне дзелаваго стылю для навучэнцаў. Прадпрыемства з'яўляецца адным з найбуйнейшых вытворцаў школьнай вопраткі. «Дзіцячая куртка ў нас дэведзена да дасканаласці», — мяркуе **Галіна КАЛІЦЕНЯ, дырэктар ЗАТ «Калінка»**. Аднак у цяперашняй сітуацыі, з валютнай нястачай, не выключана, што абноўкі будуць радаваць пераважна дзетак у Расіі...

— Вядома ж, праблемы з валютай ёсць, але ніводнае прадпрыемства не спынілася, — аптымістычна настроена **Ірына ЗУБАРЭВІЧ, намеснік старшыні па эканоміцы Салігорскага райвыканкама**.

Паводле яе звестак, сярэдні заробак па горадзе — каля 2,9 млн. Тым часам, як на тутэйшым прамысловым гіганце «Беларуськалій» зарабляюць у сярэднім 4,5 млн. А вась на «Калінцы» і «Купалінцы», дзе ўсё ствараецца ў асноўным жаночымі рукамі, заробкі сціплейшыя: 1 млн і 1,2 млн рублёў адпаведна.

СВАБОДУ КІРАЎНІКАМ

Прапановы вытворцаў па працоўным заканадаўстве, калі сцісла, заключаюцца ў формуле — даць больш свабоды кіраўніку. У вызначэнні памераў заробку, штатнага раскладу, службовых абавязкаў і гэтак далей. Пакуль жа атрымліваецца так, што нехта зверху гэта ўказвае, часта не маючы дастатковай для таго інфармацыі і не рэагуючы апэратыўна на патрэбы часу.

— Сітуацыя імкліва змяняецца, мне патрэбны намеснік па экспарце — не па маркецінгу ці чамусьці яшчэ, — але я не магу ўвесці такую пасаду, — скардзіцца Мікалай Яфімчык.

Скептычна настроены ён і да падоўжанага адпачынку за ненарміраваны працоўны дзень.

— Мне 40 дзён адпачынку не трэба, — настойвае гендырэктар «Купалінкі». — Палова маіх спецыялістаў адклікаюцца, і не я іх адклікаю! Мы не настолькі багатыя, каб даваць паўтара месяца адпачынку.

Не вітае ён і адпачынак па навучанні, які даецца пры атрыманні першай адукацыі:

— Я супраць адукацыі на шкоду прадпрыемству. Па сабе магу сказаць, як адсутнічаю на прадпрыемстве 21 суткі, яшчэ месяц магу разбірацца, што тут робіцца.

Пытанне сталася палемічным. Адназначныя «за» і «супраць» разбаўляліся кампраміснымі прапановамі рэфармаваць сістэму адукацыі такім чынам, каб была магчымасць самому выбраць час для заняткаў. Больш гібкасці, так бы мовіць. У перспектыве яе варта развіваць ва ўсім: у рэжыме і арганізацыі працы. На гэта звярнула ўвагу ў сваім выступленні **старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Антаніна МОРАВА**, якая таксама ўзяла ўдзел у вязным пасяджэнні калег з ніжняй палаты парламента.

— У нас ужо многае варта пераглядаць у Працоўным кодэксе. Змяніліся тэхналагічныя адносіны, мы жывём у інфармацыйным грамадстве, з'явіліся новыя формы работ — фрыланс (па сутнасці, аддалена вольнанаёмная праца. — **Аўт.**), напрыклад. Трэба яшчэ больш дэмакратызаваць Працоўны кодэкс, асабліва ў святле Дырэктывы № 4, каб яго палажэнні былі скіраваны на стымуляванне працоўнай дзейнасці. Павінна быць большая дыферэнцыяцыя. Мы адмянілі адзіную тарифную сетку як абавязковую, але нічога ўзамен не далі.

Сенатар пераканана, што абноўленым заканадаўствам павінны прапапоўвацца найсучаснейшыя сістэмы аплаты працы. У якасці прыкладу яна назвала сістэму грэйдаў. Там складанымі матэматычнымі метадамі ранжыруюць пазыцы супрацоўнікаў і вызначаюць іх заробкі. Сярод ключавых крытэрыяў ацэнкі — складанасць працы.

— Найбольш актуальным пытаннем у святле дырэктывы становяцца гібкія формы занятасці, — акцэнтую сенатар. — На ўзроўні СНД абмяр-

коўваюць мадэльны закон аб заёмнай працы і аб гібкіх формах занятасці. Расія ідзе па гэтым шляху, і нам не трэба адставаць.

Паводле яе інфармацыі, там вызначаны тры формы заёмнай працы. Аўтсорсінг — гэта калі кампанія перадае на выкананне нейкія функцыі, якія не з'яўляюцца для яе профільнымі, іншаму прадпрыемству — бухгалтэрыю ці камп'ютарнае забеспячэнне, напрыклад. Аўтстафінг — выявадзенне супрацоўніка за штат: яны працягваюць працаваць на ранейшым месцы і выконваць тыя ж функцыі, але іх юрыдычным працадаўцам становіцца кадравае агенцтва, якое бярэ на сябе заключэнне кантрактаў, сплганне падаткаў, афармленне адпачынку і г.д. І нарэшце лізінг працоўнай сілы: кадравае агенцтва само заключае дагавор з працаўніком і скіроўвае яго на работу ў кампанію. Як мяркуецца, яны павінны быць адлюстраваны і ў беларускім працоўным заканадаўстве. Павінны, але ж што будзе ў новых папраўках насамрэч? Відаць з расповеду **Валянціны КАРАЛЁВАЙ, намесніка міністра працы і сацыяльнай абароны**.

Прымяненне гібкіх формаў занятасці, паводле яе слоў, на самай справе плануецца пашырыць. Яны, на думку прапрацоўшчыкаў, дазваляць «эфектыўна выкарыстоўваць працу ўсіх сацыяльна-дэмаграфічных груп насельніцтва, якія з-за абмежаванай працаздольнасці ці сямейных абставін не могуць працаваць у звычайным рэжыме». Маюцца на ўвазе і нестандартныя рэжымы работы, і нестандартныя месцы, а таксама часовыя, сезонныя работы.

Плануецца таксама пашырыць выкарыстанне розных формаў надомнай працы. Прычым, як патлумачыла намеснік міністра, «надомная» зусім не абавязкова азначае дома — галоўнае, каб не ў памяшканні наймальніка. Аднак, нягледзячы на ўсю прагрэсіўнасць, законапраект яшчэ не адносіць заёмную працу да гібкіх формаў занятасці...

Зноў жа дзеля лібералізацыі прадпрымальніцтва абноўленае заканадаўства ў праекце дае права ІП і мікраарганізацыям звальняць таго, хто працуе ў іх па працоўным дагаворы, заключааным на нявызначаны тэрмін, пісьмова папярэдзіўшы яго за месяц да звальнення.

— Вядома ж, меркаванні могуць быць спрэчнымі, — адзначае Валянціна Каралёва. — Мы бралі вопыт іншых краін. Такое практыкуецца, напрыклад, у Аўстрыі, Германіі. Яшчэ будзем абмяркоўваць гэта ў адносінах да нашай краіны.

З цікавых новаўвядзенняў можна назваць яшчэ дазвол кіраўніку прыватнай арганізацыі працаваць па сумяшчальніцтве, а таксама цэлую главу, якая рэгулюе працоўную дзейнасць спартсменаў і трэнераў.

КАНТРАЛЯВАЦЬ, А НЕ ДРОБНА АПЕКАВАЦЬ

У тым, што наяўная сітуацыя вымагае апэратыўных захадаў упэўнены і **Аляксандр ВІСОЦКІ, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па працы, сацыяльнай абароне, справах ветэранаў і інвалідаў**:

— Прапанаваныя папраўкі ў працоўнае заканадаўства трэба своечасова ўносіць: складалася нялёгка эканамічная сітуацыя, якую мы зараз усе на сабе адчуваем. Змены дапамогуць зняць напружанне. Цяпер любы крок у бок лібералізацыі заканадаўства на карысць працаўніка — гэта ўжо станоўчы вынік. З'яўляюцца новыя прафесіі, новыя спецыяльнасці, якія патрабуюць іншага падыходу. Не сёння, дык заўтра насее гэтае пытанне, лепш яго загадзя вырашыць. Не трэба чакаць, калі нарывае-нарывае, пакуль лопне.

Пазіцыю салігорскіх кіраўнікоў дэпутат цалкам падзяляе:

— Я сам працаваў на вытворчасці, і натуральна, я за прадстаўленне большай свабоды кіраўнікам. Кіраўнік туга спавіты рознымі інструкцыямі, указаннямі і ўсім астатнім, а на кожны гэты момант абавязкова ёсць правяраючы. Ён прыязджае і, не ведаючы спецыфікі вытворчасці, пачынае па літары закона папраўляць кіраўніка. Нікуды не варта! Вядома ж, самастойнасць павінна быць. Задача кіраўніка — забяспечыць працай, выпусціць прадукцыю, выдаць заробкі, заплаціць падаткі і не дапускаць ніякіх махінацый. А як ён гэта зробіць, ужо яго асабістая справа. На месцах заўжды лепш відаць, што рабіць. Трэба кантраляваць, вядома ж, але не дробна апекаваць.

Папраўкі ў працоўнае заканадаўства могуць быць спрэчнымі, работа над імі можа быць нестандартнай, але ж тое, што прыспеў ужо час нешта змяняць на злобу дня, — гэта факт.

ЯК НАС БАРОНЯЦЬ У КРЫЗІС

Працоўнае заканадаўства працоўным заканадаўствам, але ў намесніка міністра працы і сацыяльнай абароны журналіст «Звязды» не магла не пацікавіцца, як нас бароняць у крызіс.

— Сацыяльная абарона насельніцтва — самае важнае ў сённяшняй сітуацыі, — прызнае спадарыні Каралёва. — Сацыяльная абарона, вядома ж, залежыць ад эканомікі. Таму ў сілу нашых магчымасцяў мы выйшлі з прапановай, і ўжо ў чэрвені будуць павышаны пенсіі. Гэта вельмі важна, таму што 2,5 млн нашых грамадзян ужо атрымалі нейкую падтрымку. Сярэдняе павелічэнне — каля 80 тыс. Мала гэта ці многа — меркаваць кожнаму. Гэта, безумоўна, не апошняя павышэнне пенсіі сёлета. З улікам магчымасцяў Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва мы цяпер працуем над варыянтамі матэрыяльнай падтрымкі нашым пенсіянерам. Акрамя таго, у такой складанай эканамічнай сітуацыі больш неабароненымі сталіся атрымальнікі сацыяльных пенсій. Праўда, да іх стаўленне неадназначнае з боку грамадства, таму што іх атрымліваюць людзі, якія не маюць права на працоўную пенсію — гэта значыць, тыя, у каго няма працоўнага стажу. Але гэта нашы людзі, усяк складалася іх жыццё, тым не менш, сёння яны гэтаксама маюць патрэбу ў падтрымцы. І мы прапрацоўваем магчымасць павышэння памераў сацыяльных пенсій. Я думаю, што ў найбліжэйшыя два месяцы мы выйдзем з гэтымі прапановамі.

Бюджэтнымі заробак індэксуецца па індэксе росту спажывецкіх цэн. За красавік даходы бюджэткаў праіндэксаваны на 40 тыс. рублёў. Штомесяц гэтыя сумы будуць пераглядацца ў залежнасці ад росту ІСЦ.

Калі ж сітуацыя патавае, застаецца разлічваць на адрасную дапамогу. Яна афармляецца, як нагадала намеснік міністра, у заяўным парадку.

— Калі чалавек падлічыць свае даходы і яны на кожнага члена сям'і стануцца меншымі, чым БПМ, ён мае права звярнуцца па такую падтрымку, — тлумачыць В. Каралёва. — А ва ўмовах інфляцыі бюджэт прахытковага мінімуму расце. Ён ужо сёння складае ў цэнах сакавіка — 343 260 рублёў, а ў цэнах чэрвеня ён, натуральна, яшчэ павялічыцца і будзе прымяняцца са жніўня. Я думаю, што тут мы таксама зможам ахапіць больш людзей, якія звернуцца па гэту дапамогу.

Падтрымаць насельніцтва ведамства спадзяецца і з дапамогай прадпрыемстваў:

— У такой эканамічнай сітуацыі мы просім і мясцовыя ўлады не забывацца на сваіх людзей, тамтэйшых жыхароў. Есць арганізацыі, прадпрыемствы, якія стабільна працуюць, і яны сёння таксама могуць вельмі няблава дапамагчы сваім цяперашнім і былым супрацоўнікам — гэта можа быць і продаж тавараў па сабекошце ці проста па зніжаных цэнах, і нешта іншае.

Ала МАЧАЛАВА, Салігорск.

Прызначаюцца цягнікі

ТАК, паводле інфармацыі УП «Мінскае аддзяленне Беларускай чыгункі», прызначаны новыя пасажырскія цягнікі: №15, 37 Мінск — Вільнюс адпраўленнем са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 7.45, 18.49 (штодня); № 387 Мінск — Рыга адпраўленнем са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 20.07 (па 31 жніўня — штодня, з 1 верасня — па пятніцах і нядзелях); № 134 Мінск — Архангельск (праз Маскву) адпраўленнем са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 15.32 (па серадах). Час у дарозе: Мінск — Вільнюс — 3 гадзіны, Мінск — Рыга — 11 гадзін 53 хвіліны, Мінск — Архангельск — 32 гадзіны 28 хвілін.

З 13 па 30 чэрвеня прызначаны пасажырскія цягнікі: №658 Гудагай — Мінск адпраўленнем са станцыі Гудагай у 7.45, прыбыццём на станцыю Мінск-Пасажырскі ў 10.42 (з прыпынкамі: Ашмяны, Солы, Сморгонь, Залессе, Пруды, Маладзечна); №655 Мінск — Солы адпраўленнем са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 17.57, прыбыццём на станцыю Солы ў 20.22 (з прыпынкамі: Маладзечна, Пруды, Залессе, Сморгонь); №656 Солы — Мінск адпраўленнем са станцыі Солы ў 20.57, прыбыццём на станцыю Мінск-Пасажырскі ў 23.10 (з прыпынкамі: Сморгонь, Залессе, Пруды, Маладзечна).

З 1 ліпеня прызначаюцца дызель-цягнікі: Маладзечна — Гудагай адпраўленнем са станцыі Маладзечна ў 6.15, прыбыццём на станцыю Гудагай у 7.31 (з прыпынкамі: Пруды, Залессе, Сморгонь, Солы, Ашмяны); Гудагай — Мінск адпраўленнем са станцыі Гудагай у 7.45, прыбыццём на станцыю Мінск-Пасажырскі ў 10.42 (з прыпынкамі: Ашмяны, Солы, Сморгонь, Залессе, Пруды, Маладзечна); Мінск — Ашмяны адпраўленнем са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 17.57, прыбыццём на станцыю Ашмяны ў 20.39 (з прыпынкамі: Маладзечна, Пруды, Залессе, Сморгонь, Солы); Ашмяны — Мінск адпраўленнем са станцыі Ашмяны ў 20.51, прыбыццём на станцыю Мінск-Пасажырскі ў 23.10 (з прыпынкамі: Солы, Сморгонь, Залессе, Пруды, Маладзечна).

З 2 ліпеня прызначаюцца дызель-цягнікі Мінск — Гудагай адпраўленнем са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 6.00, прыбыццём на станцыю Гудагай у 9.04 (ад Мінска да Маладзечна без прыпынкаў, ад Маладзечна да Сморгоні з усімі прыпынкамі, далей прыпынкі на станцыях Солы, Ашмяны).

Сяргей РАСОЛЬКА.

Ну і ну!

ПАДПАЛКОЎНІК — БРАКАНЬЕР

На возеры Самінскае, што ў Івацэвіцкім раёне, супрацоўнікамі Бярозаўскай міжрайінспекцыі былі затрыманы браканьеры: ваенны пенсіянер і падпалкоўнік — намеснік начальніка штаба адной вайскавай часці, якая знаходзіцца ў Брэсце.

У браканьераў канфіскавалі 42 м сеткі і рыбу.

НЕ ТРЫМАЙ ВАЛЮТУ Ў ШОРТАХ!

Работы Баранавіцкага камбіната хлебапрадуктаў паклаў у кішэню шортаў 350 тысяч рублёў, 1 тыс. долараў, дзве банкаўскія карткі і паехаў на маршрутным аўтобусе №15.

Праз 15 хвілін чалавек выявіў, што грошы зніклі. Злодзея шукае міліцыя.

ЗАРАБІЛІ...

У Зеляневіцкім лясышчыце Пружанскага лягаса супрацоўнікамі міліцыі і міжрайінспекцыі былі затрыманы пяцёра беспрацоўных з Гарадзеншчыны, якія гналі гарэлку.

Самагоншчыкі высеклі 19 дрэў, прычым адходамі брагі пашкодзілі 840 м² лясной падцілкі. Шкода, нанесеная прыродзе, вылілася ў 32 млн рублёў.

ДАВЕРЫЛІСЯ...

На беспрацоўнага з Баранавічаў заявілі ў міліцыю адразу некалькі пацярпелых з розных рэгіёнаў Беларусі. 28-гадовы махіатар абяцаў даверлівым «кліентам» даставіць з Еўрасаюза аўтамашыны і атрымаў з іх 4 700 еўра, 10 100 долараў і больш за 36 млн рублёў.

Адным словам, даверыліся...

НАЕХАЛА НА ПЛОТ

Жыхарка в. Сітніца (Лунінецкі раён) вырашыла праехацца па Мікашэвічах на аўтамашыне «Seat», але не справілася з кіраваннем і ўрэзалася ў бетонны плот. Загінуў 20-гадовы хлопец, які сядзеў побач з кіроўцам. Устаноўлена, што ў дзёўчыны не было пасведчання на кіраванне аўтамашынай.

ЗНІКЛІ ЛЮСТЭРКІ

У двары дома па вул. Студэнцкай, што ў Пінску, за адну ноч 7 аўтамашын засталіся без люстэркаў задняга віду. Кіроўцы панеслі страты больш чым на 3 млн рублёў.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

«ЗАЛАТЫМ» СТАНЕ ТОЙ КАРАСЬ...

Напэўна, так цяпер будучы думаць два індывідуальныя прадпрымальнікі, якіх работнікі Аршанскай міжрайінспекцыі затрымалі на вадаёме «Усвіж-Бук» у Талачынскім раёне. Затрымалі за здабычы рыбы забароненым прыладам — стаўной сеткай. Апошнюю пры затрыманні парушальнікі паспелі ўтапіць. У браканьераў канфіскавана 87 асобін карася, у тым ліку 86 — залагога. Нанесеная шкода складала больш за 6 мільянаў рублёў (172 базавыя велічыні).

А непрацуючы грамадзянін на рацэ Вароніна ў Быхаўскім раёне забароненай сеткавай «таптухай» паспеў «натаптаць» ажно 167 шчупакаў. За што і быў затрыманы работнікі Быхаўскай міжрайінспекцыі. Шчупакі тыя таксама атрымаліся «не танымі»: шкода складала больш за 5,8 мільёна рублёў (167 базавых велічынь). А яшчэ ў абодвух выпадках браканьерам пагражае крымінальная адказнасць.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗДАНИЙ С ОБОРУДОВАНИЕМ

РУП «ГОМЕЛЬСКИЙ ЗАВОД ХИМИЧЕСКОГО МЕЛА»

Организатор аукциона антикризисный управляющий Дайнеко О.А.

Аукцион состоится **29 июня 2011 года в 11.00** по адресу: г. Гомель, ул. Достоевского, 1, к. 12

Номер лота, наименование здания	Площадь здания	Начальная стоимость с НДС	Задаток 10 % от стоимости
1. Отделение приготовления с оборудованием	525,5 м ²	155 789 676 белорусских рублей	15 578 968 белорусских рублей
2. Станция обработки осадков с оборудованием	720,6 м ²	222 111 000 белорусских рублей	22 211 100 белорусских рублей

Ознакомьтесь со зданиями с оборудованием можно в месте их расположения по адресу: г. Гомель, ул. Достоевского, д. 1.

Заявление с документами в соответствии с законодательством, а также документ, подтверждающий перечисление задатка на р/счет продавца 3012204500014 в филиале ОАО «Бел-агропромбанк» Гомельское облуправление г. Гомель, МФО 151501912, УНП 400021246 принимаются организатором аукциона с момента опубликования данного извещения по адресу: г. Гомель, ул. Достоевского, д. 1, к. 12 в рабочие дни с 8.30 до 17.00 по **28 июня 2011 года включительно**.

Победителем аукциона будет признан участник, предложивший наибольшую цену. Результаты аукциона оформляются протоколом,

За дополнительной информацией по подготовке и проведению аукциона обращаться по телефону: т./ф. 8 0232 36 34 50, 8 029 613 26 44, 8 029 662 05 52.

подписываемым в день проведения аукциона. Лицо, являющееся победителем аукциона, обязано возместить затраты связанные с организацией и проведением торгов, подписать договор купли-продажи в течение 20 календарных дней и оплатить приобретенный объект в течение 30 календарных дней с даты проведения аукциона. Объект продается в собственность.

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с подачей заявления на участие в них только одним участником предмет торгов может быть продан этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Первое извещение о проведении аукциона было опубликовано в газете «Звязда» от 13 мая 2011 года.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТЫХ АУКЦИОНОВ

Организатор аукциона: Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, пр. Черняховского, 9.

Аукционы по продаже земельных участков в частную собственность для строительства и обслуживания жилого дома

№ лота	Кадастровый номер, площадь и адрес земельного участка, функциональное назначение земельного участка	Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений. Ограничения использования земель	Начальная цена земельного участка (бел. руб.)	Размер задатка и реквизиты для его внесения
1	Земельный участок с кадастровым номером 221284806101000209, площадью 0,1668 га, расположенный по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Летчанский с/с, аг. Кировская, ул. Железнодорожная, д. 18, для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	Возможность подключения централизованного газоснабжения находится в радиусе до 500 метров от центра населенного пункта. Ограничения в использовании: водоохранная зона водного объекта вне прибрежной полосы (пруд № 13)	18 705 923	1 870 500 бел. руб. на р/с 3600314080010 в Витебском ф-ле № 201 ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 150801259, УНП 300976663, код платежа 04901, получатель платежа: Летчанский сельский исполнительный комитет
2	Земельный участок с кадастровым номером 221287012101000663, площадью 0,1563 га, расположенный по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Новкинский с/с, аг. Новка, ул. Вишневая, 8, для строительства и обслуживания жилого дома	Возможность подключения централизованного газо- и водоснабжения. Ограничений в использовании нет	21 170 793	2 117 000 бел. руб. на р/с 3600314100017 в ф-ле № 201 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 259, УНП 300594330, код платежа 04901, получатель платежа: Новкинский сельский исполнительный комитет
3	Земельный участок с кадастровым номером 221282909101000121, площадью 0,1730 га, расположенный по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Зароновский с/с, д. Пестуница, ул. Заозерная, 4Б, для строительства и обслуживания жилого дома	Возможность подключения централизованного водоснабжения, участок примыкает к асфальтированным дорогам и улицам. Ограничения в использовании: водоохранная зона водного объекта вне прибрежной полосы (оз. Пестунокое)	5 042 085	504 200 бел. руб. на р/с 3600314060014 в ф-ле № 201 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Витебск, код 239, УНП 300965239, код платежа 04901, получатель платежа: Зароновский сельский исполнительный комитет

Дата, время и место проведения аукциона – 20.07.2011 в 15.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Окончательный срок подачи документов – 14.07.2011 до 17.30

1	Земельный участок с кадастровым номером 221285901101000041, площадью 0,2110 га, расположенный по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Мазоловский с/с, д. Боровляны, ул. Лесная, 3, для строительства и обслуживания жилого дома	Коммуникации отсутствуют, участок примыкает к асфальтированным дорогам и улицам. Ограничения в использовании: водоохранная зона водного объекта вне прибрежной полосы (р. Шерстенка)	4 499 699	449 900 бел. руб. на р/с 3600314090013 в ф-ле № 201 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 259, УНП 300594330, код платежа 04901, получатель платежа: Мазоловский сельский исполнительный комитет
2	Земельный участок с кадастровым номером 221285905601000056, площадью 0,1997 га, расположенный по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Мазоловский с/с, д. Койтово, ул. Центральная, 16, для строительства и обслуживания жилого дома	Коммуникации отсутствуют. Участок находится в радиусе до 500 м от центра населенного пункта. Ограничения в использовании: водоохранная зона водного объекта вне прибрежной полосы р. Западная Двина.	3 573 751	357 300 бел. руб. на р/с 3600314090013 в ф-ле № 201 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 259, УНП 300594330, код платежа 04901, получатель платежа: Мазоловский сельский исполнительный комитет

Дата, время и место проведения аукциона – 21.07.2011 в 15.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Окончательный срок подачи документов – 15.07.2011 до 17.30

1	Земельный участок с кадастровым номером 221883010601000065, площадью 0,1927 га, расположенный по адресу: Витебская обл., Городокский район, Гуркинский с/с, д. Сурмино, 55Б. Для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания	Коммуникации отсутствуют. Участок находится в радиусе до 500 метров от центра населенного пункта. Ограничения: водоохранная зона вне прибрежной полосы озера Белое	1 173 543	117 350 бел. руб. на р/с 3600316047008 в ф-ле № 200 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300066555, код платежа 04901, получатель платежа: Гуркинский сельский исполнительный комитет
---	--	--	-----------	--

Дата, время и место проведения аукциона – 19.07.2011 в 12.00 по адресу: г. Городок, ул. Пролетарская, 2, Городокский районный исполнительный комитет. Окончательный срок подачи документов – 13.07.2011 до 17.30

Аукцион по продаже права заключения договора аренды земельного участка

№ лота	Кадастровый номер, площадь и адрес земельного участка, предлагаемого в аренду. Функциональное назначение земельного участка, срок аренды	Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений. Ограничения использования земель	Начальная цена права заключения договора аренды (бел. руб.)	Размер задатка и реквизиты для его внесения
1	Земельный участок с кадастровым номером 221288100001000218, площадью 0,1000 га, расположенный по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Октябрьский с/с, вблизи д. Любово, слева автомобильной дороги М-8/Е-95 граница Российской Федерации (Езерище) – Витебск – Гомель – граница Украины (Новая Гута), для строительства и обслуживания магазина с торговым залом. Срок аренды – 50 лет	Возможность подключения централизованного газоснабжения, наличие асфальтированного подъезда, доступность автодорог (менее 500 м по прямой) международного и республиканского значения. Ограничений в использовании нет	1 076 651	107 600 бел. руб. на р/с 3602314000014 в филиале № 201 ОАО «АСБ Беларусбанк» МФО 259, УНП 300196132, код платежа 04002. Получатель платежа: фин. отдел Витебского райисполкома

Дата, время и место проведения аукциона – 21.07.2011 в 15.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Окончательный срок подачи документов – 15.07.2011 до 17.30

Заявления на участие в торгах со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30: в период с 08.06.2011 по 30.06.2011 по адресу: г. Витебск, пр-т Черняховского, 9 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга», с 01.07.2011 по 08.07.2011 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга».

Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории отсутствуют.

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан: возместить затраты на организацию и проведение аукциона, расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения по каждому объекту (лоту), выставляемому на аукцион, доводится до сведения участников до начала аукциона;

- подписать протокол аукциона в день проведения аукциона, оплатить предмет аукциона в порядке и сроки указанные в протоколе аукциона;

- в случае приобретения зем. участка в частную собственность – осуществить в двухмесячный срок после принятия решения о предоставлении ему зем. участка государственную регистрацию права собственности на зем. участок. В случае приобретения права аренды не позднее 2-х рабочих дней после внесения денежных выплат и выполнения условий, указанных в протоколе аукциона, заключить с местным исполнительным комитетом договор аренды зем. участка; осуществить государственную регистрацию в двухмесячный срок со дня заключения договора аренды;

- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии зем. участка для проведения аукциона.

1. **Для участия в аукционе** приглашаются: при продаже зем. участка в частную собственность – граждане и юридические лица Республики Беларусь, при продаже

права на заключение договора аренды зем. участка – граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица. Гражданин, индивидуальный предприниматель, юридическое лицо должны подать заявление об участии в аукционе и подписать соглашение с организатором аукциона. К заявлению прилагается:

- для граждан – копия документа, содержащего идентификационные сведения гражданина;

- индивидуальный предприниматель – копию свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

- для представителей гражданина и индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

- представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

- представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетель-

ствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

- представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

- заверенная банком копия платежного поручения о внесении задатка.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, индивидуальные предприниматели, представители граждан, индивидуальные предприниматели и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Аукцион состоится при наличии не менее 2-х участников. Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задаток в размере, установленном для предмета аукциона с наибольшей начальной ценой. Торги продолжаются до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднят только один участник аукциона.

2. Всем участникам предоставляется право ознакомления с земельно-кадастровой документацией, а также возможность осмотра местности зем. участка.

3. В случае отказа или уклонения Победителя аукциона в установленном срок от внесения платы за предмет аукциона, выполнения условий, предусмотренных в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона, внесенный им задаток и затраты на организацию и проведение аукциона возврату не подлежат.

4. **Контактный тел.: (0212) 47 97 35, 42 60 08, e-mail: vcm74@mail.ru, www.marketvit.by, www.gki.gov.by.**

НАРОДНАЯ МАРКА НА РОДНОЙ МОВЕ

«Форд» загаварыў па-беларуску не проста так

Тое, што «Форд» у Беларусі загаварыў па-беларуску, выгадна двум бакам. «Форду» гэта выгадна таму, што яны прыцягваюць беларускамоўных кліентаў і ўдзельнічаюць у няпростай асветніцкай місіі прасоўвання нацыянальнай мовы ў шырокай масе. Беларуская мова гэта выгадна таму, што гэта ў чарговы раз разбурае стэрэатыпы пра яе вяжовасць і несучаснасць — калі такая вядомая кампанія, як «Форд», звяртаецца да беларускай мовы — значыць, гэта не проста так. А як? На пытанні «Звязды» пра выбар мовы для новай рэкламнай кампаніі і іншыя беларускамоўныя планы кампаніі «Форд» распавядае **Сяргей СКЛЯРАЎ, начальнік аддзела маркетынгу афіцыйнага імпартэра Ford у Беларусі — кампаніі «Атлант-М Баравая»**. Цікава, што сам Сяргей па нацыянальнасці рускі, але менавіта ён стаў ініцыятарам першай беларускамоўнай рэкламы для кампаніі «Форд» у нашай краіне.

— Я пабачыў, што за апошнія два гады даволі актыўна пачала павялічвацца колькасць людзей, якія ў камунікацыі выкарыстоўваюць беларускую мову. Прычым, мне вельмі спадабалася, што гэта ідзе без нейкага загаду зверху. Гэта проста нейкі натуральны рост нацыянальнай самасвядомасці, усведамлення сябе як нацыі. У нашай беларускай кампаніі няма ніякага цуду ці ноу-хау, бо некаторыя кампаніі ўжо рабілі сваю рэкламу па-беларуску. Але «Форд» у Беларусі зацікаўлены, каб да нас пацягнуліся беларускамоўныя людзі і каб наша кампанія прыцягнула да беларускай мовы людзей, для якіх яна не з'яўляецца побытавым сродкам камунікацыі. Мне вельмі хочацца бачыць беларускамоўных людзей сярод кліентаў нашага аўтацэнтра. І, наогул, каб стаўленне беларусаў да сваёй роднай мовы стала больш паважлівым і беражлівым. Я разумею, што гэта нельга гвалтам насадзіць, што гэта павінна ісці з сям'і, ад каранёў. Магчыма, наша кампанія нечым дапаможа, стане нейкім туршком.

10-15% супрацоўнікаў афіцыйнага дйлера Ford у Беларусі могуць свабодна размаўляць па-беларуску, сцвярджае Сяргей. Кампанія напоўніцу скарысталася моўны патэнцыял сваіх супрацоўнікаў: рэкламныя плакаты на беларускую мову перакладалі ўсе разам. У планах аўтацэнтра «Атлант-М Баравая» правядзенне спецыяльных Дзён беларускай мовы, у рамках якіх супрацоўнікі цэнтра будуць размаўляць з кліентамі выключна па-беларуску. Наогул, «Форд» у Беларусі плануе насамрэч прытрымлівацца двухмоўнага кірунку, які ў Беларусі замацаваны заканадаўча, але на практыцы, на жаль, дамінае руская мова. «Форд» збіраецца, прынамсі, на сваім узроўні ўраўняць у правах беларускую і рускую мовы. Так што беларускамоўным аўтамабілістам цяпер ёсць дзе пачуць беларускую мову ў адказ.

— «Форд» як марка, асабліва ў сегменце патрыманых аўтамабіляў, з'яўляецца сапраўды народнай, — перакананы Сяргей Скляраў. — Гэта аўтамабіль недарэгі, адначасова надзейны і якасны. Плюс яшчэ нямецкая зборка — а беларусы вельмі любяць аўтамабілі, якія зроблены ў Германіі. А калі марка народная, то яна павінна ва ўсіх сэнсах набліжацца да народа. А значыць, да нацыянальнага, адметнага. Я шмат паездзіў па свеце і зразумеў, што паўсюль якасным лічыцца менавіта такі падыход.

Сваіх супрацоўнікаў Сяргей таксама будзе заахвочваць размаўляць па-беларуску, вывучаць родную мову. Але пачаў «Форд» таксама з сям'і: сын Сяргея здаў профільны іспыт па беларускай мове ў гімназію на дзевятку. Хоць бацька яго рускі па нацыянальнасці і не можа правесці правільнасць хатняга задання сына па-беларуску.

— Нешта лунае ў атмасферы... — тлумачыць Сяргей.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ.

КНЯЗЬ АЛЬГЕРД ВЯРТАЕЦА ў Віцебск

У самым цэнтры Віцебска — насупраць будынка гарадской ратушы — па перымтры пастамента з'явіліся бронзавыя выявы віцебскіх замак і храмаў. А на пастаменце павінен з'явіцца бронзавы князь Альгерд (прыкладныя гады жыцця 1296-1377), пры якім старажытны горад над Заходняй Дзвіной актыўна развіваўся.

Менавіта пры яго праўленні і былі лабудаваны Верхні і Ніжні замкі, якія абаранялі горад ад ворагаў.

Вядома, што прыкладна ў 1318 годзе вялікі князь Літоўскі Альгерд, адзін з сямі сьноўю князя Гедзіміна, ажаніўся з Марыяй, дачкой віцебскага князя, і пасля смерці цесця князя Яраслава стаў княжыцём у Віцебску.

Нагадаем, што летась у пастамент кіраўніцтва горада заклалі капсулу з пасланнем нашчадкам. І толькі сёлета бетонны пастамент быў упрыгожаны мармурам. Дарэчы, скульптуру князя на кані гараджане чакаюць убачыць на пастаменце ўжо зусім хутка — на святкаванні Дня нараджэння Віцебска, напрыканцы чэрвеня.

«БРАСЛАЎСКІЯ ЗАРНИЦЫ» — СВЯТА БЕЗ МЕЖАЎ

У міжнародным свяце народнай творчасці «Браслаўскія зарніцы» — адным з самых старых у Беларусі — брала ўдзел каля шасцісот артыстаў і гасцей з краін Балтыі, Польшчы, Расіі і іншых...

Цікава, што сваімі карамямі фестываль сыходзіць ажно ў часы Заходняй Беларусі, калі ў мястэчку Браслаў правялі першае свята павятовай песні. Потым свята аднавілі згодна з пастановай 1953 года выканкама і бюро райкама камуністычнай партыі.

Сёлета ў праграме фестывалю былі гастролі артыстаў у аграрных гарадках, свята культуры сярэднявечча з рыцарскімі турнірамі, шоу на вадзе і іншыя мерапрыемствы. Падчас правядзення свята працавалі «Горад майстроў», дзіцячы гарадок. У рамках фестывалю правялі і міжнародны інвестыцыйны форум. Па яго выніках падпісаны пагадненні аб супрацоўніцтве з патэнцыйнымі інвестарамі. У прыватнасці, бізнэсманы з-за мяжы пажадалі ўкласці грошы ў стварэнне прадпрыемства па вырабе будаўнічых матэрыялаў. Цяпер чакаюць бізнэсменаў з Італіі, якія зацікавіліся супрацоўніцтвам у галіне турызму.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

КВАРТАЛ БЕЛАРУСІ ў ВЕНЕЦЫІ,

альбо Чаму мастакі пашкодзілі аўтамабіль «Майбах»?

Над гэтай задачкай ламаюць галаву на выставе сучаснага мастацтва ў Венецыі. Аднак там наўрад ці будуць гадаць, што ёсць Беларусь. Яшчэ з 2005 года, калі група мастакоў прадставіла на прэстыжнай біенале сучаснага мастацтва свае жывапісныя працы і арт-аб'екты. Гэты факт зафіксаваны ў каталозе Венецыянскай біенале таго года. І вось цяпер — працяг. Мы вярнуліся. Мы сабраліся. І паказалі, што ёсць мы сёння. У мастацтве. Але ж мастацтва ў сучасным свеце — гэта люстэрка, у якім адбіваецца твар натхніўшага яго грамадства, яго клопаты, думкі, рысы і нават мары...

Наш сучасны твар у Еўропе (а па вялікім рахунку, і ў свеце) можна пабачыць у Венецыі, дзе адкрылася і яшчэ некалькі месяцаў будзе доўжыцца вялікая выстава — ці не

— Сёлетні ўдзел Беларусі ў гэтай прэстыжнай выставе і этанакіравана рыхтаваўся. Чым мы спрабавалі здзівіць і ці атрымалася гэта, калі меркаваць па першай рэакцыі на наш павільён?

— Думаю, што папярэдні ўдзел 2005 года таксама не быў выпадковым і старанна рыхтаваўся. У тым павільёне ўдзельнічалі вядомыя беларускія мастакі. Тады, па сутнасці, дамінаваў жывапіс і былі прадстаўлены арт-аб'екты Цэслера і Войчанкі. Наш падыход да падрыхтоўкі павільёна на сёлетняй Венецыянскай біенале быў іншым. Мы не прапаноўвалі выставу жывапісу, наша экспазіцыя — гэта асобны мастацкі праект, які рэалізаваны ў межах пэўнай прасторы, якая вырашалася згодна з прынцыпамі архітэктурнага праектнага рашэння. Архітэктарам павільёна стаў Міхаіл Шыкаў. Затым усё насычалася адпаведнымі экспанатамі згодна з канцэпцыяй. І самае галоўнае — гэты праект быў падпарадкаваны агульнай ідэі самой біенале «Luminations». Наша частка ў ёй — гэта элемент тэматычнай падзеі. Але класічнага жывапісу ў ёй няма. Ёсць графіка, скульптура, інсталляцыя, медыя-мастацтва і перформанс. Мы ўпершыню дэманструем сваё мастацтва на такой платформе, у такіх жанрах і відах выяўленчай практыкі.

На замежных павільёнах таксама можна убачыць і фатаграфію, і медыямастацтва, і інсталляцыю, і скульптуру, і жывапіс, перформансы і іншыя мастацкія акцыі. Шмат камп'ютарных тэхналогій, высокіх тэхналогій, у тым ліку прамысловых, якія выкарыстоўваюцца ў мастацтве, як, напрыклад, робатаманіпулятары. Архітэктар таксама існуе як практыка выяўленчага мастацтва — ёсць канструкцыя, створаныя з дапамогай арматуры, бетону. Таму мы ўключыліся ў вялікую панараму мастацкіх практык, пашырылі яе ў параўнанні з папярэднікамі вельмі значна.

— Вы спецыяльна выбіралі месца — прастору, дзе можна ажыццявіць свой праект?

— Мы аглядзелі не менш за 70 павільёнаў, якія прапанаваліся. Каласальны аб'ём фотадакументацыі, чарцяжоў і гэтак далей. Гэта ж не прыехаць і не развесіць жывапіс на цвікі... Выбраўся павільён, зыходзячы з фінансавых магчымасцяў і з тых практык мастакоў, якія мы абралі. Напрыклад, нам не падыходзіла сонечная пляцоўка, нам не падыходзіла нізкая столя. Было вельмі багата варыянтаў. Дзякуючы архітэктару, працы камісара і куратара мы спыніліся на аптымальным памяшканні, якое знаходзіцца на тэрыторыі «Арсенала» — гэта адна з асноўных пляцовак на Венецыянскай біенале. У 2005 годзе павільён Беларусі прадстаўляўся на асобнай пляцоўцы ў горадзе Венецыя, без непасрэднага дачынення да іншых павільёнаў. А зараз мы знаходзіліся ў эпіцэнтры падзеі. Побач з намі выстаўляліся італьянскія акадэміі, там вялікая колькасць павільёнаў.

— Значыць, вы назіралі і першую рэакцыю глядачоў на наш павільён?

— Мяркуючы па рэакцыі ў першыя дні працы, усе ўспрымалі беларускую экспазіцыю як натуральную, роўную частку сярод іншых павільёнаў. Мы не мелі налёту празмернага кансерватызму. Асобныя работы выклікалі вялікую цікавасць. Але выстава толькі пачынаецца. Канцэптальнае мастацтва — не тое мастацтва, якое ўспрымаецца выключна як шоу. Нават спецыялістам і экспертам у выяўленчым мастацтве патрэбны час, каб правільна ацаніць убачанае. Зразумела, што экспанат «пашкодзаны аўтамабіль «Майбах» можа якраз наўпрост паўплывае на глядача: калі ўлічыць кошт гэтага аўта і дадаць сюды волю мастака разбіць, зламаць тое, што для некага з'яўляецца каштоўнасцю. А на чалавека, які займаецца філасофскімі пошукамі, магчыма, гэта не акажа ўплыву. Таму выстава так доўга працуе: канцэптальнае мастацтва, мастацтва ідэі, трэба асэнсоўваць. Каб яно ўспрымалася найбольш правільна і адэкватна,

асобны мастацкі горад. Знайшліся зацікаўленыя асобы, каб яго стварыць, — ад прынцыповага рашэння ў Міністэрстве культуры, мецэнатаў з «Прыорбанка», якія падтрымалі фінансавы часовы пераезд часцінкі Беларусі ў Венецыю. І на нейкі час у гэтым горадзе ёсць своеасаблівы асобны квартал Беларусі — мастацкі павільён, дзе наша краіна прадставіла сваю экспазіцыю. У гэтага квартала ёсць свае жыхары — мастакі і іх працы, свой архітэктар (у літаральным сэнсе!), і тыя, хто вырашае канцэптальна, як будзе выглядаць прастора. Мастацтвазнаўца Міхаіл Рыгоравіч Баразна — куратар беларускага павільёна Венецыянскай біенале, сёння дзеліцца сваімі ўражаннямі пасля яго адкрыцця на адной з самых вядомых выстаў свету.

таму Венецыянская біенале такая працяглая ў часе. Але гэта звязана яшчэ і з тым, што гэтыя выставы заўсёды аказвалі ўплыў на ход развіцця сусветнага мастацтва. Зразумела, што нейкім асобным шоу-выбухам гэтага дасягнуць цяжка. Таму трэба асэнсоўваць, дыскутаваць, дэлегаваць гэтага будуць семінары, выступленні, лекцыі, абмеркаванні. А па восені можна будзе падводзіць вынікі, прычым не толькі ў выглядзе ўзнагарод, якія тут прысуджаюцца. Да доўгатэрміновых вынікаў можна аднесці і ўплыў на развіццё мастацтва ў бліжэйшыя гады.

«Тайная вязчэра» па-беларуску.

— Мы паказалі, што існуе ў сусветным кантэксце з дапамогай розных сучасных распаўсюджаных формаў у выяўленчым мастацтве. Ці можна праз іх паказаць штосьці сваё, адметнае — тое, што вылучае Беларусь і чаго няма ні ў каго?

— Я казаў пра ўніверсальныя віды і мастацкія практыкі. Гэта форма. Але характар зместу заўсёды будзе ўнікальны. Гэта вынікае з самой праявы творцы. Усе яны — унікальныя асобы, не падобныя адна на адну. Жыхары Беларусі, як і мастакі, якія прадстаўляюць краіну, маюць сваю ментальнасць, свае адносіны да тых жа мастацкіх практык, да філасофскіх пошукаў. Беларусы маюць свой характар, які выяўляецца ў пэўных рытмах, у пэўнай свядомасці, схільнасці да сіметрыі. Беларусі мастацтва не ўласціва экспрэсіўная тэатралізаванасць. Мастацтва беларусаў больш удумлівае, засяроджанае на праблемах асобы. У той час як у нейкіх іншых краінах можа назірацца большае імкненне да шоу, разлік на разнаволоную публіку. Але сучаснае мастацтва зараз, акрамя забаўляльных функцый, мае сацыяльна-культурны зварот да сацыяльных праблем, да праблем удасканалення самой асобы, яе поглядаў, эксперымантаў. Таму мне не падабаецца, калі мастацтва параўноўваецца са спортам. Я вельмі паважаю спорт. Але мастацтва важнае думкай. Канцэптальнае мастацтва — гэта мастацтва ідэі. Яно бліжэй да літаратурнай творчасці, да філасофскай эсэістыкі. Зразумела, што праз мастацтва ў Венецыі мы паказалі свае якасці: зварот да асобы, да чалавека, да яго базавых каштоўнасцяў, якасцяў, сярод якіх можа быць і сціпласць — як рыса характару, а не як сяджанне быць непрыкметным. Хоць у нас ёсць рэчы, якія могуць быць выбуховыя па сваёй выразнасці. Але ў гэтым павільёне я, як куратар, хацеў паказаць, што мы імкнемся не толькі да дэманстрацыі сябе, колькі да філасофскага дыялогу. Таму што краіну нашу ўжо ведаюць. Больш за тое, усе нашы мастакі, якія былі прадстаўлены, маюць досвед удзелу ў міжнародных акцыях, выставах. Асобныя атрымалі другую адукацыю за межамі Беларусі. Вось, напрыклад, Віктар Пятроў падчас адкрыцця біенале сустрэўся з вялікай колькасцю мастакоў усяго свету, якія з'яўляюцца яго знаёмымі — з Канады, Польшчы, Швецыі. Нашы мастакі даўно інтэграваны ў сусветныя працэсы.

— Наколькі важна для краіны ўдзельнічаць у Венецыянскай біенале? Ці будзе працяг?

— Безумоўна, неабходна ўдзельнічаць у такіх буйных выставах. Не толькі ў Венецыянскай біенале, але і ў другіх — Маскоўскай, у Стамбуле, Мадрыдзе, іх шмат. Ёсць у нас досвед удзелу ў трыенале міжнароднага мастацтва ў Літве. Гэта ўсё неабходна. Таму што панараму беларускага мастацтва цяпер вельмі шырокая. А гэта

частка культуры, яе неабходна прапагандаваць: ад гэтага таксама залежыць імідж нашай краіны. Усімі магчымымі сродкамі мы павінны паказаць, што ў нас ёсць сур'ёзная акадэмічная школа, розныя формы, віды сучаснага мастацтва. Гэта частка культуры, якая дынамічна развіваецца.

Таму з першых крокаў падрыхтоўкі да біенале, я ніколі не казаў «беларускі павільён». Я казаў «павільён Беларусі» ці «Рэспублікі Беларусь». Таму што падобныя выставы — гэта культурны дыялог на пэўных універсальных базых, дзе нацыянальнае адчуваецца тонка, няўлоўна і здаецца самым цікавым. Хоць ёсць павільёны, дзе вялікімі літарамі пазначана назва краіны. Па сутнасці, мастакі — гэта адзін народ, гэта людзі, якія размаўляюць на адной мове, якой непатрэбны пераклады. Таму ў кантэксце гэтай выставы я абраў такі падыход. Арганізацыя выстаў сучаснага мастацтва я займаюся з 92-га года і не збіраюся спыняцца. Стаць куратарам — было для мяне нечаканае заданне, якое я выканаў, і магу далей займацца сваёй непасрэднай справай. Так і з павільёнам. Мы яго зрабілі, падвядзём вынікі. Але хацелася б, каб быў працяг нашага ўдзелу ў падобных выставах.

— Ці змогуць жыхары Беларусі хоць нейкім чынам адчуць, магчыма, убачыць ці ўявіць тое наша мастацтва, якое пабачылі ў Венецыі? Таму што ёсць вялікая частка людзей, якія наогул не разумеюць, пра што гаворка і чаму столькі размоў вакол сучаснага мастацтва.

— Людзям яго трэба паказаць, добра што сёння ёсць электронныя сродкі масавай інфармацыі, ім варта падключыцца больш актыўна да асветлення мастацкіх падзей за межамі і ў сваёй краіне, таму што ў нас такія выставы таксама праходзяць. Нельга ад саміх мастакоў патрабаваць, каб яны былі і аўтарамі, і менеджарамі і яшчэ ўкладвалі нейкія сродкі ў прапаганду сваіх дасягненняў. Важна, каб грамадства зразумела, што без сучаснага мастацтва цяжка будзе асэнсаваць у сённяшнім свеце. Таму неабходна дапамога людзям, якія ўкладаюць сваё жыццё, свае сродкі, інтэлект у стварэнне гэтай формы, якая з'яўляецца адлюстраваннем стану культуры краіны.

Ёсць тэхнічныя складанасці прэзентацыі Венецыянскага праекта ў Беларусі, таму што ён падпарадкаваны пэўнай прасторы. І тут мы такую прастору стварыць не зможам. Гэта асобнае памяшканне, даволі вялікае. Частку экспазіцыі мы, магчыма, пакажам. Магчыма, трансфармуем яе. Думаю, будзе складана са скульптурай Клінава, якая створана з часовых матэрыялаў. У сучаснага мастацтва даволі багата аб'ектаў, якія ствараюцца толькі для адной прэзентацыі. Магчыма, будзем паказаць відэазапіс ці фотаздымкі. Будзе надрукаваны каталог. Што магчыма, тое пакажам. Зразумела, што не ў такім выглядзе, як у Венецыі.

— Венецыя — турыстычны горад, там заўсёды шмат наведвальнікаў. А вось біенале карыстаецца такой жа ўвагай людзей, як традыцыйныя турыстычныя аб'екты? Як па вашых асабістых адчуваннях, ці шмат публікі едзе па мастацтва?

— Колькасць наведвальнікаў біенале ў дзясяткі разоў перавышае колькасць жыхароў самой Венецыі. Ахвотных пабачыць павільёны — каласальная колькасць. За паўгода любую кропку маршруту біенале ўбачаць дзясяткі, а нават і сотні тысяч людзей. Гэта варта таго, каб прадставіць сябе свету ў такім месцы. Венецыя займае першае месца па колькасці наведвальнікаў у Еўропе. І ў гэты сезон большасць прыязджае паглядзець не толькі на гандолы, масты на каналах, але пабачыць сучаснае мастацтва, адчуць дух эксперыменту. Менавіта эксперымент знаходзіцца ў аснове ідэі самой выставы. Не дэманстрацыя дасягненняў, а дэманстрацыя дасягненняў у эксперыментальным мысленні. Мы тут адчуваем сябе не правінцыялы.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Считать недействительным бланк страхового свидетельства Белгосстраха «Об обязательном страховании гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории РБ» серии ВС № 3903017 в связи с утерей. ОАО АСБ «Беларусбанк».

БЕЛАРУСЫ СЯДЗЯЦЬ НА СКАРБАХ, АЛЕ НЕ ВЕДАЮЦЬ ПРА ГЭТА

(Асаблівасці нацыянальнай кінадакументалістыкі)

ЗАМКНЁНАЕ КОЛА

Беларускае дакументальнае кіно вядомае ва ўсім свеце. У адрозненне ад айчыннага мастацкага кіно, з якім не ўсё гладка, дакументальнае перамагае на прэстыжных міжнародных кінафестывалях, яго любяць і ведаюць. Беларуская кінадакументалістыка працягвае такім духам нацыянальнай самапавагі, што яе трэба прапагандаваць хоць бы з мэтай выхавання сапраўдных патрыётаў, сапраўдных беларусаў. Шмат дакументальных фільмаў, напрыклад, кінастудыі «Летапіс», прысвечаны вельмі значным для Беларусі дзеям. Толькі ў 2010 годзе на кінастудыі выйшлі стужкі пра Уладзіміра Караткевіча і князя ВКЛ Вітаўта, пра рэфарматара Антонія Тысенгаўза і беларускую патэту Зоську Верас, пра Язэпа Драздовіча і Алену Кіш. А імёны беларускіх кінадакументалістаў (Віктар Асюк, Галіна Адамовіч, Вольга Дашук, Анастасія Суханова, Міхаіл Жданоўскі, Анатоль Алай, Мікалай Князеў і шмат іншых) вядомыя ў свеце не горш, чым імёны знакамітых рэжысёраў французскай «новай хвалі» ці італьянскага неарэалізму.

І ўсё, здаецца, выдатна і паспяхова, калі б не адно «але»... Беларускі глядач, бадай, не мае магчымасці глядзець вядомыя беларускія дакументальныя фільмы. Іх зрэдку і ў няручны час паказваюць па тэлебачанні, іх нідзе не рэкламуюць, іх не паказваюць у кінатэатрах і, нарэшце, іх нельга прыдбаць на DVD-дысках для хатняга прагляду.

Ледзь не адзіным выпадкам за апошні час, калі па нашым тэлебачанні добра прарэкламавалі і паказалі беларускі дакументальны фільм, быў «Свет Караткевіча» рэжысёра Яўгена Сяцко. Фільм быў прымеркаваны да 80-годдзя пісьменніка. Па ініцыятыве і пры падтрымцы Міністэрства культуры «Свет Караткевіча» быў шырока праанансаваны. Таму яго паглядзела вялікая колькасць людзей, і стужка выклікала вялікі розгалас. Звычайна акурат розгаласу беларускай дакументалістыцы і не хапае. Чаму? Таму што беларускае дакументальнае кіно не даходзіць да свайго глядача. Замкнёнае кола.

Прычын з'яўлення гэтага хітрага кола вакол беларускай кінадакументалістыкі шмат. Праблема недаступнасці беларускага аўтарскага дакументальнага кіно айчыннаму глядачу агучвалася не раз. У тым ліку і на старонках «Звязды». Пра яе ведаюць усе: рэжысёры, чыноўнікі, студэнты творчых спецыяльнасцяў, цікавыя глядачы... Але вырашыць гэтую праблему нялёгка. І з чаго пачынаць — таксама незразумела. Таму «Звязда» вырашыла пачаць з сябе. Наш карэспандэнт паспрабаваў праналізаваць сітуацыю і пацікавіўся, што думаюць на гэты конт тыя, вакол каго круціцца кола беларускай кінадакументалістыкі.

ВЯЛІКАЯ РОЗНІЦА

Перадусім хочацца зрабіць адно ўдакладненне. Не трэба блытаць дакументальнае кіно з тэлевізійным дакументальным кіно. Гэта два абсалютна розныя віды творчасці. І якраз тэлевізійнае дакументальнае кіно не мае аніякіх праблем з доступам да глядача, бо з пэўнай перыядычнасцю і адпаведнай рэкламай транслюецца па тэлебачанні. На беларускіх тэлеканалах ёсць нават адмысловыя студыі дакументальнага кіно, якія напайваюць нашы каналы тэлевізійным дакументальным кантэнтам. Напрыклад,

АНТ мае сваю каманду дакументалістаў, пры Белдзяржтэлерадыёкампаніі ёсць студыя дакументальнага кіно Надзеі Гаркуновой. І няхай яны і іншыя тэлевізійшчыкі робяць цікавыя пазнавальныя дакументальныя фільмы для ТБ, гэтыя фільмы не замяняць аўтарскага дакументальнага кіно. **Уладзімір МАРОЗ, галоўны рэдактар кінастудыі «Летапіс», тлумачыць:**

— Тэлевізійныя дакументальныя фільмы разлічаны больш на ўспрыняцце на слых. Можна выйсці на кухню і чуць, што там гавораць, паўнаценна ўспрымаць інфармацыю. У аўтарскіх дакументальных фільмах сугучна ўсё: і кінематаграфічна-выяўленчы вобраз, і музыка, і слова...

Кадр з фільма Г. Адамовіч «Малеваны рай». З'яўленне прадпрыемстваў па вытворчасці дываной знізіла попыт на рукатворныя малеваныя дываны.

Такі фільм толькі на слых не ўспрымаеш — яго трэба абавязкова глядзець.

Гэтую адрознасць успрымае больш фатальна **галоўны рэжысёр РУП «Белвідэацэнтр» Александр КАРПАЎ:**

— Вырасла пакаленне, якое дакументальнае кіно ўяўляе сабе толькі ў выглядзе тэлевізійнага кіно. Але тэлевізійнае дакументальнае кіно — гэта, у асноўным, інфарматыўнае кіно. Груба кажучы, ідзе выява, а дыктар тлумачыць. Часта ў гістарычных тэлевізійных фільмах адны і тыя ж кадры, пераманцэраваныя па-іншаму, суправаджаюцца іншым тэкстам. Сапраўднае дакументальнае кіно, у якім ідзе гаворка пра экзістэнцыю, пра быццё чалавека, на жаль, чамусьці вымываецца нават з планаў нашай студыі. Па розных прычынах... І галоўная — успрыманне дакументальнага кіно як даходнага прадукту, спроба прымусяць яго прынесці прыбытак. Але дакументальнае кіно — гэта насамрэч прадукт чыстай культуры, якая акупляецца выхавальнымі функцыямі. У нас чамусьці на першае месца выходзіць не мастацкасць, а акупляльнасць. Вядома, ідэя пра тое, што беларускае кіно таксама павінна прыносіць грошы, датычыцца больш ігравога кіно і некаторых жанраў дакументальнага. Але не трэба забываць, што кіно можа прыносіць грошы толькі за кошт масавага глядача і тэлебачання. У нас вельмі маленькая краіна, і нават калі фільм паглядзіць усё насельніцтва, уключаючы немаўлят, ён не акупіцца. А тэлебачанне ў нас — гэта дзяржаўная кампанія, і даход ад яго не можа лічыцца пазабюджэтным. Таму, я лічу, наша кіно павінна прадавацца па мяжу. Адпаведна, тэматыка яго павінна быць не вузкабеларускай, а агульначалавечай. Мы ў нейкім плане ідзем на паводзе рынку, на жаль... Прадаць і паказаць сацыяльныя ролікі, якія таксама стварае студыя, праблема абсалютна няма. Але яны ж не вычэрпваюць усю разнастайнасць дакументальнага кіно!

Кінастудыя «Летапіс» штогод стварае ад 25 да 35 дакументальных фільмаў. РУП «Белвідэацэнтр» і таго больш, калі ўлічваць, што студыя зай-

маецца вытворчасцю яшчэ і сацыяльных ролікаў. І калі фільмы «Белвідэацэнтра» калі-нікالی можна пабачыць у кінатэатрах перад паказам мастацкай карціны, на тэлебачанні (сацыяльныя ролікі) і нават купіць на дысках (па словах Аляксандра Аляксандравіча, фільмы «Белвідэацэнтра» прадаюцца ў Нацыянальным мастацкім музеі і шэрагу спецыялізаваных крам), то фільмы кінастудыі «Летапіс» на дысках не прадаюцца наогул. Неаднойчы гэтае пытанне ўздымалася перад кіраўніцтвам «Беларусьфільма», якому падпарадкоўваецца кінастудыя дакументальнага кіно «Летапіс»...

— Я сам не раз прапаноўваў: давайце выдаваць дыскі. Але ніхто не палічыў гэтую прапанову слушнай, — распавядае Уладзімір Мароз. — Пра тэлебачанне — таксама асабліва няма чым пахваліцца. Працэнтаў 80 ад усёй нашай гадавой вытворчасці яны паказваюць. Звычайна гэта робіць тэлеканал «Лад». Але справа больш не ў тым, дастаткова ці не дастаткова нашых фільмаў на тэлебачанні, а ў тым, што яны дэманструюцца без адпаведнай рэкламы, а значыць, і без адпаведнага розгаласу.

Кадр з фільма Ірыны Волах «Зоська Верас». Беларуская пісьменніца, грамадска-культурны дзеяч, якая была асабіста знаёма з Максімам Багдановічам.

ДЫСКАЎ НЯМА. ДЫСКАЎ НЕ БУДЗЕ?

Спрадвечнае пытанне: хто, каго і за што павінен падтрымліваць? Актуальнае яно і для беларускай кінадакументалістыкі. Нехта запэўнівае, што дакументальнае кіно некамерцыйнае ва ўсім свеце, гэта сацыяльна значная галіна, таму павінна падтрымлівацца і прасоўвацца дзяржавай. Нехта сцвярджае, што «дакументалка» таксама можа быць камерцыйна паспяховым праектам і што ў свеце даўным-даўно дакументальнае кіно толькі часткова (і тое не заўжды) фінансуецца дзяржавай. Праўда, як заўсёды, недзе пасярэдзіне. Бо, вядома, у кантэксце сучаснага рынку творцы (кінарэжысёры) павінны быць і шукальнікамі сродкаў для сваіх праектаў. Але нельга аспрэчыць і тое, што дзяржава таксама павінна быць зацікаўлена ў дакументальным кіно. Па некалькіх прычынах: па-першае, канкрэтна для Беларусі дакументальнае кіно важнае, бо стварае імідж краіны за мяжой — распавядае пра Беларусь і заваёўвае ўзнагароды; па-другое, дакументальнае кіно важнае ўнутры краіны, бо выконвае асветніцкую і духоўна-педагагічную функцыю, выхоўвае нацыю, грамадзяніна канкрэтнай краіны. І вельмі хочацца, каб і фільм Галіны Адамовіч «Малеваны рай» пра Алену Кіш, адзіную беларускую мастачку, якая патрапіла ў сусветную энцыклапедыю прымітывістаў; і фільм Віктара Асюка «Андрэй» пра мінскага мастака-нонканфарміста, нашага сучасніка; і шмат іншых дакументальных фільмаў айчынай вытворчасці беларусы маглі паглядзець.

Бо гэта ўзбагаціла б нас як нацыю. Дарэчы, цікава тое, што ў нас вельмі шмат каштоўнага кінематэрыялу, які, наогул, невядомы глядачу.

— Мы фактычна сядзім на скарбах, — распавядае Уладзімір Мароз. — За 20 гадоў незалежнасці Беларусі ў нас зроблена шмат выдатных фільмаў. Што ўжо казаць пра класіку беларускай дакументалістыкі савецкіх часоў! А яно так і ляжыць. Ніхто гэтыя фільмы не алічбоўвае, на дыскі не запісвае, да глядача не даносіць...

Кінарэжысёр Галіна АДАМОВІЧ, наогул, прызналася, што за шмат гадоў працы на «Летапісе» ніводнага дыска з яе фільмамі надрукавана не было. За выключэннем, калі рэжысёрка сама купляла дыскі і сама ж запісвала на іх свае фільмы. Варыянт для сярбоў і прыхільнікаў творчасці.

— Нядаўна я зрабіла фільм «Інакія» для Свята-Елізаветінскага жаночага манастыра, які мае сваю відэастудыю ў імя Святога воіна Іаана. Першы раз за 20 гадоў працы я пабачыла надрукаваны ліцэнзійны дыск са сваім фільмам. Студыя ж зрабіла і плакаты, і рэкламныя календары. І больш за тое, гэты фільм яны вельмі ўдала прадаюць, я ведаю, таму што яны робяць і робяць дадатковыя тыражы. А калі вы набераце назву фільма ў інтэрнэце, то пабачыце, што ён там ужо даўно размешчаны, людзі пампуюць, глядзяць. Той, хто хоча рабіць і падтрымліваць дакументальнае кіно, той робіць і падтрымлівае.

Праблема недаступнасці для глядача тычыцца не толькі дакументальнага кіно, дарэчы. Гэта тычыцца і беларускай анімацыі, якая таксама з годнасцю прадстаўляе Беларусь на міжнародных фестывалях. Але калі ў вас няма знаёмага рэжысёра-аніматара на кінастудыі (Пяткевіча, Кадзюковай, Ленкіна і інш.), то ў вас проста няма шанцу паглядзець іх новыя мультфільмы!

Я лічу, што перш за ўсё дакументальнае кіно павінна рэгулярна паказваць тэлебачанне. Гэта павінен быць мэтавы паказ, як гэта робяць на тэлеканале «Культура» ў Расіі. Павінна быць перадача як мінімум раз на тыдзень, якая б называлася, напрыклад, «Дакументальны экран», дзе ладзіліся б сустрэчы з рэжысёрамі, абмеркаванне фільмаў, уласна паказы дакументальнага кіно. І людзі, якія гэтым цікавяцца, — а іх шмат, паверце! — ведалі б, што ў гэты дзень, у гэты час яны могуць паглядзець якаснае беларускае дакументальнае кіно.

АСАДЗІ НАЗАД...

Алег СІЛЬВАНОВІЧ, дырэктар Дэпартамента па кінематаграфіі Міністэрства культуры, прызнае, што існуе праблема недаступнасці айчыннага дакументальнага кіно для глядача. Але мае на гэта свой асаблівы погляд. І, наогул, спадзяецца, што праблема гэтая хутка будзе

А пакуль сітуацыя не змянілася — карысная інфармацыя для глядачоў:

- Штомесяц у кінатэатры «Цэнтр-відэа», што ў гандлёвым цэнтры «Сталіца» ў Мінску, кінастудыя «Летапіс» праводзіць клуб дакументальнага кіно. Сачыце за рэпертуарам кінатэатра!
- Сэлета кінастудыя «Беларусьфільм» распачала сумесны праект з парталам www.tut.by. Штомесяц у рэжыме анлайн тут можна паглядзець новае дакументальнае кіно айчынай вытворчасці. Знайсці кіно можна, набраўшы ў пошукавіку партала словазлучэнне «дакументальная гісторыя» (на рускай мове).
- Пакуль дыскаў з дакументальнымі фільмамі кінастудыі «Летапіс» няма ў продажы, усе ахвотныя могуць звяртацца на кінастудыю, дзе за невялікія грошы вам запішучь на дыск любы даступны для гэтага фільм. Такія выпадкі, дарэчы, ужо былі: на «Летапіс» звярталіся са школ з просьбай запісаць ім некаторыя фільмы.

У Камітэце дзяржаўнага кантролю Мінскай вобласці ў перыяд з 15.06.2011 па 24.06.2011 па тэлефонах 284 05 89, 284 05 90, 284 03 42 будзе праводзіцца «гарачая лінія» па пытаннях захавання заканадаўства ў садаводчых таварыствах Мінскай вобласці. Па названых тэлефонах можна паведаміць аб праблемах арганізацыі дзейнасці садаводчых таварыстваў, недахопах у рабоце іх кіруючых органаў, выпадках незаконнага і неэфектыўнага выкарыстання членскіх узносаў, парушэннях зямельнага заканадаўства, а таксама аб іншых парушэннях і злоўжываннях. Будзем таксама ўдзячныя за ўнесеныя прапановы па ўдасканаленні работы і паляпшэнні прававога рэгулявання дзейнасці садаводчых таварыстваў.

Камітэт дзяржаўнага кантролю Мінскай вобласці.

VI Беларускі медыяфорум пройдзе 22—25 чэрвеня

VI Беларускі міжнародны медыяфорум «Партнёры ў імя будучыні: патрыятызм, духоўнасць, яднанне» пройдзе 22—25 чэрвеня. Пра гэта карэспандэнту БЕЛТА паведамілі ва ўпраўленні друкаваных СМІ і знешніх сувязяў Міністэрства інфармацыі Беларусі.

Як адзначылі ва ўпраўленні, медыяфорум пры ўдзеле журналістаў і прадстаўнікоў экспертнай супольнасці Беларусі, краін блізкага і далёкага замежжа пройдзе ў кантэксце 70-годдзя з дня па-

чатку Вялікай Айчыннай вайны і 20-годдзя ўтварэння Садружнасці Незалежных Дзяржаў.

Праграма медыяфоруму прадугледжвае 22 чэрвеня ўскладанне вянка да абеліска на плошчы Перамогі, наведванне «Лініі Сталіна». На базе Інстытута журналістыкі БДУ 23 чэрвеня будзе арганізавана летняя школа журналістыкі, якая ўключае майстар-класы вядучых беларускіх і замежных журналістаў. Цэнтральнай падзеяй стане пленарнае пасяджэнне 24 чэрвеня. На 25 чэрвеня

запланавана наведванне ўдзельнікамі медыяфоруму замкавага комплексу ў г.п. Мір і Нясвіжскага палацава-паркавага ансамбля.

Арганізатарам Беларускага міжнароднага медыяфоруму выступае Міністэрства інфармацыі Беларусі пры падтрымцы дзяржаўных органаў і арганізацый, Міждзяржаўнага фонду гуманітарнага супрацоўніцтва дзяржаў—удзельніц СНД, Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы.

Таццяна ПАСТУШЭНКА, БЕЛТА.

Пакуль вучоныя ўсяго свету спрачаюцца аб тым, што такое гіпатанія — сапраўднае захворванне, якое патрабуе лячэння, або фізіялагічная асаблівасць арганізма, — многім, асабліва жанчынам, яна сур'ёзна атручвае жыццё. Гіпатанія або, дакладней, артэрыяльная гіпатэнзія — гэта паніжэнне артэрыяльнага ціску ў мужчын ніжэй за 100/65 мм ртутнага слупка, у жанчын — ніжэй за 95/60 мм.

Сярод распаўсюджаных хвароб гіпатанія займае адно з першых месцаў па колькасці разнастайных і часта зусім недарэчных памылак.

ПАМЫЛКА ПЕРШАЯ. Гіпатанія — не гіпертанія: да інсульту не прывядзе.

На жаль, такога пункту гледжання да гэтага часу прытрымліваюцца многія. Чаго не скажаш пра вопытных кардыёлагаў. У іх такое легкадумнае стаўленне да гіпатаніі нічога, акрамя засмучэння, не выклікае. Гіпатанія вельмі перашкаджае жыццю: расшырэнае сасуды, справакавае іх вярнуць тону, запавольвае цячэнне крыві, парушае забеспячэнне мозга кіслародам, выклікаючы галавакружэнне, санлівае, хуткую стамляльнасць, а то і галаўны боль, зніжаючы пры гэтым працаздольнасць. Павышаная ўзбуджальнасць, трывожнасць, адчувальнасць да холаду, схільнасць да загойдвання ў транспарце і страты прытомнасці ператвараюць жыццё гіпатоніка ў сучальныя пакуты.

На жаль, урачы ведаюць, што гіпертанія, якая перайшла з гіпатаніі, мае найбольш цяжкае цячэнне, з вялікай колькасцю ўскладненняў і горш за ўсё падаеца звычайнай гіпатэнзіўнай тэрапіі. Таму і гавораць, што самы цяжкі гіпертонік — гэта былы гіпатонік.

Звычайна гіпатонікі перакананы ў тым, што яны сваім паніжаным ціскам застрахаваны ад інсульту. Гэта не так. Крываціца ў мозг можа адбыцца і ў гіпатоніка, але для яго ў гэтым сэнсе небяспечныя іншыя паказчыкі артэрыяльнага ціску: інсульт можа здарыцца нават пры ціску 150/100.

ПАМЫЛКА ДРУГАЯ. Гіпатанія — хвароба спадчынная.

У пераважнай большасці выпадкаў так яно і ёсць. Калі хто-небудзь з вашых продкаў пакутаваў ад парушэння рэгуляцыі сасудзістага тону, можаце быць упэўнены: тая ж самая карціна будзе і ў вас.

І ўсё ж паніжэнне артэрыяльнага ціску можа быць выклі-

кана і іншымі прычынамі. Да правактараў гіпатаніі адносяцца некаторыя захворванні шчытападобнай залозы і наднырачнікаў, сардэчна-сасудзістай і цэнтральнай нервовай сістэмы, а таксама язвавая хвароба дванаццаціперснай кішкі, гепатыт, цыроз печані, анемія. Не варта скідаць з рахункаў і прафесійныя фактары. Сярод гіпатонікаў нямала тых, хто звязаны са шкоднай вытворчасцю (у прыватнасці, з доўгай інтаксікацыяй) і вялікімі перагрузкамі — напрыклад, спартсмены. Тэндэнцыя да паніжэння артэрыяльнага ціску і рэдкі пульс у іх не што іншае, як ахоўная рэакцыя арганізма на пастаянныя фізічныя нагрукі. Такую гіпатанію спецыялісты называюць гіпатаніяй высокай трэніраванасці.

ПАМЫЛКА ТРЭЦЯЯ. Пазбавіцца ад гіпатаніі значна прасцей, чым ад гіпертаніі: кубачак кавы — і парадак.

Калі б! Змагацца з «хваробай нізкага ціску» часам значна складаней, чым з гіпертаніяй. Асабліва калі гаворка ідзе пра гіпатонікаў са стажам. Вопытныя кардыёлагі ведаюць: з гадамі ў сасудах, якія зведваюць пастаянны перапад ціску, адбываецца структурная перабудова. І гіпатонік становіцца... гіпертонікам. Нават невялікае павышэнне ціску пераносіцца ім амаль гэтаксама, як гіпертанічны крыз.

Лячыць такія станы даволі складана. Прызначаючы гіпатоніку прэпараты, якія стабілізуюць ціск, доктар ходзіць па лязе брытвы: самы малы пралік можа закончыцца рэзкім падзеннем артэрыяльнага ціску (калапсам). І імгненнай смерцю.

Крытычныя станы і гіпатанія наогул цесна звязаны адно з адным. Моцная кровастрата, вострая сардэчная недастатковасць, шокі рознага паходжання, цеплавыя ўдары заўсёды спалучаюцца з падзеннем артэрыяльнага ціску.

ПАМЫЛКА ЧАЦВЁРТАЯ. Рэгуляваць ціск добра каньяком.

Барані божа! Каньяк, які расшырае сасуды (а значыць, па-

ніжае ціск), толькі пагоршыць ваш стан. З алкаголем гіпатоніку наогул лепш быць асцярожным. Асабліва калі ў дадатак да гіпатаніі вы пакутуеце яшчэ і ад вегета-сасудзістай дыстаніі (што, дарэчы, бывае дастаткова часта), у аснове якой ляжыць спадчынная дысфункцыя спецыфічных вегетатывых цэнтраў галаўнога мозга. Бязладны прыём узбуджальнага алкаголю і без таго расхістаную нервовую сістэму вегетатыва да добра не даядзе.

Чаго не скажаш пра стымулятары прыроднага паходжання: настойку элеўтэракоку, жэньшэнь, лимонніку, пантакрыну. Акрамя іх, а таксама традыцыйных ціск павышае ўсё салёнае: селядзец, марынаваныя агурочки, квашаная капуста. Зрэшты, ва ўсім павінна быць мера. І лішак солі ў арганізме гэтаксама б'е па нырках пры гіпатаніі, як і пры

ДАРЭЧЫ

Адчувальнасць да змен надвор'я — адметная рыса людзей з гіпатаніяй. Часцей за ўсё яны дрэнна пераносіць спякоту, і яшчэ горш — асенняе і вясенняе міжсезонне, з пахмурным надвор'ем і нізкім атмасферным ціскам. Лепш за ўсё такія людзі адчуваюць сябе ў сонечныя і марозныя зімовыя дні, пры высокім атмасферным ціску, або ж у цёплыя сонечныя дні канца вясны або пачатку восені. Акрамя таго, у гіпатонікаў выражана адчувальнасць да змены кліматычных умоў. Таму ім часта рэкамендуецца адпачываць не на модных паўднёвых курортах, а ў сваёй кліматычнай зоне, асабліва калі адпачынак нядоўгі і малая верагоднасць таго, што арганізм паспее адаптавацца да новых непрывычных для яго умоў. Але нават у гэтым выпадку некалькі першых дзён адпачынку, хутчэй за ўсё, будуць сапсаваны дрэнным самаадчуваннем, а першыя дні пасля вяртання азмрочацца зваротнай акліматызацыяй.

ўсім іншых станах. Але з'есці пакецік салёных арэшкаў пры дрэнным самаадчуванні для гіпатоніка можа быць карысна. А да ранішняга кубка кавы добра б далучыць бутэрброд са сметанковым маслам і сырам.

УВАГА! Ужыванне стымулятараў таксама патрабуе асцярожнасці, таму што на розных людзей адна і тая ж трава можа дзейнічаць па-рознаму. Часам можа ўзнікнуць парадаксальная рэакцыя і пагаршэнне стану хворага. Таму самалячэннем пры гіпатаніі займацца не варта. Неабходныя канкрэтнаму хвораму прэпараты можа прызначыць толькі доктар пасля таго, як абследае яго і вызначыць прычыну гіпатаніі і асаблівасці яе цячэння.

ПАМЫЛКА ПЯТАЯ. Стала дрэнна — прымі нітрагліцэрыну.

Адна з даволі распаўсюджаных і самых небяспечных памылак на тэму гіпатаніі. На памяці спецыялістаў нямала выпадкаў, калі, сунуўшы пад язык збляднелаю або страціўшаму прытомнасць гіпатоніку таблетку нітрагліцэрыну, некаторыя чуллывыя грамадзяне міжволі адпраўлялі яго на той свет.

Дарэчы, да такіх жа трагічных наступстваў можа прывесці і прыём знакамітай «Віагры» — цудадзейнага сродку, які павышае сэксуальную патэнцыю і з якім у мужчын, што пакутуюць ад гіпатаніі, нярэдка бываюць праблемы: нізкі ціск і зніжаная палавая функцыя — звёны аднаго ланцуга. У спалучэнні з гіпатаніяй эліксір, які і без таго расшырае сасуды, здольны выклікаць найцяжэйшы калапс.

ПАМЫЛКА ШОСТАЯ. Пазбавіцца ад гіпатаніі немагчыма.

Па вялікім рахунку, гэта сапраўды так. Аднак паспрабаваць стабілізаваць свой ціск можна. Як? Правільным рэжымам, паўнаватрасным сном, адмовай ад алкаголю і курэння, частымі прагулкамі на свежым паветры. Другі выпрабаваны арсенал сродкаў ад гіпатаніі — штодзённы кантрасны душ (толькі перапады ад цяпла да холаду павінны быць не рэзкімі, а плаўнымі), адэкватная фізічная актыўнасць (добры эффект на гіпатонікаў аказваюць плаванне, бег, лыжы, аэробіка), рэфлексатэрапія, сеансы масажу і гідромасажу, збалансаванае харчаванне. Што з усяго гэтага выбраць — вырашаць вам. Хоць, безумоўна, і са спецыялістам трэба параіцца.

**Падрыхтавала
Вольга КУЛІНКОВІЧ.**

Залатыя зубы зноў у модзе

Пратэзаванне золатам, аказваецца, зноў становіцца модным. Яно карыстаецца асаблівым поштам у насельніцтва, таму што золата — адзін з лепшых пратэзных матэрыялаў, абсалютна небяспечны. Нават пасля сканчэння тэрміну выкарыстання золата застаецца золатам: сваю цану яно толькі набірае, — канстатуе віцебская абласная газета «Народнае слова». Калі ў чалавека такое захворванне, як гальваноз поласці рота, металакераміка яго не падыходзіць: пад уплывам сліны ўзнікаюць сухасць у роце, адчуванне кіслуга. Даходзіць да таго, што пратэзы трэба здымаць, у выніку і застаецца выкарыстоўваць для пратэзавання золата.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Дзеці ў салоне аўтамабіля — мішэнь для цеплавога ўдару

У сувязі са спякотным надвор'ем, якое ўсталявалася на тэрыторыі нашай краіны, Міністэрства аховы здароўя распаўсюдзіла рэкамендацыі для насельніцтва, якія тэарэтычна павінны дапамагчы перанесці беларусам спёку з максімальным камфортам, калі, вядома, такое ўвогуле магчыма...

У прыватнасці, спецыялісты Міністэрства аховы здароўя нагадваюць, што надзвычай небяспечная летняя спёка для жыцця і здароўя пасажыраў, што знаходзяцца ў салоне аўтамабіля. Так, толькі па афіцыйнай статыстыцы, у ЗША летась ад высокай тэмпературы ў аўтамабілях загінулі 35 дзяцей! Таму ні ў якім разе не пакідайце дзяцей у зачыненых аўто! Усяго за паўгадзіны знаходжання пад прамымі сонечнымі промнямі паветра ў салоне аўтамабіля награвалася больш чым да 55 градусаў. І нават падчас руху аўтамабіля, не аснашчанага кандыцыянерам, з адчыненымі вокнамі тэмпература ў салоне не апускаецца ніжэй чым 35 градусаў па Цэльсію.

Паколькі рэкамендацыя цалкам адмовіцца ад прыёму алкагольных напіткаў на многіх не дзейнічае, як не пужаюць іх і папярэднікі аб тым, што алкаголь у спякотнае надвор'е шматразова павялічвае нагрук на сэрца, ды і сітуацыі бываюць розныя (сямейныя ўрачыстасці, банкеты, фуршэты і гэтак далей), медыкі раяць у якасці альтэрнатывы моцным напоям светлае лёгкае піва ці сухое нямоцнае ві-

но, але зноў-такі ў невялікай колькасці. Пры невыкананні элементарных правілаў у чалавека можа развіцца перагрэў ці нават цеплавы ўдар, папярэджаюць урачы. Прычым верагоднасць перагрэву павышаецца пры высокай вільготнасці паветра. Пры перагрэве пульс пачашчаецца, скура становіцца ліпкай, думкі б'ютаюцца, паходка становіцца няўпэўненая. Першае, што трэба зрабіць, — пакласці чалавека на спіну ў прахалодным месцы (у цені ці пад кандыцыянер), так, каб ногі яго знаходзіліся крыху вышэй за галаву. Пацярпелаю трэба даваць піць крыву падсоленую вадку маленькімі, але частымі глыткамі. Гэта перашкаджае абязвожванню арганізма. Можна абгарнуць галаву мокрым ручніком ці любым адзеннем (напрыклад, майкай) — адным словам, усім тым, што знойдзецца пад рукой. Добра было б пакласці холад у вобласць шыі, дзе праходзіць буйныя крывяносныя сасуды. Цеплавы ўдар вельмі небяспечны, асабліва для немалых людзей, таму пасля правядзення ўсіх «выратавальных мерапрыемстваў» пацыента трэба абавязкова паказаць урачу.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Доктар адкажа

Не ўсё для купання, што вадаём

«Летась, калі была спёка, сын купаўся ў возеры і заразіўся «свербам купальшчыка». Давалася нават да ўрача звяртацца, паколькі ногі выгледзілі даволі страшна... Але што мне рабіць сёлета, ці пускаць сваіх у возера? Патлумачце, калі ласка, як не заразіцца гэтым «свербам»...»

Сям'я ІВАНКЕВІЧАУ, Мінская вобласць».

Валеолаг 23-й гарадской дзіцячай паліклінікі г. Мінска Алена ГАРНІЦКАЯ:

— Не кожны вадаём прыдатны для купання. Вадаёмы, забруджаныя арганічнымі адходамі, з воднымі раслінамі ствараюць спрыяльныя ўмовы для развіцця прэснаводных малюскаў — слімакоў. Яны прыцягваюць вадаплаўных птушак — качак, гусей, чаек, лебедзяў, якія, у сваю чаргу, з'яўляюцца крыніцай такога распаўсюджанага захворвання, як шыстамаматыдны цэркарыёз, або «сверб купальшчыка». У такіх вадаёмах нельга не тое што купацца, але нават мачыць рукі і ногі...

Як адбываецца заражэнне?

- Узбуджальнікамі захворвання з'яўляюцца лічынкi гелімінтаў.
- Дарослыя асобіны гэтых гелімінтаў (глістоў) паразіціруюць у кішэчніку і печані вадаплаўных птушак. Іх яйкі разам з памётам птушак трапляюць у ваду, пасля з якога выходзяць лічынкi і ўкараняюцца ў прэснаводных малюскаў, каб працягнуць там сваё развіццё.
- Праз 5-6 тыдняў лічынкi — цэркарыі пакідаюць цела малюска і асядаюць на падводных раслінах. Яны вельмі рухавыя і імкнунца як мага хутчэй знайсці сабе новае «прыстанішча».
- Укараняючыся праз скуру ў арганізм вадаплаўных птушак, лічынкi ператвараюцца ў гелімінтаў, і ўвесь цыкл паўтараецца зноў. Лічынкi здольныя актыўна пранікаць і ў скуру чалавека, выклікаючы цэркарыевы дэматыт.
- Трымаюцца цэркарыі ў павярхоўных сляях вады на глыбіні 30-60 см.
- Асабліва актыўныя яны ў сонечныя дні. Небяспека заражэння чалавека захоўваецца на працягу ўсяго лета, а ў цёплых вадаёмах і даўжэй.

Што адбываецца з заражаным чалавекам?

Пры ўкараненні ў скуру чалавека лічынкi хутка гінуць. Практычна адразу, яшчэ ў вадзе, з'яўляецца паколванне і сверб у месцах укаранення. Пры масіўным заражэнні ў першыя паўгадзіны скура чырванее і апухае, а праз некалькі гадзін месцы ўкусаў пакрываюцца шчыльнымі ружовымі вузельчыкамі з гладкай паверхняй, якая дасягае памераў гарошыны. На паверхні вузелькоў утвараюцца празрыстыя пухіры. Межы паражоных участкаў дакладна адпавядаюць узроўню пагружэння ў ваду, але ніколі не паражваюцца далоні і падэшвы, паколькі там тоўстая і грубая скура. Высыпкі суправаджаюцца смяленнем, болей і моцным свербам. Могучь назірацца на фоне павышэння тэмпературы цела, сухога кашлю, галавакружэння, бяссонніцы. Хваравітыя праявы заканчваюцца да 10-18 дня, а лёгкі сверб і пігментацыя застаюцца яшчэ 2-3 тыдні. Не варта часаць скуру, асабліва ў першыя 5-7 дзён, калі нарастаюць хваравітыя праявы цэркарыёзу. Пры расчэсванні скуры можна занесці інфекцыю, і тады могуць развіцца ўскладненні, амаль да рожыстага запалення. Ні ў якім разе нельга здзіраць пухіры, якія падсохлі, паколькі на скуры могуць застацца характэрныя драпіны.

Той, хто захварэў, павінен звярнуцца ў паліклініку па месцы жыхарства або ў бліжэйшы медпункт. А той, хто хоча засцерагчы сябе ад такой непрыемнасці, павінен вытрымліваць нормы паводзін каля вадаёмаў:

1. Купацца толькі ў адведзеных і абсталяваных для гэтага месцах.
2. Не прыкормліваць дзікіх і хатніх птушак у месцах, прызначаных для купання.

Камунальныя службы, у сваю чаргу, павінны рэгулярна праводзіць ачыстку вадаёмаў ад узбярэжнай расліннасці, малюскаў у месцах купання, устаўляюць душавыя кабіны на пляжах, а таксама размяшчаць забаронныя знакі ў месцах, не прызначаных для купання.

**Падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА.
Працяг будзе.**

Ала МІКАЛУЦКАЯ:

«ЛЮБЫ ЗВАРОТ АБИТУРЬЕНТАЎ БУДЗЕ АБ'ЕКТЫЎНА І АПЕРАТЫЎНА РАЗГЛЯДАЦЦА»

«Ні пуху вам, ні пер'я», — гэтая фраза гучала ўчора тысячы разоў, у розных гарадах і ў розных вучэбных аўдыторыях, бо ў краіне стартавала цэнтралізаванае тэсціраванне. Беларускую мову (а менавіта з тэста па беларускай мове і распачаўся двухтыднёвы экзаменацыйны марафон) сёлета пажадала здаваць каля 53 тысяч маладых людзей. Летась ахвотных было 67 тысяч. Такім чынам, колькасць знаўцаў роднай мовы працягвае пакрысе змяншацца. Праўда, і колькасць удзельнікаў цэнтралізаванага тэсціравання ў гэтым годзе скарацілася на 23 тысячы чалавек.

Раніцай побач з другім вучэбным корпусам Беларускага дзяржаўнага аграрнага тэхнічнага ўніверсітэта, куды разам з прадстаўнікамі Камітэта дзяржаўнага кантролю завітала група журналістаў, было шматлюдна. На ўваходзе ўсе абітурыенты праходзілі прыдзірлівы фэйс-кантроль: арганізатары супастаўлялі фота ў дакументах, так бы мовіць, з «арыгіналам». І аднаго маладога чалавека так і не дапусцілі да экзамену: усе члены камісіі па кантролі за ходам уступных выпрабаванняў сышліся ў меркаванні, што зарэгістраваўся на ЦТ адзін чалавек, а на экзамен за яго прыйшоў зусім іншы. «Калі зможаце даказаць, што гэты менавіта ваш пашпарт, мы дапусцім вас да здачы экзамену ў рэзервовы дзень», — паабяцалі яму напаследак. Яшчэ адзін абітурыент спрабаваў прайсці на ЦТ з ксеракопіяй пашпарта.

— А дзе арыгінал? — пацікавіліся ў яго.

— Здаў у пасольства для адкрыцця візы...

— У гэтым разе нічым дапамагчы вам не можам, паколькі без арыгінала дакумента, які сведчыць асобу, абітурыенты да ўдзелу ў ЦТ не дапускаюцца...

Начальнік галоўнага ўпраўлення Камітэта дзяржаўнага кантролю, кіраўнік міжведомаснай рабочай групы Дзяржаўнай камісіі па кантролі за ходам падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў Ала МІКАЛУЦКАЯ расказала журналістам, што для правядзення цэнтралізаванага тэсціравання будуць задзейнічаны па краіне больш як 2,5 тысячы аўдыторый, і ў кожнай з іх падчас правядзення ЦТ будуць прысутнічаць прадстаўнікі дзяржаўнай камісіі. Каля 30 працэнтаў ад агульнай колькасці прайшоўшых рэгістрацыю будуць здаваць тэсціраванне на базе сталічных навучальных устаноў.

Астатнія — у рэгіёнах па месцы жыхарства. Да кантролю за ходам прыёмнай кампаніі прыцягнута па краіне больш як 260 работнікаў Камітэта дзяржаўнага кантролю, якія змогуць ўздыхнуць з палёгкай толькі, калі апошні абітурыент будзе залічаны ў сярэднюю спецыяльную навучальную ўстанову.

Ала Мікалуцкая падкрэсліла, што механізм правядзення цэнтралізаванага тэсціравання добра адпрацаваны і зразумелы ўсім, пра што сведчыць і невялікая колькасць зваротаў у аператыўны штаб дзяржаўнай камісіі. З 16 зваротаў, што паступілі сюды да пачатку цэнтралізаванага тэсціравання, 15 былі просьбамі ад тых, хто спазніўся з рэгістрацыяй на ЦТ.

— Месяц, які адводзіцца на рэгістрацыю, — дастатковы тэрмін для таго, каб знайсці час і дайсці да бліжэйшага пункта рэгістрацыі на ЦТ, таму нікому насустрач мы не пайшлі. Была яшчэ адна просьба дазволіць здаваць адну з экзаменацыйных дысцыплін у рэзервовы дзень на той падставе, што веравызнанне не дазваляе абітурыенту здаваць экзамен у вызначаны графікам дзень. У гэтым выпадку мы вырашылі просьбу задаволіць, — паведаміла Ала Мікалуцкая.

Трэба дадаць, што пры арганізацыі ўступнай кампаніі 2011 года былі ўлічаны і рэалізаваны многія прапановы дзяржаўнай камісіі, якія яна робіць штогод па выніках аналізу прыёмнай кампаніі і прадстаўляе свае прапановы на разгляд кіраўніку дзяржавы. У прыватнасці, былі прынятыя меры па ўдасканаленні якаснага складу працоўшчыкаў і экспертаў тэставых заданняў, павялічылася сярэдняя колькасць кандыдатаў навук і настаўнікаў вышэйшай катэгорыі. У мэтах павышэння якасці праверкі тэставых заданняў забяспечаны

кантроль за якасцю паперы, што выкарыстоўваецца для бланкаў адказаў, на прадмет адсутнасці пабочных укрэпленняў на яе верхні. Аптымізавалі шрыфты, што выкарыстоўваюцца пры друкаванні серыйных нумароў і варыянтаў бланкаў адказаў. Уведзены дадатковыя праграмныя праверкі выканання лагічных правіл кантролю за якасцю распазнавання інфармацыі з бланка і іх нумары, таму чужыя бланкі апынуцца ў пакеце не могуць. Да таго ж і арганізатары ЦТ у аўдыторыі пацвярджаюць сваім подпісам, што менавіта гэты бланк знаходзіўся ў экзаменацыйнай аўдыторыі.

Больш за тое, Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў ініцыяваў сёлета ўкараненне ў экзаменацыйных аўдыторыях сістэмы відэаназірання: відэакамеры, усталяваныя ў аўдыторыях некаторых ВНУ (напрыклад, у

Мінскім інстытуце кіравання) дазваляюць супрацоўнікам РІКВ сачыць за ўсім, што там адбываецца ў рэжыме рэальнага часу, і папярэджаць магчымыя праблемныя сітуацыі. Дырэктар інстытута Мікалай Фяскоў спадзеваецца, што наяўнасць камер будзе дысцыплінаваць не толькі абітурыентаў, але і арганізатараў, якія прысутнічаюць у аўдыторыі. Гэта не проста іміджавы ход, але і дадатковая магчымасць кантролю...

— Бясспрэчна, што вынікі ўступнай кампаніі маюць выключна важнае сацыяльнае значэнне, паколькі закрываюць інтарсы вельмі многіх: абітурыентаў, іх бацькоў, сваякоў, вузавых выкладчыкаў, школьных настаўнікаў. Таму з боку дзяржаўнай камісіі, надзеленай кіраўніком дзяржавы самымі шырокімі паўнамоцтвамі, будучы прыкладна ўсе намаганні для таго, каб уступныя іспыты, незалежна ад месца і формы іх правядзення, прайшлі спакойна і арганізавана, у добразычлівай абстаноўцы, а працэдура залічэння была дэмакратычнай і максімальна празрыстай. Любы зварот абітурыентаў і іх бацькоў, адрасаваны членам дзяржаўнай камісіі, будзе аб'ектыўна і аператыўна разглядацца, — паабяцала журналістам на развітанне Ала Мікалуцкая перад тым, як у 11 гадзін ва ўсіх экзаменацыйных аўдыторыях зачыніліся дзверы. Гадзіннік пачаў адлік 120 хвілін, якія даюцца для выканання тэста па беларускай мове...

Надзея НІКАЛАЕВА, Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

АБИТУРЬЕНТУ НА ЗАМЕТКУ:

Калькулятарам дазваляецца карыстацца толькі на ЦТ па фізіцы і хіміі, прычым калькулятар павінен мець выключна лічбавы дысплей, які не дапускае адлюстравання графічнай інфармацыі. Калькулятар павінен ажыццяўляць асноўныя арыфметычныя дзеянні: складанне, адніманне, множэнне, дзяленне, увядзенне ў ступень, вылічэнне кораня любой ступені. Дапускаецца наяўнасць магчымасці вылічэння трыганаметрычных функцый, вылічэння лагарыфма, фактарыяла і экспаненты, наяўнасць функцый захавання вынікаў прамежкавых вылічэнняў у памяці да яго выключэння. Калькулятар не

павінен сваім знешнім выглядам нагадваць апараты мабільнай сувязі, электронныя запісныя кніжкі, пльэры, кішэнныя камп'ютары. На клавішах гэтага прыстасавання ці побач з імі не павінна быць літар любога алфавіту. Не дапускаецца наяўнасць магчымасці захавання інфармацыі пры выключаным сілкаванні. У гэтым прыстасаванні не павінна быць аб'ектыва, раз'ёмаў і слотаў для падключэння знешніх прылад і носбітаў інфармацыі. У дадзеным прыстасаванні не павінна быць прадугледжана магчымасць узаемадзеяння правадным ці бесправадным спосабам з іншымі прыстасаваннямі.

Начальнік вучэбна-метадычнага ўпраўлення РІКВ Аляксандр ЯКАБЧУК сочыць у рэжыме анлайн, як праходзіць ЦТ па беларускай мове ў Мінскім інстытуце кіравання, дзе ў экзаменацыйных аўдыторыях усталяваныя відэакамеры.

Учреждение образования
«БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАТИКИ И РАДИОЭЛЕКТРОНИКИ»

Контрольные цифры приема на 2011 год

Название специальности	План приема 2011 год дневная форма обучения, бюджет/платное	Проходной балл гор./село/платное 2010 год
Маркетинг	12/63	279/259/89
Экономика и организация производства	15/60	292/282/113
Информационные системы и технологии (в экономике)	68/82	276/190
Электронно-оптические системы и технологии	20/10	176/171
Техническое обеспечение безопасности	15/45	221/196
Моделирование и компьютерное проектирование РЭС	25/20	159/193
Проектирование и производство РЭС	30/15	175/197
Медицинская электроника	20/25	193/1102
Электронные вычислительные средства	25/35	180/195
Инженерно-психологическое обеспечение информационных технологий	25/35	267/261/105
Вычислительные машины, системы и сети	90/90	245/173
Программное обеспечение инф. технологий	70/80	314/163
Информатика и технологии программирования	50/70	326/318/71
Автоматизированные системы обработки информации	55/65	274/181/114
Искусственный интеллект	50/70	268/189/88
Информационные технологии и управление в технических системах	75/75	244/168/74
Промышленная электроника	60/30	219/170/105
Микро- и нанoeлектронные технологии и системы	20/10	161/197
Радиотехника	40/20	157/111
Радиоэлектронные системы	25/35	159/158
Квантовые информационные системы	15/15	172/165/93
Радиоинформатика	25/35	210/189
Радиоэлектронная защита информации	25/35	175/161/88
Нанотехнологии и наноматериалы в электронике	20/10	161/155/109
Многоканальные системы телекоммуникаций	25/5	234/1101
Системы радиосвязи, радиовещания и телевидения	20/10	176/1121
Сети телекоммуникаций	15/15	313/173
Системы распределения мультимедийной информации	20/40	182/180
Метрологическое обеспечение информационных систем и сетей	20/10	168/189
Защита информации в телекоммуникациях	20/40	244/198
Электронные системы безопасности	30/30	229/168
Лазерные информационно-измерительные системы	15/15	

БГУИР сегодня – это:

- Обучение по 32 специальностям (дневная, вечерняя, заочная, дистанционная формы обучения).
- Возможность обучаться и сертифицироваться по программам мировых лидеров IT-отрасли: SAP, National Instruments, Cisco, IBM.

Подробная информация: т. 293 88 15,
<http://abitur.bsuir.by>, <http://www.bsuir.by>

На скрыжаванні думак

ЗАРАЗ у Беларусі рыхтуюцца змены ў праект закона аб рэкламе, у прыватнасці, плануецца яшчэ больш абмежаваць рэкламу піва на тэлеканалах. Калі сёння трансляцыя рэкламы піва на беларускім тэлебачанні дазваляецца з 20 гадзін вечара да 7 гадзін раніцы, то ў новай рэдакцыі закона — толькі з 22 гадзін вечара і да 7 гадзін раніцы. Здавалася б, на першы погляд адназначна правільнае рашэнне. Але на «круглым stole», дзе гэтае пытанне абмяркоўвалі півавары, чыноўнікі і дэпутаты, аказалася, што на гэты конт існуе шмат думак, і знайсці паразуменне паміж усімі зацікаўленымі бакамі не так і лёгка.

Змагацца за 2 гадзіны рэкламнага часу на ТБ — бэссэнсоўна?

— Мы сёння знайшлі аптымальны варыянт законапраекта па рэкламе — акрамя трох выпадкаў: працягласці, перыядычнасці і гучнасці, — кажа дэпутат Аляксей КУЗЬМІЧ, член пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага Сходу па жыллёвай палітыцы, гандлі, будаўніцтве і прыватызацыі. — Акрамя таго, сёння ніхто не можа растлумачыць, адкуль узяўся дзіцячы піўны алкагалізм. Вы выдаткоўваеце шмат грошай на рэкламу, патлумачце, калі піва не прадаецца падлеткам да 18 гадоў, адкуль гэты тэрмін? У нас шмат урачоў-дэпутатаў, і яны вельмі занепакоены гэтым дзіцячым піўным алкагалізмам...

Аляксей Кузьміч дадаў, што ён не супраць рэкламы ў прынцыпе, але проста трэба ўсталяваць дакладныя яе межы, знайсці пэўны кампраміс. Бо, па яго словах, у нас у Беларусі самая працяглая рэклама ў Еўропе:

— Рэклама сёння раздзярае ўвесь народ. Я адыду ад піва — мы сустракаліся з дэпутатамі з Жодзіна, і мне задалі пытанне: як растлумачыць, што фільм «Брэсцкая крэпасць», які трансляецца ў Дзень Перамогі, перарываецца, прашу прабаачэння, жаночымі пракладкамі?.. Трэба ведаць дзе, калі і як нешта рэкламаваць. Трэба знаходзіць кампраміс. Напрыклад, калі ў Прыбалтыцы перадача ідзе мэнш за 45 хвілін, то яна не перарываецца, — сказаў Аляксей Фёдаравіч і дадаў, што на яго думку, тэлевізійшчыкі і півавары не хочуць ісці на дыялог з дэпутатамі, не даюць належнай аргументацыі пры абароне тых ці іншых нормаў, хаця дэпутатам такая абгрунтаваная інфармацыя патрэбна для прыняцця правільнага рашэння.

У прынцыпе, з пазіцыі наконт абмежавання рэкламы піва змярыліся і ў Міністэрстве гандлю, але Ірына БАРЫШНІКАВА, начальнік упраўлення абароны правоў спажываўцоў і кантролю за рэкламай Мінгандлю, спытала ў півавараў — а ці такія ім важныя гэтыя дзве гадзіны на тэлебачанні?

— Адзінае абмежаванне ў закон аб рэкламе адносна піва — гэта памяншэнне часу распаўсюджвання рэкламы піва на тэлебачанні: пераносіцца магчымаць трансляцыі рэкламы піва з 20 гадзін на 22 гадзіны. Мінгандаль, шчыра кажучы, быў зацікаўлены, каб старая норма заставалася, бо мы зацікаўлены ў прасоўванні тавару, у тым, каб больш тавару прадавалася. Але Міністэрства гандлю не адзіны орган, які займаецца норматворчасцю — гэтыя пытанні ўзнялі Міністэрства аховы здароўя, МУС і Генпракуратура. І гэтая норма была ўведзена. Але давайце падумаем, наколькі барацьба за гэтую норму важная для піваварных

кампаній? Якая ваша мэтавая аўдыторыя? Ад 25 да 40 гадоў. Яны што, сядзяць і глядзяць тэлевізар у гэты час? Я мяркую, што не зусім ваша мэтавая аўдыторыя знаходзіцца ля тэлевізара, яны большай часткай сёння знаходзяцца ў інтэрнэце. Таму магчыма, што нам зараз трэба знайсці іншыя метады канкурэнтнай барацьбы, — сказала Ірына Барышнікава і прапанавала айчынным піваварам лепей змагацца за адмену іншых рэкламных абмежаванняў. Напрыклад, сёння стымулюючыя мерапрыемствы забаронены. Можа, вам узмацніць працу па змяненні заканадаўства ў гэтай частцы, каб былі дазволеныя стымулюючыя мерапрыемствы? Мы сёння забараняем у крамах выстаўляць перакрэсленыя ценнікі, яны прыцягваюць увагу, бо гэта ўжо стымулюючае мерапрыемства. Давайце мы лепей папрацуем над праектам закона, каб вам дазволілі гэта рабіць.

Па словах Ірыны Барышнікавай, пераканана Міністэрства аховы здароўя і праваахоўныя органы ў гэтым напрамку будзе лягчэй, чым наконт часу рэкламы на тэлебачанні. Бо стымулюючыя мерапрыемствы працуюць толькі на пэўную аўдыторыю: паколькі продаж піва забаронены асобам да 18 гадоў, то значыць, падлеткі апрыйёры не змогуць паўдзельнічаць у такіх мерапрыемствах, бо ім ніхто не прадаць піва.

— Вы правільна прывялі даследаванне, і я поўнасю згодна, што забаронныя нормы не спрыяюць скарачэнню нашых бедаў — алкагалізацыі моладзі і асацыяльных паводзін. Але такімі абмежавальнымі мерамі дзяржава вызначае прыярытэты. Для дзяржавы сёння важная барацьба з алкагалізацыяй, і таму дзяржава такім стаўленнем паказвае насельніцтву, што яна ўсё-такі супраць алкагалізацыі, — лічыць Ірына Мікалаеўна. — Таму, можа, перанясём намаганні барацьбы ў трохі іншую плоскасць?

Тэлевізар сваёй рэкламнай моцы не губляе?

Але спецыялісты не зусім згодныя з Ірынай Барышнікавай: на іх думку, тэлевізійная рэклама па-ранейшаму з'яўляецца найбольш эфектыўным інструментам прасоўвання прадукту, нават у параўнанні з інтэрнэтам.

— Сёння на каналах Белтэлерадыёкампаніі ад усяго аб'ёму рэкламы піва айчынныя брэндзі займаюць 88 працэнтаў супраць 73 працэнтаў летась, — тлумачыць Сяргей ЛАШУК, намеснік дырэктараў і маркетынгу Белтэлерадыёкампаніі. — Да чаго прывядзе скарачэнне рэкламнага часу для гэтай галіны? Асноўныя сусветныя брэндзі ўжо даўно напруцавалі свой імідж. Айчынныя півавары развіваюцца, і адзінай магчымацю замацаваць перавагі спажываўца (не стымулююць новых спажываўцоў, а за-

/ АКЦЭНТЫ /

ЛЮБЯЦЬ ПІВА МУЖЫКІ. ВЕК ТАКІ І ЧАС ТАКІ?..

Скарачэнне рэкламы піва дадасць беларусам здароўя ці заб'е піўзаводы?

мацаваць перавагі тых, хто ўжо спажае піва), данесці інфармацыю пра наяўнасць сваіх брэндаў, іх пераваг застаецца рэклама па тэлебачанні. Што будзе, калі мы скароцім час рэкламы піва? Рэальна атрымаецца, што каштоўнага часу для прасоўвання гэтай групы тавараў застаецца адна гадзіна. У прынцыпе, актуальнасць рэкламы піва па тэлебачанні наогул знікае... Калі казаць пра інтэрнэт-рэкламу, то так, гэты рынак на пад'ёме, але ўсё адно пераважна большасць рэспандэнтаў адзначае, што тэлевізійная рэклама з'яўляецца асноўнай.

Пры гэтым Сяргей Лашук перакананы, што пры знікненні рэкламы айчынныя брэндаў спажываўцы пачнуць купляць імпортнае піва, бо яно яшчэ раней заваявала іх давер.

Такой самай думкі прытрымліваецца і Уладзіслаў СКРАБЦОЎ, выканаўчы дырэктар саюза «Гільдыя півавараў» — ён лічыць, што абмежаванні ў нацыянальным заканадаўстве перш за ўсё б'юць па айчынных вытворцах:

— Агульнапрыняты факт: любое заканадаўства на нацыянальным узроўні ў любой краіне свету наносіць удар перш за ўсё па нацыянальных прадпрыемствах. Напрыклад, на канале National Geographic у рубрыцы пра мегазаводы ў 12 гадзін дня ідзе перадача пра Heineken. Яе глядзяць? Глядзяць. Прымуць нейкае абмежавальнае заканадаўства ў Беларусі, той жа Heineken тут сіцне рэклама. Але затое ён прарэкламуе сябе на іншых рынках, бо сёння на кожным доме висяць талеркі і ёсць кабельнае тэлебачанне — людзі могуць глядзець рэкламу з любой кропкі свету. Па кім будзе нанесены удар? Па айчынным вытворцы, які і так у складаным стане.

Што тычыцца стымулюючых мерапрыемстваў, пра якія вяла гаворку Ірына Барышнікава, то ён лічыць іх дазвол вельмі патрэбным для півавараў:

— Дзякуючы за карантуную тэму пра стымуляцыю ў гандлі. На дзяржаўным узроўні абмяркоўваецца пытанне заставаранасці складоў. У півавараў бываюць перыяды ў не сезоны, калі неабходна распрадаць рэшткі ў межах тэрмінаў рэалізацыі. І мы гатовы знізіць сваю даходнасць, праінфармаваць пакупніка, забяспечыць адток прадукцыі са складоў, але, на жаль, гэта рэгулюецца заканадаўствам аб рэкламе — нас зноў б'юць па руках і не даюць ніякай свабоды дзеянняў.

Піць ці не піць?.. А калі піць, то што?

Міхаіл ЧЭЧЭНЕЎ, генеральны дырэктар ААТ "Аліварыя", прапанаваў паспрабаваць разабрацца, хто ўсё ж вінаваты ў алкагалізме:

— Пра дзіцячы алкагалізм хацелася б гаварыць з лічбамі ў руках, з

даследаваннямі. Калі дзіця п'е піва — вінаваты вытворца піва, калі дзіця курыць цыгарэты — вінаваты тытунік, але калі дзіця, не дай Божа, некага цаглянай па галаве ўдарыць, то каго будзем вінаваціць? Цагляны завод? Напэўна, перш за ўсё трэба казаць пра ролю сям'і, але гэта тэма для іншай гутаркі.

Пры гэтым прадстаўнікі піўзаводаў просяць паказваць ім даследаванні айчынныя медыкаў наконт алкагалізму, а асабліва — дзіцячага піўнога:

— Тэрмін «дзіцячы піўны алкагалізм» у апошні час часта выкарыстоўваецца, каб падтрымліваць нейкія абмежавальныя меры, нацэленыя на зніжэнне спажывання піва. І гэта вельмі крыўдна. Я не хачу зняць важнасць праблемы алкагалізму ў краіне, ён прысутнічае ў той ці іншай ступені ў любой краіне. Але чамусьці ў нас прынята падкрэсліваць такі тэрмін, як «піўны алкагалізм», якога не існуе ва ўсім свеце. Мне б хацелася бачыць на гэты конт нейкія даследаванні нашага Міністэрства аховы здароўя. Бо мы маем даследаванні з расійскага рынку — і там няма такога паняцця, як піўны алкагалізм, а ёсць такое паняцце, як проста алкагалізм, — тлумачыць сваю пазіцыю Таццяна БАБУРЧЫК, начальнік аддзела маркетынгу ААТ «Лідскае піва». — Адкуль у нас у краіне бярэцца статыстыка па алкаголі? Міліцыя, ДАІ, паліклінікі. Якім чынам даведваюцца, што алкаголь у крыві — гэта менавіта піва? Любы запіс у пратаколе: «П'яны, бо выпіў піва». Вось і атрымаецца статыстыка. А хацелася, каб гэта пацвярджалася сапраўды нейкімі даследаваннямі.

Таццяна Дзмітрыеўна перакананая, што для барацьбы з алкагалізмам трэба змяшчаць спажыванне моцных алкагольных напояў за кошт большага спажывання слабых, у прыватнасці, піва і віна:

— А што адбываецца ў нас? Мы амаль цалкам забараняем рэкламу піва, а акцыі распрацаваныя такім чынам, каб стымуляваць цаной спажыванне больш моцнага градуса. Як нам здаецца, рэклама піва на тэлебачанні можа іграць пазітыўную ролю прывучэння да больш слабага алкаголю замест моцнага.

— Павінна быць прэзюмпцыя невінаватасці: вы нам пакажыце, што піва — гэта зло, — кажа Алег КІСЕЛЬ, генеральны дырэктар ААТ «Брэсцкае піва». — У нас сёння працуюць заводы двух тыпаў — два заводы пабудаваны да рэвалюцыі, а ўсе астатнія заводы былі пабудаваны па пастановах ЦК КПСС і Саўміна аб чарговых мерах па пераадаванні п'янства, алкагалізму і самаганаваарэння. У тым ліку і нашае прадпрыемства. Было напісана «павялічыць вытворчасць піва, віна і безалкагольных напояў», і ў Брэсце пабудавалі завод безалкагольных напояў, завод па разліве

вінаградных вінаў і піваварны завод. Для чаго гэта рабілі? Каб змагацца з п'янствам. Потым нехта сказаў, што піва — гэта зло, нічога пры гэтым не даказаўшы... Нашы апаненты павінны нам даказаць, што піва гэта дрэнна. Нам не трэба шукаць, на дзве гадзіны болей рэкламы ці на тры, нам сёння трэба разабрацца ў грамадстве і прыйсці да нейкай пэўнай высновы пра шкоду ці карысць піва. Мы сёння спрабуем падмяніць барацьбу з п'янствам і алкагалізмам адкрытым знішчэннем піўной галіны, — мяркую Алег Кісель.

Пра тое, што адзінымі забаронамі праблемы не вырашыш, гаварыў і Уладзімір НЯРОЗЯ, дырэктар універсама «Юбілейны-92», суарганізатар фестывалю «Купфел піва»:

— Вось я пію піва з 7 гадоў. Жыццё так склалася, што я жыў з 7 да 13 гадоў у Германіі. І мы называлі гэтае піва дамскім, бо яно вельмі слабае. І я не стаў алкаголікам: я дырэктар паспяховага магазіна, майстар спорту па стральбе... Я гутарыў з адным паслом, калі ў нас увялі забарону на распіццё піва ў грамадскіх месцах, і ён сказаў: «У вас вельмі добры закон выйшаў, але ў вас яго выконваць не будучы». І праўда, кожную раніцу, калі я гуляю а шоста гадзіне па парку, я бачу, што ўсё лаўкі завалены бутэлькамі з-пад піва. І ніхто на іх не звяртае увагу. Нашы законы — выдатныя законы, але яны не выконваюцца. Ці вось стаю ў гандлёвай зале за дзень каг да выпускаю ў школьнікаў. І выпускнікі прыходзяць з дарослымі і кажуць: скрыню гэтага, скрыню гэтага. Так, у дзень выпускных вечараў мы не будзем прадаваць піва, мілёрнаў пяць згубім, але моладзь, супраць якой гэта накіравана, як піла, так і будзе піць... А мы ўсё баімся, раней мы піва прарэкламуем ці пазней. Калі нашу моладзь не выхавалі ні бацькі, ні школа, ні міліцыя, то моладзі пляваць на тое, калі вы робіце гэтую рэкламу — яны як пілі, так і будуць працягваць.

Напрыканцы гутаркі Міхаіл ЧЭЧЭНЕЎ, генеральны дырэктар ААТ «Аліварыя», папрасіў слова, каб прывесці толькі адну лічбу:

— Сёння віно палепшанай якасці (алкаголь 18%, 0,5 літра) ў гандлі каштуе 2620 рублёў. Бутэляка піва каштуе даражэй, марожанае ўжо даражэй, — сказаў ён і дадаў наконт далейшыя перспектывы піўзаводаў: — Я не ведаю, якая будзе стаўка акцызаў і калі яна будзе ўведзена, я не ведаю, як на павульвае павышэнне кошту паліва, солада, электраэнергіі, газу, а таксама экалагічных плацзяк. Я вам магу сказаць, што мы не выжывем. Так, выжывуць вялікія міжнародныя гіганты, бо ў іх ёсць замежныя ўласнікі... Але што будзе з тымі, у каго няма такой падпоркі ззаду?

Павел БЕРАСНЕЎ.

10 асноўных сакрэтаў поспеху

Сакрэт № 1. Самае галоўнае — ЯК вы думаеце. Памятайце, што варта думаць пазітыўна ў любой сітуацыі. Уяўляйце сабе выразна толькі поспех, а ніяк не паразу або прамашку. Пазбягайце адмоўнага асяроддзя людзей, якія негатыўна думаюць. Вы — тое, як вы разважаеце. Фактычна, даследаванні паказваюць, што пазітыўнае мысленне падаўжае жыццё.

Сакрэт № 2. Сфармулюйце ДАКЛАДНА вашы мары і мэты. Напрыклад, замест "я б хацела пайсці на курсы ландшафтнага дызайну" скажыце сабе: "У наступных месцах я іду на курсы ландшафтнага дызайну!". Распрацуйце план і цвёрда прытрымлівайцеся яго. І тады поспех непазбежны!

Сакрэт № 3. Дзейнічайце! Сама па сабе мэта нічога не значыць. Каб дасягнуць яе, трэба нешта распачаць. Не дазваляйце сумненням вам перашкодзіць, проста рабіце гэта — вашы дзеянні стануць рухам да поспеху.

Сакрэт № 4. Вучыцеся ўсё жыццё. Хадзіце на курсы, чытайце кнігі, знайдзіце клуб па інтарэсах. Калі вас нешта захапіла, давайце пра гэта больш. Авалядавайце новыя навыкі — гэта неабходны складнік поспеху.

Сакрэт № 5. Будзьце ўпартыя і шмат працуйце. Магчыма, вы чулі такі выраз: "Поспех — гэта марафон, а не спрынт". Імкніцеся да сваёй мэты і працягвайце дзейнічаць, каб дасягнуць яе. Не спыняйцеся на паўдарогі і не кідайце.

Сакрэт № 6. Вучыцеся аналізаваць дэталі. Збярыце факты, удакладніце зыходныя звесткі — гэта дапаможа прыняць мудрае рашэнне. Прызнайце свае памылкі, але не карайце смерцю сябе за іх, а вучыцеся на гэтых прамашках. Аналіз — гэта важны складнік поспеху.

Сакрэт № 7. Засяродзьце ўвесь свой час і грошы на сваіх мэтах. Калі вы верыце ў нешта, укладзіце ў гэта ўсю сваю энергію, усю сваю ўвагу. Не дазваляйце іншым людзям або справам збіць вас з гэтага шляху.

Сакрэт № 8. Не бойцеся ўводзіць штосьці новае, быць не падобнымі на іншых. Будзьце верныя самі сабе і сваім уласным ідэям. Праходжанне за натоўпам — доля уладнаснасцяў. Пospех — гэта заўсёды арыгінальнасць.

Сакрэт № 9. Стасункі з людзьмі павінны быць эфектыўнымі. Выказвайце свае думкі і жаданні прайздзіва — гэта спрыяе таму, каб і іншыя былі шчырымі з вамі. Развівайце ў сабе здольнасць разумець пачуцці і матывацыю іншых людзей — поспех немагчымы без правільных узаемаадносін з навакольнымі.

Сакрэт № 10. Гэта галоўны сакрэт поспеху. Будзьце сумленнымі, надзейнымі ў справах, адказнымі за свае рашэнні. Ніколі не махлюйце і не лжыце. Калі паабяцалі нешта, то трымайце сваё слова. Калі зрабілі якую-небудзь памылку, прызнайце гэта. І памятайце: без сумленнасці, надзейнасці і адказнасці папярэдня сакрэты поспеху не вельмі дапамогуць у дасягненні вашых мэт.

Факт

У «Школе свядомага бацькоўства» — выпускны...

Выпуск навучэнцаў «Школы свядомага бацькоўства» адбыўся ў Цэнтры перспектывага бацькоўства БДУ. Сертыфікаты аб заканчэнні атрымалі 100 слухачоў з 5 беларускіх ВНУ: Белдзяржуніверсітэта, БДПУ, БАТУ, Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта фізічнай культуры і Мазырскага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя І.Шамякіна.

На працягу двух гадоў маладыя людзі засвойвалі асноўныя мадэлі сямейных паводзін, а таксама спасцігалі «азы» догляду, выхавання, навучання і развіцця немаўлят. Навучанне адбывалася ў рамках праекта міжнароднай тэхнічнай дапамогі Дзіцячага фонду ААН (ЮНІСЕФ) «Фарміраванне свядомага бацькоўства ў студэнцкай моладзі». Мяркуюцца, што веды ў галіне псіхалогіі, сацыялогіі і сямейных адносін, атрыманыя падчас навучання, дапамогуць маладым людзям стварыць моцныя сем'і і свядома падысці да п'ятнага мацярынства і бацькоўства.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Гіганцкі аб'ярг — Віцебску

Віцебскія дзяўчынкі і хлопчыкі, якія займаюцца ў гуртках пазашкольнай работы, сталі аўтарамі пано-аб'яргу «Повязь часоў», які сімвалічна будзе ахоўваць старажытны і такі любы іммі горад ад бед і праблем.

Як паведаміла «Звяздзе» Наталля БАЛЬШАКОВА, дырэктар Віцебскага гарадскога цэнтру дзіцячай творчасці, унікальны твор будзе створаны з чатырох пано ад кожнай пазашкольнай установы. У сваю чаргу, кожнае пано — гэта 12 асобных кампазіцый. Пры іх вырабе прымяняліся самыя розныя тэхнікі — у прыватнасці, роспіс па тканіне і аплікацыя.

Творчасць дзяцей прадстаўлена ў самым цэнтры горада — на выставе ў Мастоцкім музеі. Выстава атрымала назву «Віцебск — любую мая, казка чароўная...» Потым аб'ярг, у які ўкладзена столькі дзіцячага старання, шчырасці і цеплыні, будзе выкарыстоўвацца пры афармленні самых розных гарадскіх мерапрыемстваў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Утерянный полис страховой компании ЗАО «Промтрансинвест» по добровольному страхованию от болезней и несчастных случаев на время поездки за границу, Балтассистанс формы 2 РП, 2РН серии БА № 0071300 считать недействительным.

УНП 100964704

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

СВОЕАСАБЛІВА развітаюцца з выпускнікамі ў Ганцавіцкім раёне — на гарадской плошчы перад райвыканкамам выстройваюцца выпускныя класы ўсіх школ. Юнакоў і дзяўчат прывозяць у райцэнтр на аўтобусах, як бы далёка яны ні жылі і якімі б маленькімі ні былі выпускныя класы. Гарадскія жыхары не ўпускаюць магчымасці далучыцца да свята і парадавацца за ўчарашніх 11-класнікаў — урачыстых, са стужкамі на плячах. Сёлета на свята развітання прыехала 337 учарашніх 11-класнікаў. Нягледзячы на тое, што Ганцавічы рыхтуюцца да свята беларускага пісьменства, перакапаныя вуліцы і будынкі стаяць у рыштваннях, традыцыю парушаць не сталі. Месяца на плошчы хапіла ўсім. Ушаноўвалі дыпламантаў абласных

Старшыня райвыканкама Уладзімір СТОЛЯР ушаноўвае медалістаў.

ВЫПУСКНЫ ПА-ГАНЦАЎСКУ

Сярод выпускнікоў былі адразу дзве пары двойняў — сёстры Вікторыя і Вераніка ШЫДЛОУСКІЯ і браты Антон і Арцём ЖАЛЕЗНЫЯ.

Дэфіле за медалямі.

алімпіяд і прызёраў творчых конкурсаў і спартыўных спаборніцтваў. Старшыня райвыканкама Уладзімір Столяр уручыў лепшым з лепшых вучняў атэстаты асаблівага ўзору і медалі. Сёлета ў раёне ажно 23 медалісты. Яны і выпусклі ў неба цэлы «стог» паветраных шароў.

ТОЛЬКІ неба не было літасцівым, як у ранейшыя гады. Напрыканцы урачыстасці наляцела чорная хмара і з неба хлынуў моцны дождж. Ён і не даў паглядзець на развітальны школьны вальс. Але дождж усё ж — добрая прыкмета. Перад дарогай у дарослае жыццё.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

**ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА
ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА**

ЛОТ 1	
Наименование объекта	Краткая характеристика
Здание магазина с пристройкой и сараем	Здание специализированное розничной торговли (здание магазина) инв. № 400/С-67592, литер А1/д, 1988 г.п., общая площадь здания 74,2 кв.м, объем здания 246 м.куб., фундамент бетонный, стены брусчатые, перегородки деревянные, перекрытия деревянные, крыша — асбестоцементные листы, полы дощатые, цементные, вентиляция естественно-притяжная. Пристройка Литер Б1/к1988 г.п., площадь 23,5 кв.м, объем 63 м.куб., фундамент бетонный, стены и перегородки кирпичные, крыша — асбестоцементные листы, полы бетонные. Сарай Литер 1, площадь 34 кв.м, фундамент бетонный, стены и перегородки блочные, крыша — асбестоцементные листы, полы бетонные.
Начальная цена продажи	20 052 775 белорусских рублей с учетом НДС.
Сумма задатка	2 005 277 белорусских рублей.
Местонахождение объекта	Гродненская обл., Гродненский р-н, Гутришковский с/с, д. Чещавляны, 8А
Земельный участок	Кадастровый № 422088010701000019, общая площадь земельного участка — 0,0828 га, назначение — для обслуживания здания
Продавец	Гродненское районное потребительское общество, г. Гродно, ул. Озерское шоссе, 41
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41 98 32, 41 98 34
Условия аукциона	Аукцион без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 10 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 3012286350011 отделение № 201 г. Гродно ГФ по Гродненской области ОАО «Белинвестбанк», код банка 152101705, УНП 500833225
Аукцион состоится 23 июня 2011 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209	
<p>К участию в аукционе допускаются юридические лица, физические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.</p> <p>Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;</p> <p><i>юридическим лицом — резидентом Республики Беларусь</i> — копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;</p> <p><i>индивидуальным предпринимателем</i> — документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;</p> <p><i>юридическим лицом — нерезидентом Республики Беларусь</i> — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.</p> <p>При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя — доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;</p> <p>физическим лицам — документ, удостоверяющий личность физического лица;</p> <p>представителем физического лица — нотариально заверенная доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.</p> <p>Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.</p>	
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3 с 8.30 до 17.30. Последний день приема заявлений — 22 июня 2011 г. до 15.00.	
<p>Телефон для справок: 41 98 32 — Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки». Дополнительная информация: www.ino.by</p>	

**Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости и оценки»**

ИЗВЕЩАЕТ ОБ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

ЛОТ 1	
Наименование объекта	Здание склада ядохимикатов № 2, бытовое помещение
Краткая характеристика	Здание склада ядохимикатов № 2, кап. строение, инв. № 451/С-12343, общая площадь 697 кв.м, объем здания 3313 м.куб., площадь застройки с рампой 1071 кв.м, фундамент бутобетонный, стены и перегородки кирпичные, перекрытия — ж/б плиты, крыша двухскатная шиферная. Бытовое помещение, кап. строение, инв. № 451/С-12342, общая площадь здания 29 кв.м, объем здания 125 м.куб., площадь застройки 41 кв.м, фундамент бутобетонный, стены и перегородки кирпичные, перекрытия ж/б, крыша совмещенная, рулонная, полы бетонные
Начальная цена продажи	164 694 000 белорусских рублей без учета НДС
Сумма задатка	8 234 700 белорусских рублей
Местонахождение объекта	Гродненская обл., Дятловский р-н, г.п. Новоеल्या, ул. Чапаева, 6
Земельный участок	Кадастровый № 422356300002000657, общая площадь земельного участка — 0,2727 га, назначение — для эксплуатации и обслуживания строений
Продавец	ЗАО «Агровнешсервис» г. Гродно, ул. Мицкевича, 8, т.: 44 04 20, 72 28 42
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41 98 32, 41 98 34
Условия аукциона	Аукцион без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 10 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 3012286350011, отделение № 201 г. Гродно ГФ по Гродненской области ОАО «Белинвестбанк», код банка 152101705, УНП 500833225
Аукцион состоится 19 июля 2011 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3	

К участию в аукционе допускаются юридические лица, физические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;

юридическим лицом — резидентом Республики Беларусь — копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;

индивидуальным предпринимателем — документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;

юридическим лицом — нерезидентом Республики Беларусь — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя — доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;

физическим лицам — документ, удостоверяющий личность физического лица;

представителем физического лица — нотариально заверенная доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3 с 8.30 до 17.30. Последний день приема заявлений — 18 июля 2011 г. до 15.00.

Телефон для справок:
41 98 32 — Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».
Дополнительная информация: www.ino.by

«МАГУ СПЯВАЦЬ ГОЛАСАМ КАБЗОНА...»

Гісторыя пра тое, як маскоўскі прадзюсар шукаў у Мінску таленты для фестывалю пародый «Вялікая розніца» ў Адэсе

КАСТЫНГ «Вялікай розніцы» прайшоў у Мінску ўжо другі раз. І калі летась прадзюсары шукалі ў Беларусі пераважна акцёраў, то сёлета планавалася паглядзець на ўсіх, хто прыйдзе. Асабліва чакалі самародкаў без акцёрскай адукацыі. Прадзюсар і сцэнарыст праекта «Вялікая розніца» Руслан Сарокін прыехаў у Мінск у імкненні знайсці тут новых «Нону Грышаеву і Аляксандра Алешку», аднак у выніку быў расчараваны і з трыццаці нумароў адабраў толькі адзін.

Беларусь у Адэсе прадставіць дуэт «Піва ўдвух»

Калі летась на кастынг прыйшло больш за сотню прэтэндэнтаў, то сёлета ахвотных было ў разы менш — каля пяцідзесяці чалавек. Сутнасць у тым, што большасць патэнцыйных парадыстаў не ведала, што сёлета кастынг не мае дарчынства да беларускага варыянта «Вялікай розніцы» і на яго могуць прыходзіць людзі без акцёрскай адукацыі.

— Мы прыехалі шукаць таленавітых людзей з добрым пачуццём гумару, якія мараць апынцу ў складзе трупы ВР і лічаць, што яны добрыя артысты і добрыя парадысты, — зазначаў прадзюсар праграмы «Вялікая розніца» Руслан Сарокін. — Мы вырашылі пайсці насустрач непрафесіяналам — людзям без акцёрскай адукацыі і правесці адкрыты кастынг. Ніякіх абмежаванняў няма ні па ўзросце, ні па стане здароўя, ні па прафесійных даных. Мы — не праграма «Хвіліна славы», мы — праграма, якая складаецца з пародый. Усе тыя, хто валодае сваёй знешнасцю, умее пераўвасабляцца і эмітаваць галасы — і робіць гэта таленавіта, — нам падыходзяць.

«А я магу спяваць голасам Кабзона?», «А паказаць, як спявае Кіпелаў на вяселлях?»,

«А мы іграем «Рамштайн» на балалайцы»... Крэатыўных ідэй, якія паказваюць чарговы кастынг, беларусам не займаць. Удзельнікі стараліся капіраваць жэсты, міміку, знешні выгляд сваіх герояў. У выніку ўсіх скарэй дуэт «Піва ўдвух» (на фота), не першы год вядома беларусам. Хлопцы спявалі папурі з хітоў і... ігралі на электрабалалайцы, якая ў імгненне магла ператварыцца ў скрыпку.

Беларускі дуэт такім чынам выступіць у жніўні на фестывалі «Вялікая розніца» ў Адэсе. Як вядома, пераможцу фестывалю чакае роля і месца ў праекце «Вялікая розніца».

— Летась кастынг быў мэтанакіраваным — мы рассылалі анкетны сярэд акцёрскіх агенцтваў, — заключае Руслан Сарокін. — Я хацеў паглядзець, які эффект сёлета будзе мець адкрыты кастынг. Сёлета мы вырашылі рызыкнуць і запрасілі ўсіх. Шкада, што людзей прыйшло не так шмат, як мы планавалі...

Хочацца думаць, высновы для сябе зробіў кожны. І прадзюсары, якія вызначаюць крытэрыі адбору, і акцёры-самародкі, якія не маюць прафесійнай адукацыі. Але будзем спадзявацца, кастынг любімай беларусамі праграмы ў Мінску завітае яшчэ не раз.

Ілья ЛАПАТО.

— Калі казаць у цэлым, я думаю, што сёлета адкрыты кастынг прывабіць больш людзей. Спадзяюся, уся справа ў прыроднай сціпласці беларусаў.

Беларусы і праўда сціплыя. Аднак і наступаць па два разы на адны граблі таксама не хочучь. А сітуацыя воль у чым.

Кастынг «Вялікай розніцы». Рэтраспекцыя

У мінулым годзе, калі на кастынг беларускага варыянта перадачы «Вялікая розніца» прыезджаў сам Аляксандр Цэкала, пра гэта пісалі і вясчалі амаль усе СМІ. Беларускі аналаг папулярнай перадачы задумваўся як навагодні праект — у ім усё планавалася зрабіць беларускім: назву, сюжэты, акцёраў і аўтараў. Рэклама круцілася па некалькі разоў на дзень, і як вынік...

У той дзень да дзвярэй Бетэрадыёкампаніі (праект задумваўся сумесна з Першым каналам) прыехала больш за

сотню беларусаў з усіх куткоў краіны. Пра тое, што выбіраць будуць найперш прафесійных акцёраў, як высветлілася, ведаў мала хто. Газеты паведавалі, што людзі «цярыліва выстойвалі шматгадзінныя чэргі, каб у лепшым выпадку на пару хвілін заняць увагу адборачнай камісіі сваімі гумарыстычнымі і парадыйнымі здольнасцямі». У рэальнасці ўсё выглядала «крыху» інакш.

Каб падтрымаць на кастынг у сваю сяброўку, на адбор я пайшоў разам з ёй. Нас пазначылі ў спісе і «абрадавалі»: ідзем у... шостае дзясятцы.

— А па часе гэта праз колькі? — спыталі ў адміністратара.

— Гадзіны праз дзве. Не раней, — адказала дзяўчына.

Не ведаў я, што гэтую лічбу можна смела памнажаць на тры. А ведаючы, то і чакаць бы не стаў.

Аднак я быў не адзін. Чакалі ўсе. Кантынгент парадыстаў — ад хлопчыкаў Рыбакоў да ма-

нерных Маісеевых і Зверавых. Дзяўчат было мала.

— Ну каго ў нас можна спадзіраваць? — абураўся паўнаваты дзядзечка. — Зуб даю, што палова з тых, хто прыйшоў, будуць паказаць зорак расійскага шоу-бізнэсу, а не беларускага. Ды і якія ў нашых зорак асаблівасці? Ніхто не картавіць, не гнусаціць, не заікаецца... Вось я Варламава паказваць буду. Варламава і Ярмольніка. У мяне тыжап іхні.

Больш такіх шчырых прызнанняў не было: людзі сядзелі, зашыўшыся па кутах і не асабліва размаўлялі. Раптам сурочыць хто.

Тых, хто ўжо вяртаўся з кастынг, абступалі ў некалькі радой: ну, як, што?

— Ды ну іх! Рагаталі з мяне, — прызнаецца чарнявая маладзіца.

— Дык гэта ж добра!

— Ага, добра...З мяне заўсёды на ўсіх кастынггах смяюцца, а ў выніку нікуды не

бяруць. Сказалі, што талент у мяне ёсць, але са мной яшчэ патрэбна працаваць. Ім, маўляў, гатовыя акцёры трэба. Каб узяў — і на сцэну.

— А каго падзірвала? — Агурбаш, Дарафеева і Алесю. Асабліва ім спадабаўся мой нумар пра «цыцы, мае цыцы, держи моя рука, цыцы, мои цыцы, летите в облака».

Дзяўчына сышла, а эмоцыі ў чакальнікаў засталіся. Папаўзлі чуткі, што журы дадаткова можа папрасіць паказаць кагосьці зусім «левага», не пазначанага табой у анкетце...

Напружанне нарастала, і праз дзве гадзіны выстраіўся ўжо другі кастынг — у прыбірально...

У выніку мы прастаялі ў чарзе шэсць (!) гадзін. Парадысты, калі даходзіла іх чарга, ад стомленасці перад журы проста губляліся. У выніку іх выступленне на сцэне абмяжоўвалася хвілінай...

СА «ЗВЯЗДОЙ» — ПА ЖЫЦЦІ!

ПАДПІСКА НА 2-Е ПАЎГОДДЗЕ 2011 ГОДА

Індэкс	месяц	І квартал	паўгоддзе
63850 (індывідуальны)	14600	43800	87600
63145 (інд. для ветэранаў вайны, пенсіянераў)	13400	40200	80400
63858 (ведамасны)	24800	74400	148800
63239 (ведамасны, для ўстаноў міністэрстваў аховы здароўя, адукацыі і культуры)	22200	66600	133200

Падпіска «Да запатрабавання» праз кіёскі РУП «Белпошта»

Індэкс	месяц	І квартал	паўгоддзе
63850 (індывідуальны)	13350	40050	80100
63145 (інд. для ветэранаў вайны, пенсіянераў)	12150	36450	72900
63858 (ведамасны)	22511	67533	135066
63239 (ведамасны, для ўстаноў міністэрстваў аховы здароўя, адукацыі і культуры)	20140	60420	120840

Падпіска «Да запатрабавання» праз кіёскі РУП «Белсаюздрук»

Індэкс	месяц	І квартал	паўгоддзе
63850 (індывідуальны)	13250	39750	79500
63145 (інд. для ветэранаў вайны, пенсіянераў)	12120	36360	72720
63858 (ведамасны)	19591	58773	117546
63239 (ведамасны, для ўстаноў міністэрстваў аховы здароўя, адукацыі і культуры)	18063	54189	108378

Заставайцеся з намі!

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 12 ад 19 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі газеты — установа «Рэдакцыя газеты «Звезда»; грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Галоўны рэдактар Уладзімір НАРКЕВІЧ. Адаказны за выпуск — намеснік галоўнага рэдактара Анатоль СЛАНЕУСКІ.

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А. Кантакты тэлефон: 292 44 12.

e-mail: posts@tut.by; info@zvyazda.minsk.by. Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Тыраж 33.380. Нумар падпісаны ў 19.30 14.06.2011 г.

ЗАВЕРЭНО

Департамент по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
А.Л.Гальперин
09 июня 2011 г.

КРАТКАЯ ІНФОРМАЦЫЯ

об открытой продаже жилищных облигаций

двадцать шестого и двадцать седьмого выпусков Коммерческой совместной организации «Внешэкономстрой» общество с ограниченной ответственностью (КСО «Внешэкономстрой» ООО)

Раздел 1. Общие сведения об эмитенте

1. Наименование эмитента.

На белорусском языке: полное наименование: Камерцыйная сумесная арганізацыя «Знешэканомбуд» таварыства з абмежаванай адказнасцю; сокращенное наименование: КСА «Знешэканомбуд» ТАА.

На русском языке: полное наименование: Коммерческая совместная организация «Внешэкономстрой» общество с ограниченной ответственностью (далее по тексту – эмитент); сокращенное наименование: КСО «Внешэкономстрой» ООО.

2. Место нахождения эмитента: 220004, Республика Беларусь, г. Минск, пр. Победителей, д. 23, к. 3, оф. 208А; телефон: (017) 218 15 56; факс: (017) 218 15 55; электронный адрес (e-mail): market@vnesheconomstroy.by.

3. Основной вид деятельности эмитента: согласно Общегосударственному классификатору Республики Беларусь «Виды экономической деятельности» ОКРБ 005-2006 701 – Операции с собственным недвижимым имуществом. Эмитент вправе осуществлять функции заказчика (застройщика) согласно «Инструкции о застройщике, заказчике в строительстве», утвержденной приказом Министерства архитектуры и строительства Республики Беларусь 22 июня 1999 г. № 174 (с учетом изменений в действующей редакции).

4. Номер расчетного счета эмитента, на который будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи, наименование обслуживающего банка: р/с № 3012004529008 в ОАО «Белвнешэкономбанк», г. Минск, ул. Мясникова, 32, код 226.

5. Бухгалтерская отчетность эмитента в составе, определенном пунктом 8 Инструкции о порядке представления и публикации участниками рынка ценных бумаг отчетности и иной информации, утвержденной постановлением Министерства финансов Республики Беларусь от 21.12.2010 г. № 157 «О некоторых вопросах представления и публикации участниками рынка ценных бумаг отчетности и иной информации», в соответствии с законодательством в периодическом печатном издании не публиковалась и ее опубликование не требуется.

6. Наименование депозитария, обслуживающего эмитента: Открытое акционерное общество «Белвнешэкономбанк» (далее по тексту – депозитарий).

Место нахождения депозитария: Республика Беларусь, 220050, г. Минск, ул. Мясникова, 32, ком. 607. Зарегистрирован Национальным банком Республики Беларусь 12 декабря 1991 года, регистрационный номер 24.

Специальное разрешение (лицензия) № 02200/0247744 на осуществление профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам, выдано (продлена) Министерством финансов Республики Беларусь депозитарию на основании решения от 13 июля 2007 года № 243 сроком на 5 лет и действительна до 29 июля 2012 года.

7. Размер уставного фонда эмитента: 1 197 275 (Один миллион сто девяносто семь тысяч двести семьдесят пять) долларов США (уставный фонд сформирован в размере 100 %).

8. Дата и номер государственной регистрации эмитента, наименование органа, его зарегистрировавшего.

Коммерческая совместная организация «Внешэкономстрой» общество с ограниченной ответственностью зарегистрировано Министерством иностранных дел Республики Беларусь 15 августа

УТВЕРЖДЕНО

Общим собранием Участников
КСО «Внешэкономстрой» ООО
22 апреля 2011 года
(протокол № 28)

2002 года в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 800015707.

9. Место, время и способ ознакомления с проспектом эмиссии.

Ознакомиться с Проспектом эмиссии облигаций можно ежедневно (кроме выходных и нерабочих праздничных дней) с 9.00 до 12.30 и с 14.00 до 15.00 (в пятницу, а также в дни, предшествующие выходным и праздничным дням, объявленным нерабочими, с 9.00 до 12.30) начиная с даты публикации в средствах массовой информации текста краткой информации об открытой продаже облигаций:

- в КСО «Внешэкономстрой» ООО по адресу: г. Минск, пр. Победителей, д. 23, к. 3, оф. 208А;

- в ОАО «Белвнешэкономбанк» по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, 32, каб. 607.

10. Решение о выпуске жилищных облигаций двадцать шестого и двадцать седьмого выпусков принято 22.04.2011 года на внеочередном Общем собрании Участников (протокол № 28).

11. Объем эмиссии жилищных облигаций составляет: двадцать шестого выпуска – 1 324 198 000 (Один миллиард триста двадцать четыре миллиона сто девяносто восемь тысяч) белорусских рублей;

двадцать седьмого выпуска – 893 809 000 (Восемьсот девяносто три миллиона восемьсот девять тысяч) белорусских рублей.

Количество жилищных облигаций: двадцать шестого выпуска – 158 (Сто пятьдесят восемь) штук; двадцать седьмого выпуска – 98 (Девяносто восемь) штук;

12. Номинальная стоимость одной жилищной облигации: двадцать шестого выпуска – 8 381 000 (Восемь миллионов триста восемьдесят одна тысяча) белорусских рублей и имеет эквивалент, равный одному квадратному метру общей площади жилого помещения (квартира № 306, 17 этаж, 3-я секция в «Многофункциональном комплексе» по проспекту Победителей, 27 в г. Минске);

двадцать седьмого выпуска – 9 120 500 (Девять миллионов сто двадцать тысяч пятьсот) белорусских рублей и имеет эквивалент, равный одному квадратному метру общей площади жилого помещения (квартира № 108, 2 этаж, 2-я секция в «Многофункциональном комплексе» по проспекту Победителей, 27 в г. Минске).

13. Открытая продажа (размещение) жилищных облигаций проводится с 17 июня 2011 года и по 23 марта 2012 года.

14. Срок обращения облигаций с 17 июня 2011 года по 31 марта 2012 года включительно (288 календарных дней).

15. Проведение открытой продажи (размещения) жилищных облигаций осуществляется ОАО «Белвнешэкономбанк» ежедневно (кроме субботы и воскресенья, а также за исключением государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь) с 9.00 до 12.30 и с 14.00 до 15.00 (в пятницу, а также в дни, предшествующие выходным и праздничным дням, объявленным нерабочими, с 9.00 до 12.30) по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, 32, каб. 607.

16. Облигации зарегистрированы Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь «09» июня 2011 года.

Регистрационный номер: 5-200-02-1124.

Регистрационный номер: 5-200-02-1125.

Директор КСО «Внешэкономстрой» ООО В.В. Ермошин
Главный бухгалтер С.М. Анардович

Крыс ДЖАРВІС:

«Крызіс аказаўся больш моцны

і развіваўся больш хутка, чым мы маглі сабе ўявіць»

— У Беларусі адбываецца сур'ёзны эканамічны крызіс, але выйсце са становішча ёсць. Мы рэкамендуем дзяржаўным органам, уключаючы Нацыянальны банк і ўрад, працаваць разам для таго, каб распрацаваць дакладны план па выхадзе з крызісу. Дзяржава павінна растлумачыць насельніцтву, што яна будзе рабіць у якім чынам, — сказаў Крыс Джарвіс. — Вытокі гэтага крызісу ляжаць у збытоўным павелічэнні аб'ёму крэдытавання і павышэнні ўзроўню аплаты працы да тагога, які эканоміка больш не магла сабе дазволіць. Таму рашэнне трэба шукаць у наступных напрамках: Нацыянальнаму банку трэба абмежаваць грашовую і крэдытную эмсію — гэта азначае, што неабходна скараціць аб'ёмы крэдытавання ў рамках дзяржаўных праграм, а таксама павысіць працэнтны стаўкі да ўзроўню, які вышэй за ўзровень інфляцыі. Такім чынам насельніцтва будзе пераканана ў тым, што яго зберажэнні не панясуць страты. Дзяржаве варта скараціць бюджэтны дэфіцыт і выйсці на бездэфіцытны бюджэт, а таксама не дапускаць павышэння зарплат у гэтым годзе. Таксама варта даць указанні дзяржаўным прадпрыемствам, каб яны не ішлі на павышэнне заробатнай платы. Мы ведаем, што цэны растуць, і ў гэтых умовах без павышэння зарплат складана, але значнае павышэнне заробатнай платы прывядзе да далейшага росту цэн і далейшага падзення абменнага курсу рубля, выльецца ў пэўную спіраль ці замкнёнае кола.

У дачыненні да сітуацыі на валютным рынку місія МВФ рэкамендувала б Нацбанку перайсці на плаваючы абменны курс:

— Валютны рынак зараз не працуе. Мала хто гатовы прадаваць замежную валюту па афіцыйным курсе, а большасць ахвотных набыць валюту вымушаны набыць яе па менш выгадным абменным курсе. У гэтай сувязі мы рэкамендуем перайсці на рэжым плаваючага абменнага курсу. Такі абменны курс будзе ўстанаўлівацца пад уздзеяннем рынкавых сіл і, адпаведна, такім чынам будзе адбывацца свабоднае фарміраванне курсу на банкаўскім рынку і рынку наўняўнай валюты.

Як вынік, мяркуюць эксперты Міжнароднага валютнага фонду, пры выкананні такіх мер сітуацыя ў эканоміцы павінна стабілізавацца:

— Мы лічым, што ў выніку гэтых мер атрымаецца знізіць тэмпы інфляцыі, скараціць дэфіцыт рахунку бягучых аперацый і забяспечыць стабілізацыю эканомікі, — сказаў Крыс Джарвіс і дадаў, што пры гэтым варта разумець: рэальная заробатная плата ў бягучым годзе атрымаецца ніжэй, чым у мінулым, а таксама будзе існаваць некаторая няпэўнасць адносна абменнага курсу.

Ён жа адзначыў, што шэраг крокаў урада па выпраўленні сітуацыі ў эканоміцы місія МВФ ацэньвае як станоўчыя:

— Асноўная задача нашай місіі заключалася ў тым, каб ацаніць бягучую эканамічную палітыку, якая праводзіцца дзяржавай. Мы з задавальненнем адзначаем шэраг эканамічных мер, якія былі рэалізаваны. Дзяржава цалкам паспяхова спраўляецца з абмежаваннем расходаў дзяржаўнага бюджэту, а таксама са скарачэннем аб'ёму крэдытавання па дзяржаўных праграмах. Мы таксама вітаем планы дзяржавы па аказанні падтрымкі беспрацоўным і маламаёмным сляям насельніцтва, якія церпяць у выніку крызісу. Мы вітаем шэраг крокаў, прынятых Нацбанкам,

у прыватнасці, гаворка ідзе пра рашэнне павысіць базавыя працэнтны стаўкі, а таксама перастаць прадастаўляць камерцыйным банкам танныя рэсурсы для крэдытавання ў рамках дзяржаўных праграм. Але мы лічым, што для таго, каб дабіцца эканамічнай і фінансавай стабільнасці, ураду і Нацбанку варта зрабіць большае, — падкрэсліў кіраўнік місіі Міжнароднага валютнага фонду.

Але пры гэтым ён выказаў меркаванне, што ўводзіць абмежаванні цэн было не варта:

— Я не лічу, што цэнавая абмежаванні з'яўляюцца добрай ідэяй, бо гэта прывядзе да ўзнікнення дэфіцыту. Акрамя таго, як я ўжо казаў, мы рэкамендуем правесці поўную лібералізацыю ўсіх сегментаў валютнага рынку і ўніфікацыю курсу. І ў цэлым мы лічым, што абмежаванні ў такім выпадку не прывядуць да станоўчых вынікаў.

Журналісты папрасілі Крыса Джарвіса больш падрабязна спыніцца на сітуацыі з валютным рынкам і зрабіць свой прагноз наконт сапраўднага рынкавага курсу беларускага рубля. Спадар Джарвіс даваць прагнозы адмовіўся, затое сітуацыю на валютным рынку патлумачыў:

— У МВФ склалася добрая традыцыя: мы не робім прагнозаў адносна ўзроўню валютнага курсу. Таму я буду прытрымлівацца гэтай традыцыі. Відавочна, што на валютным рынку назіраецца нявызначанасць — у прыватнасці, нявызначанасць адносна ўзроўню, на якім абменны курс можа стабілізавацца. Але мы лічым, што ў выпадку пераходу на рэжым плаваючага абменнага курсу абменны курс усё-такі стабілізуецца. Што тычыцца валютных інтэрвенцый з боку Нацбанка, то мы лічым, што Нацыянальны банк паступіў цалкам правільна, калі спыніў інтэрвенцыі на рынак у сакавіку. Мы таксама лічым, што было б памылкай узнавіць у значным аб'ёме інтэрвенцыю ў падтрымку нейкага канкрэтнага ўзроўню курсу. Гэта адна з прычын, па якой мы лічым, што плаваючы абменны курс лепшы за фіксаваны. Але пры гэтым ва ўмовах рэжыму плаваючага абменнага курсу мы не выключаем магчымасці нейкіх невялікіх інтэрвенцый з боку Нацбанка для таго, каб згладжваць вельмі шырокія ваганні курсу ўнутры дня.

Цікава, што нават самі эксперты МВФ не чакалі, наколькі моцны крызіс можа адбыцца ў Беларусі:

— Яшчэ ў сакавіку, да ўзнікнення крызісу, мы падтрымлівалі і апублікавалі даклад персаналу МВФ. І ў ім было дакладна абзначана, што мы адчуваем сур'ёзнае турбананне наконт таго, у якім напрамку вядзецца эканамічная палітыка. У тым ліку і ў адносінах да шэрагу рашэнняў, якія, на наш погляд, прывялі да ўзнікнення крызісу. Але будзе таксама справядлівым сказаць, што гэты крызіс аказаўся больш моцны і развіваўся больш хутка, чым мы маглі сабе ўявіць. І менавіта па гэтай прычыне мы столькі ўвагі ўдзяляем неабходнасці складання ўсебаковага комплекснага плана, які дазволіць гэты крызіс пераадолець.

Дарэчы, у рамках гэтага комплекснага плана, які зараз абмяркоўваецца МВФ і кіраўніцтвам нашай краіны, павінны быць прадугледжаны сур'ёзныя структурныя рэформы беларускай эканомікі, мяркуюе Крыс Джарвіс:

— Папярэдня праграма была кароткатэрміновай і была разлічана прыкладна на 15 месяцаў. І ўпор у рамках гэтай праграмы рабіўся на макраэканамічную палітыку. Калі гаворка пойдзе пра новую праграму з Рэспублікай Беларусь, то, хутчэй за ўсё, гэта будзе больш доўгатэрмінова праграма, разлічаная на трохгадовы перыяд. І ў рамках гэтай праграмы будзе

разглядацца цэлы пералік сур'ёзных структурных пераўтварэнняў. Дазволяць мне абзначыць некаторыя з іх. Напрыклад, у банкаўскай сферы неабходна забяспечыць фарміраванне банка развіцця, які будзе добра функцыянаваць. Уласна кажучы, на гэты банк ляжа прадастаўленне новых крэдытаў у рамках дзяржаўных праграм, якія зараз па субсідаваных стаўках прадастаўляюцца камерцыйнымі банкам. У дачыненні да прыватызацыі мы вельмі вялікую ўвагу звяртаем на нацыянальнае агенства па інвестыцыях і прыватызацыі, якое зарэафарміруецца. Мы лічым, што гэта дазволіць дабіцца максімальна эфектыўнай прыватызацыі прадпрыемстваў з максімальнай аддачай для краіны. Што тычыцца рэформы прадпрыемстваў, то гэта сама па сабе значна больш шырокая тэма, і зараз мы знаходзімся на вельмі ранняй стадыі перамоў па гэтым пытанні. У цэлым мы лічым, што ў адносінах да прадпрыемстваў дзейнічае надта вялікі пералік кантрольных або планавых паказчыкаў, якія іншы раз супярэчаць адзін аднаму або накладваюцца адзін на другі. Мы хацелі б, каб у прадпрыемстваў была большая свабода дзеянняў і больш стымуляў для таго, каб працаваць рэнтабельна і прыбыткава.

Спадар Джарвіс таксама адказаў на пытанне журналістаў, наколькі доўга вытрымае эканоміка, калі будзе працягвацца сённяшняе эканамічная палітыка:

— Калі браць палітыку, якая дзейнічае сёння, то Нацбанк не праводзіць інтэрвенцый у падтрымку валютнага курсу. Таму ў гэтым выпадку я не бачу нейкіх фінансавых меркаванняў ці фактараў, якія б рабілі такую палітыку няўстойлівай... Інакш кажучы, дзейсны парадак можа захоўвацца на працягу дастаткова доўгага часу пры ўмове, што Нацбанк не будзе траціць валютныя рэзервы для падтрымання абменнага курсу. Але пры гэтым я бачу, што ў такой сітуацыі існуюць і пэўныя выдаткі. Як я ўжо казаў, людзі не хочуць прадаваць замежную валюту па афіцыйным курсе. Але добра вядома, што купля-продаж валюты адбываецца па іншым абменным курсе, які моцна адрозніваецца ад афіцыйнага. І гэта адбываецца ў вельмі непразрыстай форме, і не выключана, што існуе некалькі абменных курсаў, што прыводзіць да ўсемагчымых перакосаў. Акрамя таго, ні ўрад, ні Нацбанк не маюць выразнага

ўяўлення пра тое, што сёння можна было было б назваць рэальным рыначным абменным курсам. Гэта ўскладняе працу па фармуляванні правільнай эканамічнай палітыкі, бо абменны курс з'яўляецца важным паказчыкам. На наш погляд, перавага плаваючага абменнага курсу заключаецца ў тым, што ўсе будучыя ведачы, якім гэты курс з'яўляецца, бо ён будзе вызначацца ў выніку попыту і прапановы. Гэта дазволіць палегчыць доступ да набыцця замежнай валюты, а ўраду і Нацбанку будзе прасцей ацэньваць, наколькі правільную эканамічную палітыку яны праводзяць, — сказаў Крыс Джарвіс і падкрэсліў, што меры абавязкова павінны прымацца ў комплексе: — Я хачу падкрэсліць, што мы насамрэч прапануем комплекс мер. І гэты комплекс працуе толькі ў тым выпадку, калі будзе рэалізаваны ўсіх прадугледжаных мер. Плаваючы абменны курс спрацуе толькі ў тым выпадку, калі адначасова з гэтым Нацбанк зробіць больш жорсткай грашова-крэдытную палітыку і павысіць працэнтны стаўкі, а дзяржава зробіць больш жорсткай бюджэтную палітыку. У гэтым выпадку адбудзецца стабілізацыя абменнага курсу і тэмпы інфляцыі знізіцца. Таксама вельмі важна, каб адбывалася каардынацыя палітыкі паміж урадам і Нацбанкам.

Дарэчы, калі казаць пра каардынацыю дзейнасці кіраўніцтва нашай краіны, то кіраўнік місіі МВФ выказаў сваё меркаванне і на гэты конт:

— Мы на сустрэчах з усімі прадстаўнікамі дзяржаўных структураў ставілі пытанне аб недастатковай каардынацыі іх сумесных дзеянняў. Пытанне падымалася і з урадам, і з Нацбанкам... І, калі не памыляюся, усе мяне запэўнілі, што будучы ўдасканалюцца сваю працу па каардынацыі. Дзеля справядлівасці трэба адзначыць, што няма нічога дрэннага ў тым, што ўзнікаюць розныя меркаванні наконт палітыкі, якая праводзіцца. Але вельмі важна, каб на нейкім этапе быў знойдзены кансэнсус адносна эканамічнай палітыкі, каб гэтая палітыка потым рэалізавалася паслядоўна.

Напрыканцы сустрэчы з журналістамі Крыс Джарвіс выказаў меркаванне наконт плацежаздольнасці Беларусі:

— Гэтае пытанне мне часта задаюць аналітыкі фінансавога рынку. Я лічу, што Рэспубліка Беларусь плацежаздольная і можа пагасіць увесь свой доўг. І ад урада, і ад Нацбанка ў наш адрас і ў адрас крэдытараў паступілі заявы, што доўг будзе пагашацца. Існуюць сур'ёзныя аб'ектыўныя перадумовы і фактары, якія дазваляюць у гэта павярэць. Што тычыцца знешняга доўгу, то ён у цэлым кіруемы, які і кіруемы графік плацяжоў па ім. У цэлым плацежаздольнасць Беларусі, яе магчымасці пагашаць знешні доўг залежаць ад узроўню эканамічнага кіравання. Таму меры і палітыка, якія мы рэкамендуем, дазваляць пераадолець крызіс і абслугоўваць свой знешні доўг. Але сёння тыя рэкамендацыі, якія мы даём, у большай ступені засяроджаны на ўнутраных фактарах, унутраных аспектах, звязаных з крызісам. Мы звяртаем увагу на такія фактары, як інфляцыя, абменны курс, дэфіцыт разліку бягучых аперацый. Пры гэтым мы выказваем занепакоенасць у сувязі з тым, што адбываецца ў рэальным сектары эканомікі. Але задача ставіцца такім чынам, каб пераадолець крызіс з мінімальнымі выдаткамі для дабрабыту грамадзян рэспублікі.

Павел БЕРАСНЕЎ.

ДРЭС-КРОСІНГ, АЛЬБО ЯК НАБЫЦЬ АДЗЕННЕ З ПУСТЫМ КАШАЛЬКОМ

НАТУРАЛЬНЫ абмен нечакана пакінуў сваё запале нае гарышча гісторыі і вярнуўся ў сучаснасць. Прайшоўшы рэбрэндзінг, ён раздзіліўся на новыя віды і падвіды: бук-і пост-кросінг, каўчсёрфінг і інш. І літаральна некалькі гадоў таму ў іх з'явіўся «брат» — дрэс-кросінг (абмен адзеннем), які зараз актыўна набірае абароты. Што гэта такое і як яно можа быць выгадным для вас, чытайце ніжэй.

Каўбоі мяняліся ласо

Па адной з версій, традыцыя дрэс-кросінгу нарадзілася на Дзікім Захадзе. Дзе ў спецыяльных дзень на палыню перад домам каўбоі выносілі непатрэбныя хатнія прылады. Гэта былі і старыя бутэлькі, ласо і нават чалавечыя скальпелі. Утварыўся своеасаблівы міні-кірмаш каля кожнага дома. Усе ахвотныя дамаўляліся аб абмене, а калі не сыходзіліся ў бартэры, то выкарыстоўвалі грошы. Пераняўшы традыцыю ў каўбоіў, прасунутыя эмігранты пераўтварылі яе ў новую і папулярную «фішку».

Згодна з іншай версіяй, дрэс-кросінг узнік у Брытаніі пасля Другой сусветнай вайны. Гэты спосаб прадумалі акцёры, якім хацелася абнаўляць свой гардэроб, але грошай на гэта не хапала. І каб штораз выходзіць «у свет» у новым уборы, яны сталі абменьвацца

адзін з адным сваімі рэчамі.

Гэтая ідэя саслужыла добрую службу англічанам падчас нядаўняга сусветнага крызісу. На вечарыны «абмену адзення з пустым кашальком» чэргі выстройваліся з ночы...

Цяпер у Англіі існуюць show-rooms. Гэта спецыяльныя крамы, дзе можна абмяняць адзенне на новае, прычым працуюць яны, як звычайныя буцікі.

Прынёс купальнік — забраў шубку

Першапачаткова на вечарыны па абмене выносілі таксама і кнігі. Але пазней гэтая галіна перарасла ў асобную пад назвай бук-кросінг.

Умовы абмену рэчамі наступныя. Патрэбна прынесці вымытыя, цэлыя рэчы арганізатарам мерапрыемства. Гэта можа быць таксама абутак, бі-

журтэрыя і сумкі. Рэчы аглядаюцца вельмі прыдзірліва. «Усё павінна быць у такім выглядзе, каб адразу можна было апрануць», — гэта лозунг дрэс-вечарын. Замест рэчаў на рукі выдаюць білецікі па колькасці прынесенага. Пасля ў вялікай залі ўсё адзенне раскладваецца па сталах, стэлажах і г.д. Колькасць білецікаў можна абмяняць на такую ж колькасць рэчаў.

Прычым бартар можа адбывацца і абсалютна нераўназначна. Замест сваёй сумкі «Галантэя» цалкам верагодна прынесці дадому спадніцу «H&M» апошняй калекцыі.

Кааператыўны шопінг крочыць па свеце

У ЗША swap-party, альбо вечарыны абмену, прыцягваюць вялікую колькасць жанчын і дзіўчат, якія прыносяць сюды не толькі адзенне і ўпрыгожванні, але нават і тыя непатрэбныя рэчы, што па нейкіх прычынах «заваліліся» дома. А пасля за гарбатай «набываючы» «новыя рэчы», не трацячы пры гэтым ніводнай капейкі. У ЗША ўпершыню з'явіўся «свапінг» ан-лайн на спецыяльных інтэрнэт-сайтах.

У Расіі папулярнасць дрэс-кросінг пачаў набываць напрыканцы мінулага года. Зараз у Маскве рэгулярна

праходзяць вечарыны па абмене. Адна з арганізатарак такіх вечарын Міла Шаохіна расказала ў інтэрв'ю «Весці-Масква», што ўсё пачыналася з сямі ўдзельніц і 100 рэчаў, а цяпер штандэў, спаднічак і блузак больш за тысячу. Ёсць і такія, хто прыносіць па 37 рэчаў.

Прыехаўшы з Англіі, кіеўлянка Тася Дзідзенка вырашыла паспрабаваць арганізаваць нешта падобнае ў сябе на радзіме. І вось першы старт прайшоў сёлета ў сакавіку.

— У іх там крху іншы фармат, — расказвае ў шматлікіх інтэрв'ю кіеўскім газетам Тася. — У іх гэта праводзіцца на пастаяннай глебе. Гэта называецца — шоу-рум, ён дзейнічае штодня. Вельмі шмат людзей прыходзіць, яны ідуць моцнай плыню і мяняюцца пастаянна. Можна штодня выглядаць па-новаму і штодня цалкам змяняць свой гардэроб.

Беларускі дрэс-кросінг = OPEN ШАФА

У Беларусь дрэс-кросінг мае сваю назву — OPEN ШАФА. Ідэю прывезлі студэнты, што навучаліся за мяжой. Пераважна ў Польшчы. Там вечарыны па абмене рэчамі праходзяць літаральна ў кожным горадзе.

Верасень 2010 года можна лічыць афіцыйным нараджэннем руху дрэс-кросінгу ў Беларусі (мы апырэзілі па даце кіеўлян). Менавіта на пачатку

восені ў клубе «Графіці» ўпершыню прайшла акцыя OPEN ШАФА. Такую назву для яе прадумалі арганізатары. Пакуль толькі адно мерапрыемства прайшло ў Мінску, аднак яно выклікала вялікі інтарэс.

— Нечакана шмат людзей наведала нашу акцыю, — расказваюць арганізатары. — Прычым тут былі людзі розных узростаў і прафесій. Нават вахцёрка клуба падышла паглядзець.

— Было вельмі шмат людзей, якія прыносілі свае рэчы, — расказвае Надзея, адна з наведвальніц вечарыны. — Праўда, гэта быў не чысты дрэс-кросінг. Таму што многія прыносілі свае рэчы і выстаўлялі цэннікі. Аднак пасля мяняцца можна было таксама. Мы з сяброўкай прыйшлі проста паглядзець, без нейкіх сваіх рэчаў. Ужо дома мы перабралі сваю шафу і абмяняліся тым, што самі не насілі, адна з адной. І ў наступны раз я асабіста з радасцю прынесла б свае рэчы на такую вечарыну. Таму што ў мяне ёсць вельмі шмат адзення, якое я апранала два-тры разы. А зараз не нашу, таму што яно па стылі мне не падыходзіць. Напрыклад, тыя ж джынсы з высокай таліей. Мне яны ўжо не падаюцца, а магчыма, ёсць і тыя, хто жыцця не ўяўляе без іх. Я б абмянялася з такім чалавекам з задавальненнем.

Настасся ЗАНЬКО.

За лета водаправод падрамантуюць.

Будаўніцтва воданепарнай вежы — у планах

Патэлефанавалі з вёскі Андроны Пастаўскага раёна. Дакладней, ужо які час як аграгарадка. Падзякавалі за цікавую газету, за тое, што супрацоўнікі рэдакцыі імкнуцца дапамагчы сваім заяўнікам, перадалі асабісты прывітанні нашым асобным аўтарам. Ну, а потым, як не цяжка было здагадацца, гаворка пайшла адносна праблемы, якая даўно, як казалі жыхары аграгарадка, турбуе месцічаў. Праблема вады...

— На ўвесь аграгарадок ёсць адзіная свідравіна. Таму праблема з пітной вадой, ціскам яе назіраецца даўно: не даходзіць вада да другіх паверхаў. Асабліва цяжка зараз, калі пасля цяжкай сялянскай працы ў гарачыно памыцца немагчыма. Людзі мусяць ці не з сажалкі яе насіць. Хоць і зімой праблем хапае... Неаднойчы звярталіся з просьбай нешта зрабіць. Некалькі гадоў таму нам было абяцана, што менавіта пры ўладкаванні аграгарадка і з'явіцца новая свідравіна. Аднак дагэтуль яе так і няма, — казалі нам пра сутнасць сваёй бяды чытачы. — У маі нашы месцічы асабіста звярталіся да старшыні райвыканкама. Ім было абяцана, што праблема вырашыцца на працягу лета. Але канкрэтных тэрмінаў не прагучала. І ніякіх зрухаў у гэтым накірунку зноў жа няма.

Разабрацца ў сітуацыі нам вельмі аператыўна (за што ёй вялікі дзякуй) дапамагла начальнік сектара кантролю, справаводства і работы са зваротамі грамадзян кіравання справам Пастаўскага райвыканкама Галіна СТАНЮШ. Высветлілася, што праблема з водазабеспячэннем аграгарадка Андроны мясцовым кіраўнікам добра вядомая, яна знаходзіцца на кантролі. І сёння ёсць два шляхі яе вырашэння.

— Сапраўды, у маі падчас выязнога мерапрыемства скарга на водазабеспячэнне старшыні райвыканкама паступіла. Дагэтуль месцічы таксама скардзіліся. Трэба заўважыць, што вышэйназваны дзейны водаправод — зусім састарэлы. Ён знаходзіцца на балансе мясцовага СВК. Гаспадарка мусяць яго ўвесь час рамантаваць, аднак сродкаў на гэта ў яе не хапае. Таму старшыня райвыканкама і даў указанне, каб да 1 ліпеня УП «ЖКГ» падрамантавала водаправод — наколькі гэта магчыма будзе зрабіць, — патлумачыла Галіна Георгіеўна. — А гаспадарка потым разлічыцца за зробленае. Такі падыход дазволіць вырашыць праблему хоць бы па першым часе. Бо, зразумела, вырашаць яе трэба больш грунтоўна. Так, раней у аграгарадку планавалася будаўніцтва пяці новых дамоў, у тым ліку і новай воданепарнай вежы. Аднак з-за скарачэння фінансавання на ўзроўні вобласці гэтым планам пакуль не суджана было збыцца. Аднак адмаўляцца ад іх цалкам ніхто не збіраецца. У прыватнасці, да пачатку 2012 года павінна быць пабудавана практычна каштарысная дакументацыя на будаўніцтва названых вышэй дамоў і новай воданепарнай вежы.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Кватэрнае пытанне

...І КАЛІ КРЭДЫТ ІЛЬГОТНЫ

Мы, маладая сям'я, плануем пабудаваць кватэру па дагаворы долевага ўдзелу з выкарыстаннем крэдыту на агульных умовах банка. Чулі, што нядаўна прыняты Указ, па якім належная сям'я аднаразова субсідыя можа быць выкарыстана на пагашэнне запазычанасці. Ці можам мы разлічыцца на такую фінансавую дапамогу?

А. ШЫШКО, г. Мінск.

Сапраўды, Указам кіраўніка дзяржавы ад 22 красавіка 2011 г. № 172 з 1 ліпеня 2011 г. уведзіцца новы кірунак у выкарыстанні аднаразова субсідыі. Яе ў вызначаным парадку можна будзе накіроўваць на пагашэнне запазычанасці па льготным крэдыце на будаўніцтва (рэканструкцыю) або набыццё жылых памяшканняў.

Перш за ўсё аднаразова субсідыя магла быць у вызначаным парадку выкарыстана яе ўладальнікам толькі на фінансаванне будаўніцтва (рэканструкцыі) і набыцця жыллага памяшкання. Прычым у першым выпадку — на працягу тэрміну будаўніцтва, які агавораны ў дагаворы на будаўніцтва (рэканструкцыю) жыллага памяшкання, але які не перавышае трох гадоў з часу пералічэння яе на спецыяльны рахунак «Субсідыя» ў ААТ «Ашчадны банк «Беларусбанк». У выпадку набыцця жылых памяшканняў тэрмін выкарыстання субсідыі не павінен перавышаць шасці месяцаў.

Пры гэтым гэтая субсідыя выдзяляецца названым асобам пасля ўводу жыллага дома ў эксплуатацыю (або набыцця жыллага памяшкання) роўнымі часткамі ў тэрміны, вызначаныя крэдытным дагаворам. Пералічэнне сродкаў мясцовых бюджэтаў на выдзяленне такіх субсідыі павінна ажыццяўляцца штомесяц у адпаведнасці з заяўкамі ААТ «Ашчадны банк «Беларусбанк».

Права на атрыманне такой фінансавай дапамогі маюць толькі маладыя сем'і, а таксама грамадзяне, якія пастаянна пражываюць і працуюць у сельскіх населеных пунктах, і толькі пры пагашэнні запазычанасці па льготным крэдыце.

Віктар САВІЦКІ.

— Пасля таго, як захопнікі былі выгнаны з гэтай тэрыторыі, сур'ёзна абмяркоўвалася пытанне скасавання такой тэрытарыяльнай адміністрацыйнай адзінкі, як Мазырскі павет Мінскага ваяводства. Але ж у 1678 годзе ў гэтую справу ўмяшаўся легендарны выратавальнік Еўропы ад мусульманскага нашэсця кароль польскі і вялікі князь літоўскі Ян III Сабескі. Менавіта тады, кажучы сучаснай мовай, Мазыр быў уключаны ў дзяржапраграму па аднаўленні поўдня і ўсходу Беларусі. З гэтага моманту пачынаецца аднаўленне горада.

У той час самым магутным шляхетным родам на землях Мазыршчыны быў род Аскеркаў. Яны паходзяць са старажытнага полацкага баярства, а шляхецтва атрымалі недзе ў канцы XV-га, (больш верагодна, у пачатку XVI-га стагоддзя). Іх з'яўленне на Палессі адносіцца да часоў Полацка-Інфлянцкай вайны. Спачатку Аскеркі былі праваслаўнымі і вялі адкрытую барацьбу супраць каталіцкага духавенства, аднак пасля перайшлі ў каталіцтва. Васіль Чарнякоў адзначае, што пераход Аскеркаў у каталіцтва, хутчэй за ўсё, звязаны з Будславам і шанаваннем яго святынні — абраза Божай Маці Будслаўскай. Справа ў тым, што мястэчка Будслаў з 1580 года стала іх уласнасцю: за вызваленне Полацка населены пункт быў падараваны каралём Стэфанам Баторыем палкоўніку казацкіх харугваў ВКЛ і герою вызвалення Полацка Рыгору Аскерку. Ёсць таксама меркаванне, што падставай для перамены веры маглі стаць кар'ерныя амбіцыі па ўмовах распаўсюджвання каталіцкага веравызнання ў ВКЛ.

Прадстаўнікі роду Аскеркаў займалі вышэйшымі дзяржаўнымі пасадамі ў павеце і валодалі велізарнымі маёнткамі ў Калінкавічах, Нароўлі, Ельску, Хойніках, Брагіне, Жыткавічах, Лельчыцах, Петрыкаве, часткова ў Мазыры. Такім чынам, усе вышэйшыя дзяржаўныя пасады ў Мазырскім павеце, хоць і лічыліся выбарнымі, на самай справе перадаваліся ў спадчыну ад аднаго Аскеркі да другога. Практычна пад іх кіраўніцтвам з канца XVII і ўсё XVIII стагоддзямі ішло аднаўленне горада і ўсяго павета.

Прыкладна паміж 1745 і 1760 гадамі пяць братоў Аскеркаў на чале з маршалам Рафаілам Аскеркам прынялі рашэнне аднавіць, але ў камяні, той самы манастыр бернардынцаў, які калісьці пабудаваў Стэфан Лозка. Было вырашана, што храм манастыра павінен сімвалізаваць славу, магутнасць і багацце рода, а крыпта храма павінна стаць фамільным склепам. Фактычна гэты храм можна назваць сімвалам адроджанага з руін і попелу Мазыра.

Колькі гадоў доўжылася будаўніцтва, цяпер ніхто ўжо не ведае. Хутчэй за ўсё, храм быў асвечаны ў 60-х ці 70-х гадах XVIII стагоддзя. Манастырскі комплекс быў пабудаваны ў стылі позняга барока ў выглядзе дзвюхвежавой трохнефнай базілікі. Архітэктурна сабор уяўляе сабою так званую беларускую форму базілікальных храмаў эпохі барока. Галоўны фасад, які ўяўляе сабой трох'ярусную кампазіцыю з дзвюма вежамі-званіцамі па баках (яны з'явіліся ў сучасным выглядзе толькі ў другой палове XIX стагоддзя), мае крывалінейныя абрысы, што надае будынку адмысловую пластычнасць, якая ўзмацняецца архітэктурны-

складзе, не знайшлося месца ў горадзе і дзіцячым арэялам.

А на кацельнай прадпрыемства работнікі не знайшлі ніякага іншага ўжывання для 300 літраў мазуту, акрамя як выліць яго прама ў яму на тэрыторыі кацельнай. І ўсё гэта недалёка ад жылых дамоў.

Трэба сказаць, што ў Валожыне не так даўно была пабудавана новая станцыя абезжалезвання і людзі толькі адчувалі смак чыстай вадаправоднай вады. Няўжо хутка ў горадзе прыйдзецца будаваць станцыю ачысткі падземных водаў ад нафтапрадуктаў? Страшная перспектыва! Але дзякуючы нядабрым кадрам яна можа стаць вельмі рэальнай...

Аднымі штрафамі сітуацыю не выправіць (начальнік кацельнай гаспадаркі РУП «Валожынскі жылкамунгас» прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці) і ўжо тым больш складана пакрыць страты, нанесеныя прыродзе... Можа, трэба змяніць стаўленне да працы і дадаць хоць трохі адказнасці за даручаную справу і будучыню нашых дзяцей?

Камітэт дзяржаўнага кантролю Мінскай вобласці.

Шануй сваё!

ГІСТОРЫЯ БЛЯСКУ І ГАЛЕЧЫ ГАЛОЎНАГА САБОРА ПАЛЕССЯ

Хоць афіцыйнай датай пачатку стварэння Свята-Міхайлаўскага кафедральнага сабора Мазыра лічыцца 1745 год, яго гісторыю можна адлічваць роўна на 100 гадоў раней. Вядома, што ў 1645 адстаўны палкоўнік Стэфан Лозка падарыў частку ўзгорка насупраць Мазырскага замка магнахам-бернардынцам, для якіх пабудоваў невялікі драўляны манастыр. Але ж праз тры гады наступіла страшнае дваццацігоддзе казацка-сялянскай вайны. У 1654 годзе пачалася вайна Рэчы Паспалітай з Расіяй. Адзін з самых старажытных гарадоў Беларусі не можа засведчыць аб сваёй гісторыі помнікамі, старэйшымі за XVIII стагоддзе, бо ў другой палове XVII-га горад Мазыр быў практычна сцёрты з твару зямлі, а яго насельніцтва поўнасцю перабіта. Хутчэй за ўсё, Мазыр быў зруйнаваны падчас «прыпяцкага рэйду» маскоўскага ваяводы Валконскага, — расказвае мазырскі гісторык Васіль ЧАРНЯКОЎ, які зараз працуе загадчыкам кансісторыі Тураўскай епархіі Беларускай праваслаўнай царквы:

кансісторыі Тураўскай епархіі Беларускай праваслаўнай царквы:

мі ўпрыгожваннямі: групамі пілястраў і тонкапрофільнымі карнізамі. У архітэктурцы веж прасочваюцца элементы класіцызму.

У пабудаваным каталіцкім манастыры размясціліся ў той час бібліятэка і пачатковая школа, дзе навучалася да 70 хлопчыкаў. Гэта быў адзін з багацейшых манастыроў.

Ад сямейнага магілянага склепа Аскеркаў засталася часткова пашкоджаная мармуровая пліта: у пачатку XX стагоддзя фамільным захаваннем падрабязна цікавіліся большавікі.

— Відаць, яны спадзяваліся знайсці ў склепе нейкія скарбы, — гаворыць гісторык Васіль Чарнякоў. — Але ж вядома, што зможных Аскеркаў хавалі па традыцыі ў адзенні манахаў-пілігрымаў — практычна ў жабрацкім рыззі. Жанчынам устанавіліся вельмі прыгожыя пліты, а мужчынам — больш строга, простыя, гранітныя. На іх —

фамільны герб і мінімум звестак аб нараджэнні-смерці.

27 сакавіка 1793 года быў апублікаваны адбелачэнні цэнтральнай часткі ВКЛ, у тым ліку і Мазырскага павета, да Расійскай імперыі. Адбыўся другі падзел Рэчы Паспалітай. З гэтага часу Аскеркі ўжо не прымаюць удзел у адміністрацыйным жыцці горада. Для іх настаў час барацьбы з новымі ўрадамі. Яны самі трапілі ў разрад бунтароў, лічачы ўладу, якая зацвердзілася, незаконнай. Супраць расійскай інтэрвенцыі ў часы паўстання генерала Касцюшкі актыўна змагаліся браты Антоній-Яўхім і Ян-Мікалай Аскеркі. Вядома, што самы апошні з вядомых прадстаўнікоў старажытнага славутага роду, малодшы сын Яна-Мікалая 17-гадовай Дамінік Аскерка, які таксама актыўна ўдзельнічаў у паўстанні, пасля арышту быў залічаны ў ворагі расійскай імперыі. Амніставаны ён быў толькі ў 1797 годзе, калі ў Юравічах пастрыгся ў манахі. Пасля чаго пражыў яшчэ 65 гадоў, але на ім прыпынілася гісторыя роду мазырскіх Аскеркаў.

Як каталікі, гэты храм дзейнічаў да першага нацыянальнага вызваленчага паўстання 1831 года. Пасля ліхалеццяў канца XVIII стагоддзя і далучэння Беларусі да Расійскай імперыі, нацыянальна-вызваленчых паўстанняў XIX стагоддзя бернардынскі манастыр у Мазыры быў закрыты, а храм канфіскаваны. Нягледзячы на тое, што мазырскія бернардынцы ў паўстанні не ўдзельнічалі. У карпусах манастыра размясціліся розныя канторы Мазырскага павета і бальніца. На працягу 30 гадоў сабор неаднаразова гарэў, прыйшоў у заняпад і пачаў руйнавацца. Яго хацелі нават разабраць, але, на шчасце, на гэта не хапіла сродкаў. А потым было паўстанне пад кіраўніцтвам Кастуся Каліноўскага, падчас падаўлення якога асабістым распараджэннем Аляксандра II храм, які знаходзіўся ў вельмі дрэнным становішчы, быў перададзены Праваслаўнай Царкве.

Здарылася гэта ў 1864 годзе, а 5 верасня 1865 года царква была асвечана ў гонар святога Архістратэга Міхаіла. Здавалася, што храму наканавана бліскучая слава быць цэнтрам Праваслаўя на землях паўднёва-ўсходняга Палесся. У 70-я гады яму быў нададзены статус кафедральнага сабора. Але ж наперадзе было XX стагоддзе і самыя чорныя старонкі ў гісторыі мазырскага храма. Пра іх — асобны аповед.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

«ПАМЯЦЬ СВЯТАЯ. ТРАГЕДЫЯ БЕЛАРУСКІХ ВЁСАК»

Учора ў Нацыянальным архіве Рэспублікі Беларусь адбылося адкрыццё выставы «Памяць святая. Трагедыя беларускіх вёсак», у рамках якой былі прэзентаваны два ўнікальныя праекты: беларуска-расійскі зборнік дакументаў «Трагедыя беларускіх вёсак. 1941—1944 гг.» і электронная база беларускіх вёсак, спаленых у гады Вялікай Айчыннай вайны.

— Гэта сапраўды маштабны праект, які архівісты Беларусі рабілі гадамі, — распавядае Уладзімір Адамушка, дырэктар Дэпартаменту па архівах і справаводстве Міністэрства юстыцыі Беларусі. — У зборнік увайшло 212 дакументаў і матэрыялаў. Але перагледжана не адна тысяча дакументаў, якія звязаны з вайной. Гэта своеасаблівы падарунак беларускіх архівістаў сваім суайчыннікам да 70-годдзя Перамогі. У выданні гэтай кнігі нам дапамагаву расійскі фонд «Гістарычная памяць».

Усе матэрыялы, якія ўвайшлі ў зборнік, унікальныя, бо раней у

поўным аб'ёме нідзе не друкаваліся, публікаваліся толькі асобныя факты і звесткі з гэтых дакументаў. Кніга пачынаецца «Распараджэннем Гітлера пра ваенную падсуднасць у раёне «Барбароса» і асаблівых паўнамоцтвах войскаў» і завяршаецца вытрымкай «З пратакола допыту сведкі І. І. Камінскага пра спаленне в. Хатынь Лагойскага раёна». Гэта сведчыць пра маштабнасць і дасканаласць зборніка пра спалення беларускіх вёсак.

Сыходзячы з патрабаванняў інфармацыйнага XX стагоддзя звесткі пра спалення беларускіх вёсак сабралі ў электронную базу, над якой працавалі В. Селяменю, Н. Кірылава, Т. Міхалёнак і інш. База звестак уключае інфармацыю пра назвы населеных пунктаў, сучасную адміністрацыйную падначаленасць, пасляваенны лёс вёскі і шмат іншай карыснай інфармацыі. Усяго ў ЭБ уключана інфармацыя больш чым пра 5 тысяч беларускіх вёсак.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ.

ШТО МАЕМ — НЕ ЗАХОЎВАЕМ...

Камітэт дзяржаўнага кантролю Мінскай вобласці ў рамках маніторынгу дзейнасці прадпрыемстваў 1 чэрвеня 2011-га вывучыў сітуацыю на РУП «Валожынскі жылкамунгас». Сітуацыя ў арганізацыі складаная — страты ўжо за 4 месяцы перавышаюць 500 млн руб., існуе мільярдная дэбіторская і крэдыторская запазычанасць.

Пры гэтым сярэднямесячны заробак работнікаў складае 957,5 тыс. руб. — у цэлым нядарэчна для невялікага райцэнтра. Але не ўсе работнікі імкнуцца захаваць і гэта — за 2010 год і мінулы перыяд 2011 года на РУП «Валожынскі жылкамунгас» звольнены за парушэнні працоўнай дысцыпліны 21 чалавек (у тым ліку 9 — за прагулы, 12 — за з'яўленне на працы ў нецвярозым стане). З такой дысцыплінай пра эфектыўную працу можна толькі марыць.

Адгэтуль і выяўленыя факты дрэннай арганізацыі працы прадпрыемства: фарбы на складзе захоўваюцца побач з хуткаўзгаральнымі матэрыяламі, кантэйнеры для арганізацыі паасобнага збору смецця пыляцца на

